

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
Štev. 142 UPRAVE 28-67
POŠTNI CEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, 24. in 25. junija 1939

NAROCNINA NA MESECI:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din, tujcem 20 din

Cena
din 1.—

Zbiranje sil na Daljnem vzhodu

Nagel in uspešen potek konference angleškega in francoskega generalnega štaba v Singapuru. Oborožena intervencija ni izključena. Nadaljevanje šikan v Tiencinu. Položaj v Svatovu. Chamberlain: „Za protiukrepe še ni čas“

SINGAPUR, 24. junija. Angleško-francoska obrambna konferenca je že včeraj rešila skoraj vsa vprašanja, ki zanimajo obe vojni sili. Razlog za tako nagel potek pogajanj je v tem, da je bilo vse glavno delo že preje opravljeno. Iz vrst tu zbranih vojaških dostojanstvenikov je bilo mogoče izvedeti, da presoja položaj v Tiencinu in sploh na Daljnem vzhodu kot zelo resen. Konferenca spremlja zelo pazljivo tudi dogodke v Svatovu, od kodere prejema neprenehoma brezčlena šifrirana poročila. Tu se ne izključuje skorajšnja oborožena intervencija. Angleške in francoske bojne sile so na Daljnem vzhodu mnogo šibkejšee kakor japonske, toda s spretnimi manevriranjem bi kljub temu mogle doseči zaželene uspehe.

NOBLE SKUPNI POVELJNIK.

SINGAPUR, 24. junija. Exchange Telegraph poroča, da je angleško-francoska obrambna konferenca včeraj določila angleškega admirala sira Percyja Nobleta za vrhovnega poveljnika angleških in francoskih sil na Daljnem vzhodu in da bo služil Singapur kot pomorsko oporišče za obe vojni mornarici.

POLOŽAJ V TIENCINU.

TIENCIN, 24. junija. Šikano japonskega vojaštva proti angleškemu državljaniom so se včeraj nadaljevale. Se vedno so ljudje vpričo žensk in otrok stlačili do nagega. Dočim so pa bili teh neprijetnosti do predvčerajšnjim deležni le Angleži in sovjetski državljani, včeraj tudi Nemcem niso prizanašali. Za danes so napovedane

v japonski koncesiji velike demonstracije Kitajcev proti Angležem, kar aranžirajo seveda Japonci.

TIENCIN, 24. junija. Spricho ostrega nastopa Anglije in Zedinjenih držav je napetost tu včeraj nekoliko popustila.

POLOŽAJ V SVATOVU.

SVATOV, 24. junija. Ker sta ostala v pristanišču navzile japonskemu ultimatu ne le oba rušila, ampak sta včeraj pripluli sem še dve drugi bojni ladji, ena angleška in ena ameriška, tudi 60 angleških in 80 ameriških državljanov, ki so se prej že odločili, da zapuste Svatov, ni odpotovalo. Odpotovali sta le dve ženski. Angleška oblastva so pozvala parobrodniške družbe, naj še nadalje vzdržujejo promet s Svatovom. Japonci so po-

jasnili, da niso dali ultimata, ampak le prijaznen nasvet, naj se tuje bojne ladje odstranijo. Kitajci so na umiku iz Svatova povzročili ogromne požare ter porušili mostove, jezove in ceste. Umaknili so se v notranjost, od kodere se pripravljajo na protinapad in zbirajo v ta namen nove čete.

LONDON, 24. junija. News Chronicle javlja, da so Japonci ob priliki zavzetja Svatova izgubili 22 mož, 44 pa jih je bilo ranjenih.

CHAMBERLAINOVA IZJAVA.

LONDON, 24. junija. Na včerajšnji dopoldanski seji parlamenta je ministri predsednik Chamberlain poročal tudi o brutalnem postopanju japonskih straž v Tiencinu. Delal je med drugim, da je zunanji minister Halifax poklical k sebi japonskega veleposlanika v Londonu in dodal, da ne dvomi, da mu bo zelo jasno povedal, kaj misli angleška vlada in narod o teh dogodkih. Na vprašanje, ali so že sklenjeni protiukrepi, je Chamberlain odvrnil, da zanje še ni napočil pravi čas.

VELEPOSŁANIK PRI HALIFAXU.

LONDON, 24. junija. Zunanji minister Halifax je sprejel včeraj japonskega veleposlanika in mu obrazložil stališče angleške vlade glede Tiencina.

nik von Papen. Uveljavljena bo pogodba dne 23. julija. Dan preje zapuste ozemlje francoske čete, nakar bodo slovesno vkorakale turške. V nagovorih ob podpisu sta Bonnet in turški poslanik izrazila veselje nad podpisom sporazuma. Bonnet je naglasil, da ni naperjen proti nikomur, ampak želi služiti samo miru in ohraniti sedanje stanje.

PARIZ, 24. junija. Današnji listi tolmačijo sklenitev francosko-turške pogodbe kot važen napredek v stvarjanju obrambnega bloka, ki se raztega od Iraka, Iranu, Sirije, Transjordanije, Palestine do Turčije na eni in do Egipta na drugi strani. Tudi severno področje Turčije tvori podaljšek tega bloka, v katerem pa manjka znamenitost Bolgarije. Vendar je upati, da se bo posrečilo v smislu izjav romunskega zunanjega ministra Gafencu, pridobiti tudi Bolgarijo. Predvsem pa je važna pridobitev Turčije. Turčija je od Francije in do Napoleona III. vedno stala na strani Francije in le nesrečno leto 1914. jo je začasno odtujilo. Z včerajšnjim dnem je ta vmesna doba definitivno pokopana.

Priprava rezervnih zalog surovin

LONDON, 24. junija. Angleški trgovinski minister sir Stanley in ameriški veleposlanik Kennedy sta podpisala slično velenavno pogodbo o medsebojnem vkladitvenju ogromnih rezerv v primeru vojne. USA bodo hranile vojne rezerve bombaža, 6000 bušlov v vrednosti 16 milijard din. Anglija pa bo do enake množine nakopičila kačevka v Ameriki. Dogovor velja za sedem let. Rezervo bo smatrati za »železne« in se ne bodo smele zmanjšati.

BELGIJA ZA VOJASKO SODELOVANJE

BRUSELJ, 24. junija. Na včerajšnji seji zunanjepolitičnega odbora belgijskega senata je bil sprejet sklep, da prične Belgija nemudoma generalštabna pogajanja z nekaterimi silami.

Aglu paša

Te dni se je mudil na obisku v prestolnici Turčije, Ankari, egiptski zunanji minister Zahije paša, kjer je sklepal egiptsko-turško politično in vojaško zvezo. Iz Ankare je prispel včeraj v Sofijo, od



tam pa pojde jutri v Atene, kjer bo razpravljati tudi o egiptsko-grškem sodelovanju v primeru vojne. Poročila, ki prihajajo iz Kabire (tako se glavno mesto Egipta imenuje arabsko, dočim je Kairo ali Cairo italijanska oblika, opravičena prav tako malo, kakor nemški Marburg za Maribor!) pa potrjujejo soglasno o naglem utrjevanju egiptskih in sudanskih mej nasproti Libiji in Eritreji in Abesiniji, ker se Egiptu boje talijanski težnji po zvezi med Libijo in Abesinijo, ki bi mogla nastati samo z zavzetjem egiptsko-angleškega Sudana. Vse to dokazuje, da je v Egiptu docela propadla smer vafdistov pod sedanjim vodstvom Aglu paše, ki je skušala uveljaviti popolno odcepitve od Angležev in njihove mednarodne politike. To pa je važno tudi za vpliv na vse ostale Arabce.

Koliko prebivalcev ima Italija

Po podatkih italijanskega statističnega urada je znašalo število prebivalcev Italije 31. maja 44.247.000. 21. aprila 1936 je bilo 43.059.889 Italijanov. Na egiptskem otočju je 140.848 Italijanov, v Libiji 848.610 in v tiencinski koncesiji 7.953. Italijanska Abesinija ima 10 milijonov prebivalcev, Albanija pa 1.037.856.

Tuj denar za madžarske volitve

Na neko zadevno interpelacijo v madžarskem parlamentu je izjavil ministri predsednik grof Teleki, da je nekaj dni po razpisu madžarskih parlamentarnih volitev nekdo, ki ni Madžar in ni iz Madžarske, kupil na curiški borzi 600.000 efektivnih pengov. V madžarskem gospodarskem življenju ni bilo opaziti niti sledu efekta teh pengov. Iz tega sledi, da so bili dani na razpolago neki skupini za volitve. (»Jutarnji list«.)

Praga brez diplomatov

Dne 20. t. m., kakor poročajo nemški listi, je potekel rok, ki ga je stavila nemška vlada vladam tujih držav za priznanje češkega protektorata. Ker večina držav, posebno pa demokratične veslele, protektorata ni priznala, njihova diplomatska in konzularna zastopstva v protektoratu nimajo več uradnega značaja in tudi ne uživajo več pravic eksteritorialnosti.

Obnovitev pogajanj v Moskvi v ponedeljek

ANGLEŠKA IN FRANCOŠKA VLADA ODGOVORITA DANES ALI JUTRI. — V CEM SO SE NESOGLASILA. — FRANCJA NA STRANI RUSIJE, A UDALA SE BO NAJBREŽ TUDI ANGLIJA.

LONDON, 24. junija. Po poročilih iz Moskve so rusko-angleško-francoska pogajanja zopet začela prekinjena, in sicer zaradi tega, da moreta angleška in francoska vlada proučiti dokončne ruske predloge, ki so bili v četrtek zvečer izročeni njunim zastopnikom v Moskvi. V tukajšnjih diplomatskih in političnih krogih so prepričani, da bosta tako angleška kakor francoska vlada dobrohotno proučili ruski odgovor. Obe vladi bosta skušali ugoditi vstrajanju Rusije glede garancij baltskim državam. Čeprav so v Londonu še vedno mnenja, da ni mogoče dajati garancij državam, ki si jih ne žele, vendar razumeto ruske skve za primer, da bi ostale njihove severnozahodne meje nezavarovane. O tem je razpravljala sinoči tudi zunanji minister Halifax z ruskim veleposlanikom Majskim. Pred tem je pa imel Halifax dolg razgovor s francoskim londonskim veleposlanikom Corbinom.

LONDON, 24. junija. Kakor se izve iz zanesljivega vira, garancije baltskim državam niso edina niti glavna postavka razločka naznanjen med Londonom in Moskvo. Bolj važna je nespriemljivost zahteva sovjetske Rusije, da se mora uveljaviti medsebojna pomoč avtomatično, t. j. brez vsakih prejšnjih posvetovanj, razpravljanj in pogajanj. Moskva stoji na stališču, da pomeni angleška konzultativna metoda za Rusijo negotovost in nevarnost opogumljanja napadalca. Angleži se pa upirajo ruski zahtevi zato, ker se boje, da bi mogla v tem primeru Rusija hote izjaviti napad. Francija se popolnoma pridružuje ruskemu stališču, a se zdi, da se bo tudi Chamberlain sedaj pod silo razmer udal in bode Seedsu še danes ali jutri odposlane dokončne instrukcije v Moskvo. V tem primeru se bodo pogajanja obnovila v ponedeljek.

Francosko-turški sporazum

POGODBA O ZAVEZNOSTI IN POGODBA O ODSTOPITVI HATAJA TURCIJI STA BILI VČERAJ SLOVESNO PODPISANI V PARIZU IN ANKARI.

PARIZ, 24. junija. Včeraj je bil na Quai d'Orsay svečano podpisan francosko-turški zavezniški sporazum. Za Francijo ga je podpisal zunanji minister Bonnet, za Turčijo pa pariški poslanik. Besedilo je enako onemu angleško-turške pogodbe, sklenjene meseca maja. Sporazum določa sodelovanje na vseh področjih, medsebojno pomoč vseh bojnih sil v primeru vojne in Sredozemlju in zagoto-

vilo varnosti na Balkanu. Istočasno sta podpisala enako besedilo v Ankari turški zunanji minister Saradžoglu in francoski poslanik. Pogodbi je priložen dodatek o odstopitvi Hataja (Aleksandrete) Turčiji. Ta bo slovesno razglašen v veliki narodni skupščini v Ankari. Seje se udeležijo vse politične osebnosti in skoraj ves diplomatski zbor, v kolikor ni že odpotoval na počitnice, kakor n. pr. nemški posla-

Maribor, 24. junija.

Naši južni bratje imajo dva lepa pregovora, ki sicer razlagata muslimansko fatalistično gledanje na svet, vendar ne-navadno dobro opisujeta naše domače politične prilike in nepriroke.

»Sjaši Kurta da užjaš Murta« je prva taka naša politična življenjska resnica. Tudi mi Slovenci imamo podobno frazo: »Kufre gor, kufre dol! Po tem načelu se odvijala in zavija vse naše politično življenje.

Pri nas na Balkanu teče življenje hitreje kot drugod v Evropi in tudi politično življenje je podvrženo temu pravilu. V Angliji je n. pr. Eden, odkar ni več na ministrskem položaju, še vedno prav tako velika politična avtoriteta — manjka mu le stvarna moč, ki jo je imel kot član vlade. Podobno je s Churchillom in Baldwinom ter Lloydom Georgeom. Tudi v Franciji sta ostala Blum in celo Flandin, kakor najlepše kaže zadnja njegova proslava, nesporni avtoriteti v političnem življenju, čeprav nista že davno več na vladi.

Pri nas pa vlada nekaka kriza avtoritete. Iz naše polpretekle politične dobe so znani primeri, kako so politični voditelji zrastle visoko pod nebo in preko noči padli z neba na zemljo. To se je zgodilo Pašiču, Davidoviču, Pribečeviću, Radiću in tudi drugim veljakom naše parlamentarne zgodovine. Tudi pošestojarske politične voditelje je doletela enaka usoda.

Prvi so bili avtoritete po volji naroda, drugi po svojem položaju. V tem je sicer že velika razlika, ki jo pa zmanjšuje sedanjí položaj v svetu sploh: avtoritet po položaju je danes veliko in mogoče še več kot onih prvih. Da so prvi padli preko noči, smo se čudili in se bo še čudila naša politična zgodovina. Za druge je bil padec razumljivši: sami sebi si izpodrežajo vejo, na kateri sedijo, in njihova sposobnost se v pravi luči pokaže šele potem, ko pridejo v opozicijo.

Tu pa pridemo do največje razlike med prvimi in drugimi. Prvi politični veljaki ostanejo avtoritete tudi potem, ko pridejo v opozicijo. O avtoriteti pošestojarskih politikov pa navadno ni ne duha ne sluha. Kakor so se nenadoma pojavili, tako so tudi nenadoma izginili. Škoda, ki je pri tem nastala, se danes še ne da oceniti.

Vsak narod na svetu, posebno pa tisti, ki že po svoji strukturi predpostavljajo demokracijo drugim režimom, nujno potrebuje politične avtoritete. Škoda, ki se je pri nas v zadnjih desetih letih naredila, je neprecenljiva: kdo in kaj je pri nas danes politična avtoriteta? Z odpravo demokracije je bila zaprta pot mišlji generaciji, da bi dala naravní naraščaj za bodoče politične voditelje in bodoče politične avtoritete. Smeli niso ne govoriti ne pisati in ne organizirati. Starejše generacije so si tako na za njih prijeten način izključile konkurenco. Z uničenjem demokracije starejše generacije niso samo zavirale vseh pojavov mladine, temveč so storiše še vse, da z nedoslednostjo in neznačajnostjo ubijejo svojo lastno avtoriteto, kolikor jo je pač bilo.

Vprav zaradi pomanjkanja avtoritet je danes tudi pri nas politično življenje pu-sto, prazno in zaporno, kakor so puste naše poljane na krasu, kjer raste samo grmičevje brez visokih dreves.

Drugi pregovor naših južnih bratov pa pravi: »Ako noče priti hrib k Mohamedu, se mora Mohamed sam potruditi do njega.« Tu je posebno za nas Slovence kar preveč politične resnice. Naši Mohamedi sploh niso nikoli mogli dočakati, da bi prišel hrib k njim, hrvaški pa obratno nikoli niso prišli na misel, da bi oni šli k hribu.

Vendar tudi ta pregovor ni popoln. Zakaj se ne bi našla neka srednja pot? Našli so jo praktični Italijani.

Zadnjič sem v italijanskem mestu Perugia opazoval, kako si zna pomagati poštar, da mu ni treba hoditi »k bregu«, t. j. nositi pisma strankam na dom. Kar lepo poživlja pred hišo in že začno gospodinj spuščati po prvi košarici, v ka-tere potem položi pošto. Tu je nastal izredno lep primer kompromisa, ki ga naš izrek o Mohamedu in hribu ne pozna.

Poznano pa ta kompromis Srbi, ki zna-jo čakati na hrib, znajo pa se tudi ob pravem času k njemu potruditi.

V tem je tajnost uspeha njihove politike in tudi tajnost neuspeha naše. Rr.

Nemški opomin Francu

NEMCIJA IN ITALIJA NE BI MOGLI DOVOLITI NEHVALEZNOSTI NACIONALISTIČNE ŠPANIJE ZA VELIKO NESEBICNO PODPORO. —

BERLIN, 24. junija. DNB. »Diplomatsko-politiške Korrespondenze« je objavil zelo resen opomin na naslov Francove Španije. V svojem članku pravi, da sta Nemčija in Italija edini omogočili zmago čet generala Franca, dočim so demokratične države, zlasti Francija, odkrito podpirale republikance. Nemčija in Italija, ki sta tako nesebično stali na strani nacionalistične Španije, ne bosta mogli dovoliti, da bi ju sedaj izključili od nadaljnjega sodelovanja in nedvoumnega zavezanstva. Naši bosta sredstva in načine, da onemogočita nehalno izigravanje.

Nemčija in Italija, ki sta tako nesebično stali na strani nacionalistične Španije, ne bosta mogli dovoliti, da bi ju sedaj izključili od nadaljnjega sodelovanja in nedvoumnega zavezanstva. Naši bosta sredstva in načine, da onemogočita nehalno izigravanje.

Proslava revolucije v Parizu

STO IN PETDESETA OBLETNICA SESTAVE DEKLARACIJE ČLOVEČANSKIH PRAVIC, KI SO PREOBRAZILE SVET IN USTVARILE NOVO DOBO. —

PARIZ, 24. junija. Včeraj je Francija proslavila obletnico dne, ko je volja tretjega stanu definitivno zmagala nad voljo kralja. Je to rojstni dan najpomembnejšega dogodka v svetovni zgodovini: na dan 23. junija 1789. je bila sestavljena slavna deklaracija človečanskih pravic, ki obsega sedemnajst temeljnih načel, kakor: enakost in svoboda rojstva vseh ljudi, svoboda vesti, izražanja misli in pi-sane besede, načelo pravice razdelitve davkov, prepoved preganjanja prepriča-

nja. Nične ne sme biti obsoben brez prejšnjega sodnega postopanja, vsaka sila iz-vira iz naroda samega itd. Deklaracija je temelj moderne ustave. Proslave se je udeležil tudi Lebrun. Slavnostni govor je imel predsednik poslanske zbornice Herriot, ki je očrtal zgodovinski potek dogodkov 23. junija 1789, ko je bil »sestavljena krstni list revolucije, pa do naškoka na Bastiljo, 14. julija 1789, ko je slavila revolucija svojo končno zmago.«

Angleški kralj o potovanju

GOVOR NA KOSILU PRI LONDONSKEM ŽUPANU. UTRDITEV POVEZANOSTI BRITANSKEGA IMPERIJA.

LONDON, 24. junija. Včeraj je škical angleški kralj dvorni svet ter iz njegoveh rok zopet prevzel kraljevsko oblast. Proti poldnevju sta se kralj in kraljica z vsem sijajem v državni kočiji peljala na slavnostno kosilo v mestno hišo, kjer ju je sprejel londonski župan z mestnim svetom. Kosila so se udeležili tudi zastopniki anglikanske cerkve. Po županovem pozdravu je spregovoril kralj in orisal vtise svojega potovanja po Kanadi in USA. Stavil je veliko prisrčnost, s ka-

tero ga je sprejelo kanadsko ljudstvo in nenavadno prijaznost, ki mu jo je izkazal ameriški narod. »V deželi strojev in masne produkcije sem pa odkril,« je dejal, »kot osnovno gibaló ljudskega duha: človečanstvo. Mislim, da sva kraljica in jaz znatno prispevala k utrditvi povezanosti britanskega imperija.«

LONDON, 24. junija. Angleška kraljev-ska dvojica je odpotovala sinoči na oddih v grad Windsor.

Izmišljena senzacija

LETALSKEGA SPOPADA MED JAPONSKIMI IN SOVJETSKIMI LETALI NI BILO. — NEZNATNA PRASKA MED JAPONCI IN MONGOLI.

LONDON, 24. junija. Japonci so včeraj razširili vest o neki fenomenalni zmagi njihovega letalstva nad sovjetskimi, od-neseno zunanjemongolskim letalstvom. Že številke same so se zdele neverjetne: 18 japonskih letal naj bi bilo napadlo 150 nasprotnih letal, od katerih naj bi jih bila zbilila 49, dočim naj bi bili Japonci izgubili pri tem le 5 svojih letal. Kmalu je pa

prispelo tudi poročilo iz Moskve, da je vsa ta vest plod bujne domišljije, kajti sovjetska letala se nikjer niso spopadla z japonskimi in torej tudi niso mogla biti »poražena«. V resnici gre za neznatno letalsko prasko na mandžursko-mongolski meji, v kateri so mongolski letalci napadli in preginali skupino japonskih letal, ki je samovoljno preletela mejo.

Velik potres v zahodni Afriki

ASHANTI, 24. junija. Zlato obalo v za-hodni Afriki je včeraj strelal strašen po-tres. Afrika je znana, da ima razmeroma zelo malo potresov in je sedanjí sunek sprožil veliko pozornost v znanstvenem svetu. Nad vso obalo in globoko v no-transtvo Gvineje vise gost oblaki dima in prahu. Ubitih je 66 ljudi.

Nemško-ruska trgovinska pogajanja

BERLIN, 24. junija. V poučenih krogih zatrijujejo, da bo odpotovala te dni v Moskvo delegacija nemških industrijev-cin trgovcev, ki se bo s sovjetsko vlado pogajala o medsebojni izmenjavi dobrin. Nemčija bi dobavljala Rusiji industrijske izdelke, Rusija pa Nemčiji petrolej in surovine.

Grški kralj v Italiji

BENETKE, 24. jun. Grški kralj je spri-spel včeraj semkaj. Spremlja princeso Ire-no, ki se bo 3. julija poročila z vojvodom Spoletskim. Poroki bodo prisostvali tudi Kentski vojvodski par in mnogi drugi vlaž-darji.

CHAMBERLAIN BO JUTRI GOVORIL

LONDON, 24. jun. Chamberlain je sino-či odpotoval v Cardiff, kjer bo imel danes važen govor pred volivci.

BUTRINSKI HITLERJEV GOVOR

BERLIN, 24. junija. Politični krogi na-povedujejo, da bo jutrišnji govor drž. kan-celjarja Hitlerja vseboval važne zunanje-po-litične napovedi.

Protizidovski zakon na Slovaškem

BRATISLAVA, 24. junija. Po vzorcu na Češkem je izšel protizidovski zakon tudi na Slovaškem. Ta jemlje Židom vsako svobodo razpolaganja z imovi-no. Obvezani so napovedati svoje pre-moženje državi in ji odstopiti dolo-čen del.

STROGE VALUTNE ODREDBE V ITALIJI

RIM, 24. junija. Izšel je dekret finanč-nega ministristva, po katerem se kaznujejo odslej finančno-valutne spekulacije s smrtjo, oziroma pregnanstvom na otoke.

ANGLEŠKA SKRB ZA VARNOST

LONDON, 24. junija. Minister za ci-vilno obrambo Anderson je dal včeraj v naročilo 1 milijon jeklenih zatočišč proti letalskim bombnim napadom. Anglija iz-dekuje zdaj 2 in pol milijona teh zavarovanih naprav.

ZADUSNICA ZA ŽRTVAMI »PHONIXA«
PARIZ, 24. junija. Včeraj je bila tu žalna svečanost za žrtvami podmornice »Phonix« v notredamski katedrali. Na-voženi so bili prezident republike Le-brun, ministrski predsednik Daladier in vsi člani vlade.

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno in vetrovno vreme, obeta se dež. Včeraj najvišja temperatura 28.1, danes najnižja 12.7, opoldne 25.5.

Borza. Curih, 24. junija. Devize: Beo-grad 10, London 20.76.625, Pariz 117.5, 125, Newyork 443¹/₁₆, Berlin 177.90, Milan 23.34, Praga 15, Sofija 5.40, Bukarešta 3.25, Budimpešta 87.

Domači zapiski

Nj. Vel. kraj Peter II. pokro-vitelj mariborskega tabora

Nj. Vel. kralj Peter II. je prevzel po-kroviteljstvo nad mladinskim taborom mariborske in celjske zveze fantovskih oddelkov in dekliških krožkov, ki bo v Mariboru v dneh od 29. junija do 2. julija.

„Vsi boste nosili pečat sramote“

V narodno obrambnem članku, ki ga prinaša »Slovenija«, je CKC napisal med drugimi: »Slovenci smo čudne duše! Ka-kor hitro nam nekdo zagrozi, se stisne-mo v kopico kot piščeta okoli kolkje. Če nam pa grozita dva, postanemo že ravnodušni in premišljujemo, kdo je bolj-ši, za katerega se bomo v skrajnem pri-meru odločili. Vedno se trkamo na prsa, pozabljamo pa na narodno obrambno de-lo. Mnogi bi se radi znebili še tistih žr-tev za obneje brate. Obtožujemo vse tiste, ki goje v nočnih lokalih slovenstvo, slovenstvo in jugoslovenstvo, tiste, ki jim je kos belega kruha več kot narod, ki mi-slijo, da so s tem, če so udje narodno obrambnih društev, že storiili svojo sveto dolžnost, ki jo imajo do naroda. Obto-žujemo vse, ki še danes stoje ob strani in gledajo s posmehom delo — fanatikov. Vi vsi boste nosili pečat sramote, vsi boste krivi tragedije slovenske krvi!«

Hrvatski mislijo v Indiji

Pozdravljeni v Kristusu, gospod ured-nik! Pol leta sem že v Indiji, še sem pri življenju. Zraslo mi je mako bradice pod blagim vplivom indijskega sonca. No-bena zver me ni napadla, zahvaljujoč an-gelski varuhi, sv. Antonu in moji vitki po-stavi, ki jo spoštujejo tigri in krokodili. Glavna moja skrb je gradnja cerkve v Bošontiju, ki bo stala 300.000 din. Minuli mesec smo imeli v gotovini 20.000 din, začeli smo z delom. To so bili Bošontanci veseli. Delali so noč in dan, O. J. Vizjak je najel 60 poganskih delavcev, ker so katoliški zaposleni z drugim delom. Bla-gajna se je izpraznila, iz Amerike smo prejeli še 6000, iz Italije 7000 din. Pri-poroča se vam Ante Gabrić — piše hrva-tski mislijoar iz daljne Indije »Kato-ličkemu tjedniku« v Sarajevo.

Izkušnje preteklosti

Izkušnje preteklosti so pomagale hrva-tskemu narodu, da se je znašel v se-danjem položaju složen. Napočil je čas, ko mora tudi država razviti vse svoje sile in sposobnosti, da se zagotovi no-tranja politična skladnost v okviru iskre-nega spoštovanja vsega, kar je nam svoj-stveno. Srbi, Hrvati in Slovenci se mo-rajo najtežje združiti v skupni dolžnos-ti in poslanstvu, da bodo po skupni poti korakali k cilju. Vsi moramo biti navdahnjeni z duhom bratstva, popuščanja, od-puščanja, složenosti in pravičnega med-sebojnega sporazuma. (»Nova pravda«.)

Radio za Madžare

Madžarska novinarka Aranka Staro-šolska je napisala v budimpeštanskem »Magyar Nemzetu« članek o beograjski radio postaji, izraža se polnovalno o nje-nem programu, rekoč da daje tudi pre-davanja za Madžare v njihovem jeziku. Pravi, da je to prijateljska gesta jugo-slovenske vlade, zato bi morala tudi ma-džarska vlada poskrbeti, da bi budimpe-štanski radio dajal poučna predavanja slovaški manjšini na Madžarskem v nje-nem jeziku. Novinarka bo v beograjski radio postaji v kratkem predavala o te-mi: »Kako vidi Beograd, jugoslovensko prestolnico, madžarska novinarka« in »Kako žive Madžari v Jugoslaviji«.

Majhni smo, to nas tare

Kdor danes v svojem malodušju širi dvome v našo pravico do avtonomnega narodnega življenja, zavira razvoj, zani-ka osnovno misel države. Kaj naj rečemo k umovanju nekaterih? »Preširoka avto-nomija nas bi na milost in nemilost izro-čila klerikalni strahovalni...« Kakšni de-mokrati in Slovenci so to, če jih je strah pred lastnim ljudstvom! Dajmo se Slo-venci zavedati ene resnice: Breme od-govornosti za svojo usodo moramo vzeti na svoje rame. Samo iz brezpozorne po-trditve našega avtonomnega narodnega življenja lahko najdemo pot do načelne, dosledne, realne slovenske politike. Brez tega ne bomo postali nikdar konstruktiv-ni činitelji v državnem življenju. (»Slo-venija«.)

Izplačana je prva zavarovalnina naših naročnikov

10.000 DIN je prejela včeraj po tragično preminilem železničarju vdova Marija Belej s Pobrežja

ČLOVEŠKO ŽIVLJENJE JE PODOBNO NAPOL RAZVITEMU FILMU, V KATEREGA PRVEM DELU SO NANIZANI PRIZORI BREZSKRBNJE RADOŠTI, PA TUDI RAZOČARANJE MLADIH DNI, KO PA STOPI ČLOVEK Z RAZPOTJA NA TRNJEVO POT ŽIVLJENJA, KO SI USTVARI V BOJU ZA SKORJICO KRUHA SVOJO DRUŽINICO IN DOM, SE ODPIRA PRED NJIM NESLUTENA BODOČNOST — PRAZNA DRUGA POLOVICA FILMA ŽIVLJENJSKEGA TRAKU, KATEREGA NEIZPROBNI REŽISER JE — USODA. IN TAKO SE V NAŠEM OBČESTVU DOGAJAJO TRAGEDIJE, KI SČASOMA UTONEJO V POZABLJENJE, OSTANE PA ZA NJIMI BOLEST, KI JO ČLOVEŠKA RAZSODNOST LAHKO V MARSIKATEREM PRIMERU UBLAŽI. TAKŠEN JE NAŠ DANAŠNJI ŽALOSTNI, OBEMEN PA POUČNI PRIMER OB PRILIKI IZPLAČILA ZAVAROVALNINE SVOJEM TRAGIČNO PREMINILEGA NAROČNIKA, ŽELEZNIČARJA JURIIJA BELEJA.

Zakaj smo zavarovali naročnike?

V razvoju slovenskega novinstva je zarezal mariborski dnevnik »Večernik« globoko brazdo v kulturno ledino slovenskega naroda. Na široko polje svojega uredništva je vrzel kleno zrno, v kratkotrajni dobi delovanja je po zdravem je-dru vsebine, po neodvisnem svojem obzorju in vsestranski informativnosti, predvsem pa razširjenosti med narodom dokazal nujno potrebo obstoja in presenetljive sadove svoje prosvetne probnosti.

Devet mesecev je minilo od lanskega avgusta in že po tej kratki dobi je »Večernik« 1. maja poklonil svojim naročnikom dragoceno pridobitev — zavarovanje za primer nezgode. Mnogo je bilo tedaj nevernili Tomažev in še danes jih ne manjka, ki naše velkopotezno dejanje niso vzeli za resno. Vsem tem je današnji primer v opozorilo, da stopa »Večernik« neopajno med narod, trudeč se, nuditi čitatelju čim boljše gradivo ter združiti vsakdanjo duševno hrano s prekorišnim zavarovanjem za primer nezgode v sedanjem silno razgibanem tempu življenja.

Z uvedbo zavarovalnine se je naš dnevnik približal idealu, ki smo si ga zastavili: Ustvariti v Mariboru vsestransko popoln dnevnik, ki bo kos svojih veliki nalogi na važni območju postojanki, da tako v vsakem pogledu zadostimo potrebam slovenske javnosti po neodvisnem, nepristranskem listu, s kvaliteto dobrega informativnega glasila. Vsakdo mora priznati, da vrši »Večernik« izredno važno narodno in državljansko nalogo na se-vernorožadni meji Jugoslavije. V primeri z drugimi dnevniki, katerih naročnina

znaša 300 din na leto, je odprl »Večernik« s svojo nizko letno naročnino 168

Odprta noč in dan so groba vrata

Življenje terja od človeka mnogo naporov. Bodisi na polju, v vinogradih, na senožetih ali na stavbah, pri mlavci ali na splovih, v avtomobilu ali pri podiranju dreva — povsod je tako rekoč treba človeku drugega jaza, ki skrbi za njegovo prihodnost. V vsakdanjem vrvežu, ko



nas železna kača prevaža sem in tja v vse smeri, pa je preradi pozabljamo na tiste, ki v naporni službi za našo varnost zastavljajo svoje sile za skromen kruh — na naše požrtvovalne železničarje.

din, mesečno 14 oz. 16 din z dostavljanjem na dom možnost vsem šibkejšim slojem, da so za skromen odtegljaj od zaslužka deležni vsakdanjega dobrega čitavega dogodka doma in v svetu, predvsem pa cenenejega zavarovanja 10.000 din za primer nezgode.

Kako zdrava, potrebna in koristna je bila naša zamisel, nam pričajo zahvalna pisma in vzpodbudne besede hvalečnega čitateljeva iz mest in podeželja. Poteklo je mesec dni, odkar je uprava »Večernika« plačala zavarovalne premije za svoje naročnike zavarovalnici »Dunav« v Ljubljani in že je dospela 1. junija v uredništvo žalostna vest o smrtni nesreči vrlega naročnika, železničarja Jurija Belej. Bil je vester in točen plačnik, izpolnil je vse pogoje glede zavarovalnine, uprava je javila primer na zavarovalnico.

Takšen med njimi je bil tudi pokojni

Jurij Belej. Podjeten in načitan mož je vedel, da je količjak dovetnemu človeku dnevna duševna hrana nujno potrebna. Na njegov dom je prihajal »Večernik«, bil je zvest naš čitatelj in plačnik. Naporno je bilo njegovo delo, grenak zaslužek. Skromno in tiho je bilo družinsko življenje Belejevih, dokler ni med svoje prišla pretresljiva vest o izgubi krušnega očeta. »Večernik« je poročal dne 2. junija:

Smrtni žrtev težkega poklica.

Včeraj ob 15. so bili mariborski reševalci poklicani na kolodvor. Tam so naložili nezavestnega in smrtno ranjenega 51-letnega železniškega premikača Jurija Belejja, ki ga je lokomotiva zgrabila in poškodovala. Belej je bil zaposlen pri premiku. Ko je nameraval odstopiti vagon od lokomotive, je ta neopazno potegnila in železničarju je stisnilo čakovano potegnilec in moža vieda nekje časa s seboj, tako da mu je glavo popolnoma razbil. Reševalci so Belejja pripeljali sicer živega v bolnišnico, vendar pa je kmalu izdihnil.

»Nesreča ne počiva, nikoli in nikjer. Če morda živ si zjutraj, ne veš, če bo zvečer« pravi že star narodni pregovor. Belej je doživel, toda v neotlažljivo bolelost svojcev je kanila skromna zavest, da je pokojnik s svojo preudarnostjo poskrbel zanj s tem, da je združil koristno z dobrimi.

Belejeva se je znova zamislila.

— Večkrat je pripovedoval o svojem delu. Vedela sem, kako je težko. Pozimi je prezehal med vagoni, ob poledici je lahko vsak čas nesreča blizu. Sneg, mraz in dež, pa vedno zunaj. Tako strašna smrt!

Tak čas je bil, kakor je zdaj, ko sem izvedela za nesrečo! V vrtu sem plela. Opoldne sem mu še nesla kosilo. Bil je dobre volje in mi naročeval, kaj mu moram pripraviti za večerjo. Neki železničar se je ustavil pred našim vrtom in me poklical. Nekaj me je stisnilo, zla slutnja me je obšla. Železničar ni mogel z besedo na dan. Rekel mi je, naj grem v bolnišnico, če morem. Da ni nič hudega. Nisem mogla verjeti. Zakaj ga niso pripeljali domov, kakor takrat, ko ga je vrglo čez vagono...

Odhitela sem v bolnišnico, nič dobrega nisem pričakovala. Prinesli so ga iz operacijske sobe. Umiral je. Sveti Bog! Ni me več poznal. Niti ene same besede nisem mogla spregovoriti z njim. Moj Bog, da moram biti tako nesrečna! Odlila sem v Hutterjevo tovarno, kjer dela hči, ki se je pred dobrim letom poročila. Revica se je zgrudila, ko je izvedela za očetovo smrt. Radi smo se imeli.

SCHICHTOV RADION
nere temeljito

S kuhanjem perila v raztopini Schichtovega Radiona odpravite prav vsa, tudi najtrdovalnejšo onesnago. Perilo bo zunaj in znotraj popolnoma čisto in snežnabelo.

RADION BELINAL

Marija Belejeva še vedno ne more verjeti, da ni več moža. Še vedno se ji zdi, da ga vidi, kako odhaja proti brodu na delo. Težko ji je sami, zadnje dni sta morala biti vedno pri njej hčerka in zet, ki dela prav tako v Hutterjevi tovarni. Belejeva je zaskrbljena zaradi hčere, boji se odpovedi v tovarni. Z denarjem, ki ga je dobila, bo plačala dolg, ki ga še ima na hiši, uredila zadevo glede pokojnine in še toliko stvari, ki jo čakajo po moževi smrti. Precej ji bo še ostalo, saj sta bila z možem skrbna gospodarja.

Ko sem se poslovil, nam je bilo vsem težko. Vračal sem se proti brodu, koder je hodil pokojni Belej na svojo teško železničarsko delo, koder je šel z veseljem obrazom zadnjic, ko ni slutil, da ne bo več videl doma. Vrnil se je sicer na Pobrežje, toda po drugi poti — in v krsti.

Opozorilo naročnikom

Opozorilo naročnikom »Večernika«, da imajo pravico do zavarovanja samo tisti, ki naročnino v red plačujejo. Čeprav bi imeli naročnik na podlagi splošnih zavarovalnih pogojev za nezgodno zavarovanje pravico na izplačilo zavarovalnega zneska 10.000 dinarjev, vendar mu ta pravica ugasne, ako ni poravnal naročnino na »Večernik« za ves čas do 14 dni pred nezgodno. Za nove naročnike stopi zavarovanje v veljavo šele s trenutkom, ko je bila naročnina vsaj za mesec dni naprej plačana.

Zavarovan je vedno samo prejemnik lista, ki je kot tak vpisan v kartoteki uprave »Večernika«, ne glede na to, kdo naročnino plačuje.

Kolektivno zavarovanje za primer smrtne nezgode v znesku 10.000 din temelji na zavarovalni pogodbi, ki jo je sklenila uprava »Večernika« z zavarovalno delniško družbo »Dunav«, podružnica v Ljubljani, na podlagi zakonitih splošnih zavarovalnih pogojev, veljavnih v naši državi za nezgodno zavarovanje. Zavarovalna policia ter splošni pogoji za to zavarovanje so deponirani v upravi »Večernika« v korist našim naročnikom. Zavarovalne premije za vse naročnike plačuje uprava »Večernika«. Zavarovanje »Večernikovih« naročnikov ni odvisno od volje uprave lista, pač pa je to njihova pravica nasproti zavarovalnici, katero, ako bi odklonila stavišene zahteve, lahko sodno iztožijo.

Za nezgodo v smislu zavarovanja se smatra vsak od volje zavarovanca neodvisen dogodek, ki deluje z mehanično (NADALJEVANJE NA 4. STRANI.)

Na obisku pri Belejevih

Pokojni Belej je stanoval v Čopovi ulici na Pobrežju. Tu je več železničarskih hišic, ena izmed njih je bila Belejeva. V čedno urejenem stanovanju sta me sprejeli vdova Belejeva in njena nečakinja. Preveč živ je bil še v gospe Belejevi spomin na nedavno preminulega moža, zato se med pogovorom ni mogla znebiti težkega vtisa nesreče. Naj pripoveduje sama!

— Tak dan je bil kakor danes, črešnja pred oknom je začela dozorevati. Vi ne veste, kako se je pokojni veselil teh črešenj! Moj Bog, pa je moralo tako priti, da jih ni nikoli več videl. Od doma je odhajal dobre volje; vedno je bil tako dober, vsi so ga imeli radi. Težko službo je imel, eno najtežjih služb pri železnici. Kolikokrat sem ga rotila, naj se dá prestaviti kam drugam, naj že pusti premikanje, saj ga je opravljal že nad 20 let. Kje dvajset? Kakih štiri in dvajset, pet in dvajset let je delal pri premikanju vagonov.

Tolikokrat ga je že lovilo. Enkrat ga je vrglo čez vagono, mesec dni je bolehal. Nato je šla »mašina« čez njega.

Vdova je tiho zalpilala. Nesreča, ki se je zgodila tako znenada, je še docela višala nad njo. Nato je začela počasi pripovedovati o tisti življenjski poti, ki je tista preživela samo ona in njen mož, ampak ki jih je preživelo in jih živi še nešteto železničarjev-premikačev po Sloveniji in po vsem svetu.

— Jurij je bil že pred vojno pri želez-

nici. V Prevaljah. Tudi jaz sem od tam. V Prevaljah sva se tudi vzela. Dobila sva otroka, in dobro bi nama šlo, da ni leto za tem izbruhnila vojna. Poklicali so ga, kakor toliko drugih: Vlačili so ga po Galiciji, po italijanski fronti, ne vem, kje še vse. Ze takrat je dosti težkega pretrpel v življenju.

Med vojno so ga znova poklicali nazaj k železnici. Po vojni je bil prestavljen v Maribor. Dvajset let bo, kar je že premikal vagono na glavnem kolodvoru. Zdaj bi šel kmalu v pokoj, pa ga je doletela nesreča. Nikoli ne bom pozabila. Nad pet in dvajset let sva živela drug z drugim, pa se nisva sporekla. No, do majhnega nesporazuma je že prišlo, ali kje ne pridejo ljudje navzkriž, kjer morajo živeti težko življenje, kakor smo ga morali mi. Tistih tisoč dve sto dinarjev, ki jih je prinašal, je bilo pač toliko, da smo izhajali. Vse bi pretrpeli, če bi ostal pri življenju. Zakaj nam ga je iztrgalo?

Vdova je znova jokala. Zagledal sem se skozi okno, na drevje v polnem zelenju.

— Tako veselje je imel z našim domom, je začela Belejeva znova. Še tisto jutro, preden je odšel, mi je razlagal, kako si bo uredil vrt. Če bi še zdaj živel, bi prišel tako v tem času proti večeru sem čez brodom ter bi šel in zveval obrajde. Toliko veselja je imel z njimi. Vse, kar vidite na vrtu, je sam uredil. Pred osmimi leti sva kupila hišo in si uredila vrtce.

Podpisana Marija Belej, vdova po v službi tragično preminulem železničarju Juriju Belej, se najiskrenejše zahvaljujem upravi »Večernika« v Mariboru in zavarovalnici »Dunav«, podružnici v Ljubljani, za točno izplačilo zavarovalnine 10.000 (deset tisoč) dinarjev.

V Mariboru, 23. junija 1939.

MARIJA BELEJ.

Hrvati in Slovenci

Spominu bratov Radičev

Daniilo Viher

Dvajseto stoletje bi mogli označiti kot dobo državnega optimizma. Veruje se, da je država poslednje in najlažje opravilo tako za posameznika kakor za družbo. Mislijo se je in se še pogrešno misli, da je reakcija, ki je nastala, dvignila narod vsaj principielno na višjo stopnjo, kar pa novejši in najnovejši dogodki odločno zanjajo. Kataloncem v Španiji je prinesel konec vojne kastiljsko, Avstrijcem fizično in psihično gotico, itd. Narodni protestor se je izpremenil v življenjski z vsemi rekviziti državne ekspanzije. Država postaja kult, postaja mitos.

V tej situaciji, kjer je dvoje starih kultur morda poslednjičkrat vsaj v organizatornem pogledu doseglo višek, smo se znašli naenkrat tudi mi Slovani. Nam je ta znanja aktivnost nspenjanje in agresija že po naruri neumljiva. Slovan je kozmopolit, a pri vsem tem še človek notranje, intimne kulture, kakor je to Stjepan Radič v globoko pisani knjigi »Sodobna Evropa« točno označil. Tej silni hierarhiji in organizaciji sile in moči, a to je ena izmed oznak države, Slovani ne postavljamo nasproti nič drugega kot našo notranjo etično kulturo. Nietzsche-anskemu nadčloveku volje za močjo smo Slovani postavili nasproti človeka ljubezni.

V tej in taki situaciji nam ne preostaja drugo nego edino pravila pot, da se vrnemo zopet h grudi, k vasi, da ohranimo ono, kar je naše in samo naše: to je naša etična superiornost, jedro našega optimizma in vere v lepo bodočnost. Vrnitev h grudi ne pomenja za nas Slovence nič drugega kot vrnitev k sebi. A ta vrnitev nam je danes mnogo bolj potrebna kot kdaj koli doslej.

V tem pogledu igrajo Hrvati med Slovani že več desetletij eno najvidnejših vlog. Izbrali so najpravišnje pot: iz neizčrpne sile naše vasi, iz njene duše, so organizirali duhovno in materialno kulturo. Ideološko delo Antona Radiča in organizatorstvo Stjepana Radiča ima mnogo globlji smisel in filozofsko podlago, kakor pa se mu izven mej ožje domovine pripisuje. Ante Radič je dobro opazil, da je duh naše vasi nekaj tako svojevrstnega, nekaj tako samoniklega in primarnega, da more na njem graditi velika kulturna in politična preobnova. Najbolje, kar ima naša gruda, postaja simbol novega gibanja, v katerem postanejo bratje Hrvati naši zgradniki, borci za novo, slovansko Evropo. Ako pazljivo prečitamo kako večje studio, na primer lepe Sarlinčeve knjige »Ideologija hrvatskega kmetijskega pokreta«, moremo nedvomno ugotoviti, da se to gibanje bori za izgradnjo našega novega duhovnega stila.

Slovenci živimo v enem izmed najbolj izpostavljenih kotov Evrope: mejimo s Slovani, Germani, Romani in Madžari. Vzdržati smo vžle temu kot najbolj na zahod pomaknjen rod, kar je v nekem pogledu vsekakor dokaz naše živosti in odpornosti. Slovenci smo izkusili vse dobrih visoke evropske kulture, naše preteklosti v izpostavljenem zemljepisnem položaju ne privošči nobenemu narodu. Posebno mlajši rod opaja, da so edini, ki nas morejo umeti, le Slovani, a prvenstveno naši sosede, Hrvati. A eno nas more še posebno vezati z brati preko Sotle: to je njihova slovanska kmetijska ideologija, to morda najzdravše je-

dro Evrope. Vrnitev na grude, to je z drugimi besedami poglavitno vase, k slovanstvu v nas bi morala postati tudi za nas Slovence edino pravilna orientacija. Tudi za nas velja, kar je napisal Ivo Sarlinčič v omenjeni knjigi na str. 145, ko kritizira hrvatsko aristokracijo, buržoazijo in plutokracijo: »Vsa ta naša aristokracija onečiščene krvi in vsa ta naša buržoazija in plutokracija ne samo zamazane krvi, ampak tudi problematične kulture, se je pod vplivom tujih kultur popolnoma oddaljila od svojega kmetijskega korena, so posluževala v družinskem občejanju celo tujih jezikov. Tako je živela in živi še danes po duhu tujih kultur.«

Ideologija, za katero se tako energično boro Hrvati, zasluži vse priznanje tudi z naše strani. To nas bo tesneje povezovalo od vseh evropskih zlaganih juridičnih formul, ko bomo izpod evropske civilizacijske glazure in emajla našli ono, kar nas je že od davnine družilo.

V svobodni domovini nam je potrebno predvsem eno: odstraniti vse, kar je nepotrebno in nasilno uvoženo, vrniti se k zdravemu jedru slovanskega kmeta. V tem pogledu so Hrvati na najboljši poti, svojo bodočnost gradijo na zdravi kmetijski osnovi. Mlajši slovenski rod zato visoko ceni ideologijo hrvatskega kmetijske-

Učitelj med narodom

Vladimir Kreft

Učitelju je v človeški družbi prisojena važna naloga: zaupana sta mu pouk in vzgoja otrok; od njegovega dela v šoli zavisi, kakšen bo rod, ki ga uči in vzgaja. Dočim dobi otrok pri starših že v zgodnji mladosti prve pojme o gospodarstvenem življenju in že isti čas okuša grenki kruh preprostega človeka, ga učitelj spoznava s predmeti, o katerih doma malo sliši.

V današnji dobi, ki zahteva od nas vseh treznosti in preudarnosti, je učitelj tudi poklican, da ljudstvo pravilno usmerja in da s svojo stvarno besedo blagodejno vpliva, posebno v trenutkih, ki so za narod izredno težki. Od učitelja, njegovega šolskega dela in izvenšolskega udejstvovanja je mnogo odvisno, kakšna bo narodna in državna zavest doraščajočega pokolenja.

Naloga učitelja na vasi so velike, napore in težke. Življenje zahteva, da je poleg pouka v šoli, njegovo mesto tudi še v kulturnih društvih, v sadijskih, čebelarstvih in kmetijskih organizacijah. Udeleževati se mora kot propagator za družne misli in marljiv delavec v podeželskih hranilnicah in posojilnicah. Agilnega učitelja, ki se zaveda svojega poslanstva med narodom, najdeš povsod tam, kjer smatra, da mora svetovati, opozarjati in učiti.

Opisanega učiteljevega dela pa si tudi narod želi. Kakor je kmetijski gospodar vesel, da se njegovi otroci vzgajajo v šoli v pravilnem duhu, tako je hvaležen, ako ima v svoji bližini svetovalca, kateremu se lahko zateče v vseh primerih, ko si ne zna pomagati.

Kljub delu, ki ga učitelj opravlja v slovenski vasi z veliko poštrevnostjo, ima mnogokrat občutek, da mu narod ni



MIRIM

Družino, strumno tukaj stojmo
in veselo si zapojmo:
Naj bo staro, naj bo mlado
vse ima pristržno rado
slastno Mirim čokolado.

ga pokreta, ki ima vse znake duhovnega prerodenja in ki nas bo na slovanskem jugu tesneje povezoval od vseh dosedanjih poskusov.

V dnevi, ko se slavi spomin utemeljiteljev te velike ideologije bratov Ante in Stjepana Radiča, se posebno mi mlajši s hvaležnostjo in spoštovanjem spominjamo velikih sinov bratskega hrvatskega naroda.

hvaležen, da ga celo sovražni in ga uvršča med poklice, ki posredno izkoriščajo narod. Glavni vzrok nerazpoloženja ljudstva ni iskati v samem ljudstvu, nego pri ljudeh, ki so bili in ki so še vedno zainteresirani, da rušijo učiteljevo avtoriteto, ga blatijo in dostikrat po nepotrebnem krivično sodijo. Razumljivo je, da tako delo najde odziva tudi med ljudstvom. Nekaj vzroka nepristrčnosti razmerja med narodom in učiteljem pa je tudi najti v ljudstvu in pri učitelju, ki se ni vedel živeti v vaše prilike in ne ve navezati odkritosrčnega prijateljstva z vaščanom.

Dejstvo je, da je preprost slovenski človek dober in boječ in zaradi slabih izkušenj nezaupljiv, posebno do izobra-

ženca. Dolžnost razumno naobraznega in kulturno višjega človeka je, da se narodu iz lastnega nagiba približa ter odstrani napačne in pogrešne predsodke. Učitelj, ki goji z narodom iskrene in prijateljske stike, postane njegov ljubimec, svetovalec in je od vseh spoštovan.

V Sloveniji je mnogo učiteljev, ki so se poglabili v delo med narodom, sebi v zadoščenje in ponos, narodu v korist. Želeli je, da se tem čimprej pridružijo tudi oni, ki trenutno ne smatrajo, da terja učiteljski poklic izvenšolsko delo. Narod jih bo z veseljem sprejel, padla bo zadnja pregraja, ki še sedaj tu in tam loči kmetijski sloj in posameznike od učiteljskega stanu. Narod se bo sprostil vseh vplivov, učitelj in kmet bosta živela složno.

Res je, da ima vesten učitelj že s solo precej posla, ki ga utruja, da ima družino, da mu pripada prosti čas, toda njegovo delo se vendarle da razporediti tako, da bo zadovoljen narod, država in on sam.

Ako pa zahteva narod od učitelja toliko dela, mu mora tudi dati, zagurati primerno eksistenco, svobodno gibanje med narodom, prosto vsakega vpliva od katere koli strani, da ne bo krivično prežanjan in obrekan. Učiteljevo poslanstvo je važno in težko, zaradi tega mora biti spoštovano in zaščiteno. Učiteljevo delo za narod mora biti zanj edino odločilna ocena.

Začetki francoske revolucije

Dr. Vladimir Travner

Dne 10. maja 1774 je umrl melkužni in nezmožni kralj Ludvik XV., ki je čutil že sam bližajoči se vihar, ko je rekel: »Après nous le déluge« (za nami potop). Njegov pokop je bil neobičajen. V noči na 13. maja je spremljal mrtvega vladarja iz gradu Versailles v Saint Denis — grobnico francoskih kraljev — le nekaj jezdcev in blapcev; ljudje pa, ki so srečali sprevod, so preklinjali pohotneža in peli samotne pesmi.

Naslednik Ludvika XV. je bil njegov dvajsetletni vnuk Ludvik XVI. Dasi je živel na pokvarjenem dvoru in je bila njegova vzgoja pomanjkljiva, je bil novi vladar osebno plemenit, pošten in dohoten. Bil pa je neodločen, dostopen tujim vplivom in nevajen resnega dela. Teh slabosti se je Ludvik XVI. zavedal sam, ko je izjavil ob nastopu vlade: »Moje Bog, kakšna nesreča zame.« Svojo dobro voljo pa je pokazal s tem, da je ukinil nekatere neznosne davke, omilil podložništvo, odpravil mučenje, znižal izdatke za dvor in pozval na čelo uprave več sposobnih mož. Toda te reforme so bile brezuspešne, deloma ker so prišle prepozno, deloma ker so jim nasprotovali plemiči in duhovniki.

Medtem so naraščali vedno bolj državni dolгови, tako da so znašali slednjič za tiste čase ogromno vsoto 4 milijarde frankov. Temu so se pridružile razne elementarne nesreče kar povodnji, toča in zlasti ostra zima 1788-89. Slednjič se je odločil kralj sklicati 5. maja 1789. stanove, ki naj bi uredili razmere v državi. Po nasvetu finančnega ministra Neckerja bi imel tretji stan (meščani) 600 poslancev, t. j. toliko kakor prvi in drugi stan (duhovniki in plemiči) skupaj.

V vsej Franciji se je začela živahna politična agitacija; kajti vsi so bili prepričani, da bo napočila sedaj zlata doba. Obenem pa je prišlo že takrat do velikih izgrediv, posebno v Parizu, kjer je razjarjena množica 27. in 28. aprila 1789. opustošila skladišča nekega prevzetnega tovarnarja. Slednjič je moralo nastopiti z orožjem vojaštvo in že takrat je izgubilo v bojih okoli 400 ljudi življenje.

Dne 5. maja so se zbrali v Versailles zastopniki stanov in se podali v svečani povodni v kraljevi grad. Najprej je šlo 600 poslancev 3. stani — vsi v preprosti črni oblek —, med njimi abbé Sieyès in grof Mirabeau, ki sta imela pri poznejših dogodkih glavno vlogo. Njim so sledili v sijajnih oblačilih duhovniki in plemiči. V dvorani Menus plaisirs sta jih pozdravila kralj in minister Necker.

Pri razpisu volitev in v prestolnem govoru pa se je zgodila usodna pomota, ker ni bilo nikjer določeno, kako naj poslanci glasujejo: po stanovih ali po osebah. To vprašanje je bilo važno, ker bi zastopniki 3. stanu zmagali samo, če bi se glasovalo po osebah, s čimer pa niso soglašali duhovniki in plemiči. Tako je preteklo več tednov v brezplodnih prekanjih. Slednjič so se proglasili na predlog Sieyèsa poslanci 3. stanu dne 17. junija kot »narodni zbor« (assemblée nationale constituante) in s tem kot edini zakoniti zastopniki francoskega naroda. Temu sklope se je skušal kralj upreti in je sklical na 23. junija tako zvano »kraljevo sejo«. Bilo pa je že prepozno; kajti dne 20. junija so zbrani poslanci 3. stanu prisegli, da se ne bodo razšli poprej, dokler ne dobi Francija nove ustave.

silo na njegovo telo od zmag. V smislu tega glavnega določila je pojmi nezdore zelo obsežen, vendar pa splošni zavarovalni pogoji za nezdore zavarovanje ne priznavajo vseh slučajev nezdore za nezdore v zakonitem smislu zavarovanja.

Neposredno po nezdori je nemudoma poklicati zdravnika in ukreniti vse potrebno, da se posledice nesreče po možnosti odvrnejo in zmanjšajo.

Vsako nezdoro, za katero hoče zavarovanec zahtevati izplačilo 10.000 din, je takoj po nezdori javiti, najbolje telegrafno ali s priporočnim pismom na zavarovalnico »Dunav« v Mariboru na Aleksandrovi cesti št. 12 (tel. 23-86), ali na zavarovalnico »Dunav« v Ljubljani, Aleksandrova c. 6 (tel. 23-86). V prijavi je treba povedati vse podrobnosti nezdore. Retoziti je treba tudi zdravniško sprice-

valo. — Nezdoro je prav tako treba takoj sporočiti uredništvu »Večernika« v Mariboru, Kopalska ulica 6 (tel. 25-67).

Odškodnino plača zavarovalnica »Dunav« s pristankom uprave »Večernika«. Odškodnina se izplača proti pobutnici v roku dveh tednov po ugotovitvi odškodninske pravice.

Za eno nezdoro se plača zavarovalna vsota samo enkrat, ne glede na to, ali je naročnik naročen na enega ali več izvodov »Večernika«. Ako naročnik ni oseba, nego kaka družba, oziroma zveza oseb (juridična oseba), velja zavarovanje samo za dotično fizično osebo, ki je bila od načelstva te družbe »Večerniku« v zavarovanje pisмено prijavljena.

Ako je zavarovalnica odklonila stavljene zahteve, ima zavarovanec pravico, da te zahteve sodno iztoži v roku 6 mesecev in sicer pred sodiščem v Ljubljani.

Pismo uredniku

Gospod urednik! Na članek »Pred porzavljenjem lekarn?« od 23. t. m. se čutim moralno prisiljenega odgovoriti sledeče.

Pisec članka sploh nima pojma o obratovanju v lekarni in je njegov članek skrajno neutemeljen ter tendenciozen. Kako si pisec predstavlja pocenjenje zdravil v slučaju podržavljenja lekarn, je uganka. Če misli, da bi se vršilo zdravljenje ljudskih množic po načinu bolniških blagin, kjer se predpisujejo večina izvestna (preprosta) zdravila (oleum ricini, tinct. amara, pilulae laxantes itd.), potem ta cena zdravila po podržavljenju lekarn ne bi mogla še bolj poceniti. Kako naj lekarnar nudi zdravila ceneje, ko že n. pr. za sam alkohol, ki ga potrebuje nujno za izdelovanje zdravil, mora plačati samo za trošarino za 1 liter najmanj 34 din (v mestu še več), tako da ga 1 liter alkohola dostavljen stane 51—60 din.

Zdravila takojšnje lekarnari po Taksi medicamentorum, ki jo je predpisalo Ministarstvo socialne politike in narodnega zdravstva, Sanitetsko odeljenje S. Br. 20349, oktobra 1936. Beograd in po Cenovniku lekovitih specialitet in lekova za specializirani zaščitni inmen, ki jo je tudi predpisalo Min. soc. pol. in nar. zdravstva, Sanitetsko odeljenje S. Br. 27608 od 27. oktobra 1937 v Beogradu. Čl. 2. Takse medicamentorum str. 9 pravi: Svaki apotekar, lekar in veterinar, u svojstvu rukovoca javne zavodske ili priručne apoteke, kao i apoteke zdravstvenih zadruga i okružnih ureda za osiguranje radnika, dužan je nabaviti ovu taksu i iste se u svemu pridržavati.

Iz tega je razvidno, da se morajo držati teh taks vsi oddajalci zdravil, torej tudi državne lekarne (v slučaju podržavljenja) in tam zdravila ne bi bila cenejša niti za paro.

Zdravila bi se lahko pocenila v privatnih javnih lekarnah na ta način, da bi država znižala trošarine in carine, oz. če bi zdravilki predpisovali manj tujih (inozemskih) zelo dragih specialitet in predpisovali zdravila magistraliter po predpisih Jugoslovanske farmakopeje (Min. nar. zdr. i soc. pol. San. od S. Br. 6000 z dne 27. marca 1934 v Beogradu), ki je za vse jugoslovanske lekarne strogo obvezna.

Nadalje trdi članek, da bi se s podržavljenjem lekarn ustanovile tudi nove lekarne, kjer bi bili nameščeni številni brezposelni kvalificirani farmaceviti.

Koliko je teh, točno ne vem, vem pa, da več mariborskih lekarnarjev išče magistre, a jih kljub dobri plači ne more dobiti.

Ali bi bile podržavljene lekarne ljudskim množicam v korist, je veliko vprašanje. Za revnejše sloje skrbita država in banovina, ki zanje plačujeta zdravila, pri katerih dajejo lekarnari običuten popust. Delavci in nameščenci morajo pa itak biti člani bolniških blagin, ki tudi uživajo velike popuste pri zdravilih in je s tem pokazan socialni čut lekarnarjev. Razen tega uživajo gotovi popusti tudi državni uradniki in nameščenci.

V slučaju podržavljenja lekarn, bi te postale navadni uradi, kjer bi birokraizem dosegel baš nasproten uspeh.

Od kod pa denar za odkup javnih lekarn, ureditev novih ter vzdrževanje magistrov, ko ni na razpolago denarja niti za ustanovitve in vzdrževanje prepotrebni bolnišnice (n. pr. bolnišnici v Mariboru in Ljubljani) in povzdgo higijene v mestu in na deželi, s čimer bi bili izvirni bolezni v kralj zatrati.

Iz vsega tega je razvidno, kako nepremišljeno je pisec članka trosil besede in fraze. Splošno pa pri nas prevladuje mnenje, da vsako podržavljenje (etatizacija) ali socializacija uničuje privatno iniciativno posameznika in je ljudskim množicam bolj v škodo kakor v korist.

Upam, da bo članek uvidel, da so njegove trditve neutemeljene in se v to vprašanje ne bo več vtikal. — Sprejmite... Lekarnar.

Opomba uredništva! Članek z vrsticami, ki so dale g. lekarnarju pobudo za pričujoče pismo, smo posneli iz zagrebških »Novosti«, kar je bilo tudi označeno.

Novice

SINOČI SO GORELI PO HRIBOVJU ŠENTJANŽEVI KRESOVI.

Stara slovenska navada je bila, da so naši kmetje sežigali ob letnem sončnem obratu, ko začne dan znova vzletati nazaj, po gorah kresove. Tudi sinoči smo videli na Pohorju in po kozjaških hribih nekaj šentjanževskih kresov, ki so nam ob vsej svojih idiličnosti oznanjali, da je pol letošnega leta že za nami in da se pričinja leto »starati«.

Elektrifikacija Dravskega polja

Ob priliki proračunskega zasedanja banskih svetnikov dravske banovine je bilo govora tudi o nujni potrebi elektrifikacije nekaterih predelov naše banovine. Iz referatov govornikov nam zasedanja posnemamo, da se je med dr. omenjalo tudi o nujni potrebi elektrifikacije gotovih predelov Dravskega polja, ki še vse doslej niso deležni te za človeštvo še skoraj nujno potrebne blagodati. Kje tihi vzrok, da od besed do dejanj ni prišlo še vse do danes, nam ni znano.

Da vrši elektrika veliko nalogo tudi na našem podeželju, se ne more oporekati. Ze samo bežnje vpogled na vasi, ki so deležne priključka na električen vod, nam daje sliko, ki je razveseljiva. Večina težjih del, za katera so se prej najemale dinarske pomoči (mlatev, žaganje drv itd.) se opravljajo danes s stroji na elektriko. Pogon mnogo ceneje in hitreje. Ze dejstvo samo, da je delo, za katerega opravilo je bilo potrebno prej več dni, celo tednov, opravljeno danes v nekoliko urah, je z vidika izkoriščanja silneherne ure, po-

sebnost v sezoni razveseljivo. Javno je, da je tudi vsota rezijskih izdatkov pri takem delu manjša, ker igra danes v času splošne gospodarske depresije pač glavno vlogo.

Povoljen je vpogled na kmetijsko gospodarstva v vaseh, ki so deležne elektrifikacije, že samo na zunaj. V nje si je utrla pot tudi higiena, ki je do pred kratkim bila po naših vaseh še pomanjkljiva. Dokaz temu je odstotek umrljivosti v posameznih predelih naše banovine. Da pa opravila elektrika poleg vseh navedenih dobrin tudi svoje kulturno poslanstvo, pač ni treba podarjati. Saj je jasno, da se čas, ki je profilitiran pri takem delu, posveča kulturni naobrazbi posameznika, ki stremi po venomer porajajočih se novitetah.

Vsi ti argumenti nam torej podkrepujejo potrebo, da bi se od izraženih besed čimprej pristopilo k njih realiziranju ter pripadnost, ki te dobrine še ni deležno, čimprej pripomoglo.

K.

ODKRITJE SPOMENIKA DR. IVANU LAHU.

Odbor za postavitev spomenika dr. Ivanu Lahu javlja vsem darovalcem, prijateljem in častilcem pokojnega književnika in nacionalnega borca, da bo njegovo poprsje v bronu na granitnem postavku na tih in skromen način odkrito na pokopališču pri sv. Križu v Ljubljani na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani dne. Odbor prisrčno vabi k udeležbi vse, ki spoštujejo pokojnikovo slovstveno in narodno delo!

BRATKO KREFT — DOKTOR.

Danes opoldne je promoviral na ljubljanski univerzi za doktorja filozofije književnik in režiser g. Bratko Kreft. V predloženi disertaciji je Kreft obdelal Shakespearea-jev vpliv dramskega ustvarjanja na Puškinova dramskega dela. Disertacija je le del obsežne Kreftove monografije o dveh omenjenih svetovnih dramatikih. V disertaciji dokazuje Kreft, da je bil Shakespeare-jev vpliv na Puškinovo ustvarjanje dosti manjši, kakor pa se je do sedaj smatralo v literarnem svetu. G. Bratko Kreft je režiser Narodnega gledališča v Ljubljani ter je doma iz Sv. Jurija ob Ščavnici.

PO PESNIŠKI DOLINI ŽAJGAJO KRMO.

Zadnji nalivi in povodnji so v nekaterih dolinskih predelih Slov. gor, kakor v Pesniški dolini, docela poplavlili in s tem uničili senško košnjo. Kmetje so sedaj zaradi otavne košnje pokvarjeno seno pokosili, ga na pol posušili, spravili na kupe in ga sežgali.

o. Iz poštne službe. Iz Dolnje Lendave je premeščena v Ljutomer kontrolorka Ivana Saprič.

o. Selnica ob Dravi. V nedeljo, 25. junija, ob 8. uri nastopijo s samostojnim koncertom mladi Kozjačani pod vodstvom učitelja Maksa Lorbecka.

o. Novi šolski nadzorniki. Za nadzornika kamniškega šolskega okraja je imenovan učitelj Ciril Drekonja s Pobrežja pri Mariboru, za nadzornika dolnjelendavskega šolskega okraja je imenovan učitelj Martin Tramek iz Dolnje Lendave.

o. Ljutomer. Veliki narodni manifestaciji ob priliki glavne skupščine CMD v Ljutomeru v nedeljo, 2. julija, bo sledila popoldne na letnem letovadišču sokolskega društva Ljutomer vrnja »veselica«.

o. Pazite na roparje! Občina Mala Nedelja je razglasila, naj se ljudje, ki hodijo ali se vozijo po cesti proti Sv. Lovrencu v Slov. gorah, pazijo napadov. Cesta pelje med gozdovi, v katerih se skrivajo

roparji in napadajo mimoidoče potnike in voznike. Do sedaj so napadli več voznikov, jim pobrali denar ali blago ter zginili v noč. Orošništvo zasleduje razbojnike.

o. Pes je ugriznil nekega trgovskega potnika v Brezovicih v Slov. gorah. Poklicani zdravnik je ugotovil, da je bil pes stekel. Odpeljali so ga v bolnišnico.

o. Mesec dni že pogrešajo 10-letnega Franca Fredinskega od Sv. Antona v Slov. gorah. Zaskrbljeni starši še niso dobili nobene vesti o njem.

o. Kri je zadušila na nekem podstrežju v Špševem selu 52-letnega tesarja Ivana Janeža iz Sp. Dobrave. Tesar je še dalje časa hodel na jetiki. Zdravil se je v mariborski bolnišnici, pred dobrima dvema tednoma pa je odšel iz bolnišnice. Ker ni imel nikjer pravega doma, se je

Izza kulis „Malega Beograda“

Mali Beograd se pripravlja za nedeljsko svečano razviti sokolskega prepoda, pa še prav zarok.

Pred 25 leti smo pomagali razviti v naših Rušah prapor mariborskega Sokola, v nedeljo bomo razvili svojega. V nedeljo pa bomo praznovali tudi 20letnico odkar se je ustanovil Sokol v Rušah.

To ni majhna reč! V sokolskem domu je živnost vrvenje, kakor v čebelnem panju. Načelnik Branko daje zadnja navodila svojih strunni čet. Nastopijo, kar je samo po sebi umljivo, tudi starejši bratje — olimpijci. Brat Franček s svojimi nežnimi gibi in prijaznim nasmehom, kakor da bi tudi v vrsti prodajal svojo robo, bo že sam na sebi majhna senzacija. Pa virtuoznost br. podstaroste dr. Dolfe. Gibi rok — tip — top, kakor bi dr. zobe. V tem je namreč pravi mojster.

Tajnik Francej že ne ve več, kje se ga glava drži, odnosno ne ve, ali se glava drži njega ali na glave. Konaj zmaguje delo, četudi ima očala. Tolaži ga edino to, da se bo vsa proslava vršila na letnem gledališču, kjer je on kot star režiser najbolj doma. Načelnica Mira popravlja še zadnje neuglednosti z vsoto gotovosti, kakor se spodobi za predpostavljene. Nežni spol se hoče prav posebno postaviti, za kar ima vso pravico in polno dolžnost. Blagajniku Ivanu so skoro dali nekateri člani nezapravico, pa samo zato, ker je hotel kot predsednik komiteja za nabavo jedade in piščke kupiti vse prepoceni. Kajne kalsina zvošnjake?

Obrambni referent Danilo nima sedaj nobene pravega dela, zato pa čim pridneje kritizira. Po njegovem bi moralo biti marsikaj drugače. Priznava pa, da bo na najlepši trenutek pri vsej slavnosti, ko se bo novi prapor pobratil z ostalimi. Seveda se nič ne ve, če ne bo dobil zadnji trenutek povelja, da kot narodno-obrambni referent mora iti služiti mejo k Sv. Duhu. Torej Danilo pozor!

Prosvetar Stane naj skrbi za reklamo, je bil ukaz. Vsak dan naj bosta najmanj dva članka, če ne več v vseh časopisih, da bodo Rušani imeli kaj za pod zobe in, da nas bodo ostala društva zavidala. Vse naj bo popisano na dolgo in široko, da v nedeljo vsak prišel k nam že iz same gole radovednosti.

potikal okoli, dokler ga ni odrešila smrt trpljenja.

o. Če najde otrok patrono... Zagrebci sin Jakob Zabukovec iz Starega trga pri Logatcu je našel na njivi staro patrono. Fant se je igral z njo, znenada pa je patrona eksplodirala ter mu odtrgala prste na rokah.

Pluj

o. Turneja Nar. gled. v Ljubljani. Včeraj je tukaj gostovalo ljub. gledališče. Igrala sta gledališka prvačka Levlar in Danilova. Nadalje se gostujeta v soboto v Ormožu, v ponedeljek v Dol. Lendvi in v torek v Ljutomeru.

o. Kopališka sezona. Čeprav je mestno kopališče odprto že od 1. junija, se je prav za prav včeraj pričela sezona.

o. Pomanjkljivosti pujskega kopališča. Medtem ko v sosednih mestih posvečajo posebno skrb za čim udobnejša javna kopališča, postajajo vedno očitnejši nedostaki pujskega kopališča. Pujsko kopališče nima niti skakalnice. Premalo je kabin. Ni krišča. Z malimi stroški bi se moglo kopališče preurediti in izpopolniti. Mestni svet je tudi že stavil v svojem proračunu postavko za ureditev kopališča. Zeleti bi bilo, da bi mestna občina čimprej uresničila načrt o obnovi kopališča.

o. Matura na pujski gimnazij se je vršila od 15. do 22. t. m. pod vodstvom gimn. ravn. g. Alca Franja. Prijavljenih je bil 31 kand., med temi dva privatista. 5 je bilo odklonjenih za leto dni in 7 ima popravljen izpit. Izdelalo je teh 19: Blanke Viljem (opr.), Brečko Stanko (opr.), Budja Pavel (opr.), Deljan Anton, Drolic Dušan, Ferjančič Dušan, Hernia Elizabeta (opr.), Ivanšek Vera (opr.), Klančnik Friderik, Lajh Mara, Mazlu Milava (opr.), Poznik Aleksander (opr.), Pušnik Stefka, Tomša Dana, V�dnjal Ivo (opr.), Vivod Justin (opr.), Vidic Mira (opr.), Pušnik Janko in Jeza Franca.

o. Zvočni kino Pluj predvaja danes in jutri »Aljoška« (ledeni pekel).

Podstarosta inž. Pepo dirigira, kajti pri vsaki proslavi je treba tudi dirigenta, ki vse prav gleda, da se nam ne bo proslava tako izurila. Dirigent sokolskega orkestra Nežek ga gleda malo po strani, ker pri Sokolu je vjen dirigirati samo on. No, ja, na saj nedej ni daleč, pa bo neomejeni gospodar dirigiranja v sokolskem domu zopet Nežek. Se celo starostno smo vpregli. Iz »Malega Beograda« je moral peljati v »Veliki Beograd, da bo ja vse tako kakor je treba in kakor se spodobi. Sicer pa ima je ves čas ravno on najvažnejšo vlogo, kakor je samo ob sebi umevno. Ste menda že uganili? Denarne stvari — kdo bo zabil zlat žebelj, kdo bo največji mecen. Takole potrkati na prava vrata, tu je pa on tič.

Kdo bo zastavonoša, je še v božjih rokah. Vdijo se žolčne debate, seveda vse bolj po them; kajti nihče se ne upa zameriti bodu čemu zastavonoši. Obrambni referent Danilo ima napravljeno že cel seznam v poštev prihajajočih bratov. Težave so v tem, da je eden prevelik, drugi premajhen. Tretji nima dovolj denarja, da bi nosil prapor na vsak izid. Četrtri še ni dovolj dolgo član Sokola, Peti ni domačin. Toda domačin že mora biti in to je pravi pravcati. Pohor z brki in bradi. Najbolje bo res, da žrebamo, kakor se je nekdo izrazil, vsaj ne bo nihče užaljen.

Kakor vse kaže, je načelnik Branko že uvedel nočne večje svojega neporočenega telovadnega članstva, da bo ponoči v Rušah red in mir in da bodo plakati ostali tam, kamor jih je tajnik Francej s svojo četo nalepil. Močno se govori, da se bodo straže v petek in soboto še pomnožile. Nekateri mladoporočenci, pa tudi staroporočenci, se že veselo, da bodo lahko zopet enkrat imeli nočno službo. Pa tudi gostinčarji Osvald, Mulej, Črtno niso nasprotni takim nočnim vožbam, pravijo, da je le škoda, da jih načelnik Branko sklicuje tako poredko. To zadržje pa bi že skoraj ne smel izdati, ker je to že naša vojaška tajnost, da sovražnik predčasno ne izve, kar drugje bi se mi utegnulo zgoditi, da ne pokličejo red častno razsodišče, kar pa bi ne bil najprijetnejši posel, zagovarjati se pred strogi sodniki, ki ne poznajo šale.

—čak.

Maribor

Velika matura na realni gimnaziji

Pri veliki maturi, ki ji je predsedoval ravnatelj dr. Matko Heric, je izdelalo 41 dijakov in 34 dijakin. Zavrženih je bilo za eno leto 9 dijakov in 3 dijakinje, za eno leto pa 6 dijakov in 5 dijakin.

Maturu brez ušnega izpita so napravili: Melka Beltriani, Zora Čekić, Angela Falconetti, Irma Jeglič, Sonja Kolnik, Aleksandra Krtina, Miroslava Vilhar, Lovorka Vodopivec, Vida Zemljik, Marija Zelezničar, Hubert Bender, Franjo Goč, Vojteh Partot, Zvonimir Devide, Uroš Domčič, Božidar Gajšek, Brano Kocmut, Jurij Kolenc, Boris Novak, Maturu z ušnim izpitom pa so napravili: Milvana Čok, Elga Derniač, Milena Duša, Nada From, Daniela Jenčič, Friderika Jošić, Landa Makuc, Tatjana Marini, Ljuba Medvedšek, Sonja Ostapović,

Hermína Paljuh, Zofija Pečecnik, Zvezdana Pegan, Josipina Perko, Ida Rižner, Neža Rus, Lilijana Rustja, Milutina Mravljica, Zlata Srol, Stana Stok, Elizabeta Vladanovič, Hedviga Volčjak, Breda Zemljik, Franc Cujnik, Dušan Dolinšek, Saša Golubović, Dušan Haller, Boris Hvalenec, Milovan Ilić, Vasilij Lah, Dušan Lušni, Milovan Mihorok, Gorazd Mohorčič, Bogdan Novak, Ljubomir Petek, Rudolf Šter, Dragomir Sumak, Ciril Unek, Jurij Vaneč, Herman Vidmar, Sergej Vršer, Alfred Korenčan, Zlavorok Agrež, Stanko Božić, Danilo Gomišek, Branko Ivnik, Vinko Justin, Aleksander Kozinec, Rudolf Pölzl, Alojz Prešern, Anton Prus, Marija Skubec, Edmund Struel, Ivan Urh in Miloš Uršič.

Sokol v Rušah razvije v nedeljo, 25. t. m. svoj prapor in obenem proslavi spomin na Vidov dan 1914. — Mariborčani, na svidenje v Rušah!

Tragičen doživljaj „slepih potnikov“

Nekaj pred polnočjo so skočili v košarškem prehodu na tovrni vlak trije brezposelni Mariborčani, da bi se na skrivaj pripeljali v Nemčijo. Kakor je pokazala poznejša preiskava, so hoteli čez mejo zaradi dela, verjetno pa je, da so šli tudi zaradi tihotapskih namenov, kajti

Blago za kopalne plače in obleke
TEKSTILNA BODEFELDT, Gosposka ulica 14

oden izmed njih je imel že večkrat opravka s finančnimi organi zaradi tihotapstva. Na vagonu, v katerega so skočili, so bili naloženi železniški pragi. Vsi trije, Ivan Danko s Pobrežja, Alfonz Lang iz Koroške ceste 41 in Ivan Klančič iz Vojašniške ulice 14, so se srečno in neopaženo pripeljali do St. Ilija in čez mejo v Nemčijo.

Pri prihodu v Nemčijo pa so železničarji vagon, v katerem so se nahajali tihotapci, odklopili in ga začeli premikati. Nesreča pa je hotela, da se je lokomotiva prehitro približala vagonu z železni-

škimi pragovi, tako da so se pri udarcu z vagonom pragi na vagonu zrušili. Še isti hip se je slišalo iz vagona presunljivo vpitje in ječanje. Nemški železničarji so takoj ustavili premikanje in se povzpeli na vagon, kjer se jim je pokazala grozotna slika. Dva ranjena sta vpila na pomoč in ječala, tretjemu pa so pragi zmečkali glavo in truplo, da je bil že mrtev. Železničarji so takoj izrezali ste-

Svilene srajce hladijo — Bogata izbira pri
TEKSTILNA BODEFELDT, Gosposka ulica 14

no in izvlekli izpod ruševin mrtvega Ivana Danka, Alfonza Langa, ki je imel prelomljeno nogo in težje notranje poškodbe ter Ivana Klančiča, ki pa je bil samo malenkostno poškodovan. Langa so takoj naložili na rešilni avto ter ga prepeljali v lipniško bolnišnico. Klančiča, ki je povedal, da je bil že večkrat kaznovan pri nas, pa so prodali našim oblastem.

vozi vlak proti Mariboru že z zmanjšano brzino, iz vlaka, da ga poberejo nato v predoru pripravljeni pomagači.

Zdaj pa so si zmislili tihotapci povsem nov način, s katerim so spravili najbrže precej tihotapskega blaga neopaženo čez mejo. Pred prihodom v Maribor so namreč tik pred košaškim predorom začeli vlak zavirati. Strojevodja je opazil motnjo, pa je pognal tovrni vlak s polno paro. Pri tem se je zadnjih sedem vagonov odtrgalo. Zdrveli so nazaj proti Pesnici, kjer pa so jih ustavili. Seveda so tihotapci z blagom pri tel vožnji nazaj zlahka poskakali iz vagonov in pobegnili z vtihotapljenim blagom.

VSE POSTANE ENKRAT OCITO

Pred kratkim so pripeljali v mariborske sodne zapore potepuha in klateža Franca Godca, ki so ga v Celju aretirali zaradi manjših prestopkov. Pri preiskavi na mariborskem okrožnem sodišču, pa je Godce izdal vlogo, ki ga je izvršil že v mesecu februarju 1931 letu v Litiji s svojim takratnim pajdašem Francem Lipotnikom.

Takrat je izginilo ponoči na popolnoma nepojasnjen način iz znane litijske gostilne „Pri pošti“ za okrog 4000 din gotovine in za 2000 din različnega blaga. Oblastva so takrat celo osumila tatvine nekega domačina, ki je imel precejšnje sitnosti, dokler ni dokazal svoje nedolžnosti. Godca čaka občutna kazen.

m. Zaradi kasakških dirk 29. t. m. v St. Jerneju na Dol. odpadejo v Mariboru za 29. t. m. in 2. julija napovedane kasakške dirke na Tezmeu.

m. Koncert v mestnem parku bo nocoj od 20.30 do 22. ure. Igra vojaška godba. Kapelnik g. Jranek.

m. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč v nedeljo, dne 25. junija vrši OUZD zdravnik g. dr. Wankmiller Alfonz, Maribor, Franciskanska ulica 8-III.

m. Poroka. V Kamniku sta se poročila sekundarji mariborske bolnišnice dr. France Cundružič in posestnica Vera Pajterjeva iz Maribora.

m. Začetkom junija je izšel iz tiska nov turistični propagandni lepak Slovenije, ki sta ga s finančno pomočjo »Putnika« v Beogradu izdali Tuiskoprometni zvezi v Ljubljani in Mariboru. Lepak je tiskan v nakladi 3000 izvodov s propagandnimi napisi v 9 jezikih. Letošnji lepak predstavlja splošen motiv gorske doline, obdane z mogočnimi planinskimi vršaci. Novi lepak predstavlja dragoceno pridobitev ter bo brezdvomno koristno služilo turistični propagandi za Slovenijo.

m. Izlet studentske Ljudske univerze. V nedeljo, 2. julija, bo napravila studentska Ljudska univerza poučen izlet v zgodovinski Ptuj. Zbirališče bo na kolodvoru pri dopoldanskem vlaku.

m. Mariborskemu trgovstvu v vednost. Na Vidov dan v sredo, 28. t. m. morajo biti trgovine med slovesno službo božjo od 10. do 11. ure zaprte.

m. Poletni delovni čas v mariborskih trgovinah. S 1. julijem se uvede za mariborske trgovine poletni delovni čas, in sicer od 7.4. do 12. in od 15. (3. ure) do 19. (7. ure pop.). To velja samo za julij in avgust. S 1. sept. bodo odpralne in zapiralne ure zopet normalne.

m. Danes in jutri je na realni gimnaziji odprta šolska razstava. Odprta je oba dneva od 8. do 18. ure.

m. Društvo gluhih nemih je darovalo Protituberkulozni ligi mesto venca na grob g. Viktorja Korena, gostiln. in pos. v Košakih, 50 din.

m. Pri včerajšnji petkovi raciji v dopoldanskih urah je policija aretirala 14 beračev in postopačev.

Lahko poletno blago za vroče dneve
TEKSTILNA BODEFELDT, Gosposka ulica 14

m. Kolo so ukradli vodji mestnega konskripcijskega urada na Slomškovem trgu g. Franju Krambergerju. 1800 din vredno kolo je bilo ukradeno iz veže »Zadržne gosp. banke. Kolo je znamke »Neger« ter ima ev. št. 2-20621-2.

m. Tatvina žarnometne svetilke. Iznemni storilec je ponoči v Tomšičevem dvorednem odmotral od osebnega avtomobila tovarnarja Franca Mautnerja žarnometno svetilko z žarnico.

Zahvala

Delavstvo tovarne svile Thoma & Co. se tem potom cenjenemu vodstvu, predvsem pa svojemu šefu gospodu E. Ripper za povišano tedensko mezdno ob priliki dopustov, iskreno zahvaljuje.

Delavci in delavke tovarne svile Thoma & Co.

m. Koncert mladih harmonikarjev priredi v nedeljo, 25. t. m. v parku mestni odbor Jadranske straže. Mali harmonikarji bodo nastopili v pestrnih narodnih nošah pod vodstvom Vilka Šušteršiča z narodnimi pesmimi. Začetek koncerta ob pol 11., vstopnina 1 din. Čisti dobiček je namenjen za letovanje siromašne dece na morju.

m. Avtomobilska nezgoda pri Javniku. V občestni jarek je zaneslo osebni avto mesarja Franca Frančiča iz Tezme. Pri nesreči, ki se je zgodila na ostrem ovinku pri Javniku, je dobila težje poškodbe samo žena zasebnega uradnika Antonija Romihova iz Maribora. Močno poškodovan pa je tudi avto.

Madrace, otomane, žilne vložke, odeje, linolej, preproge, otroške vozičke kupite najceneje pri
„OBNOVA“, F. NOVAK, Jurčičeva ulica 6

*** Tombola v nedeljo, 25. junija, pop. ob vsakem vremenu na Šolskem letnem telovadšču na Pobrežju. Glavni dobiček 2000 din! Tablice 2 din! Sokol Pobrežje.**

*** Restavracija »Trije ribniki« (Kliček). Prva vina, Tschelitzjevo pivo, odojčki, piške, narezki in razno.**

*** Poziv upnikom. Upniki Nab. zadruge tekstilnih uslužbencev v Pobrežju pri Mariboru v likvidaciji se pozivajo, naj prigrabi po par. 67. z. z. morebitne terjatve podpisanim likvidatorju do 1. novembra 1939, ker se je zadruza razdrožila in prešla v likvidacijo. — Pobrežje pri Mariboru dne 23. junija 1939. — Partij Andrej, s. r., likvidator.**

*** Vinotole Dobaj Matija, Sv. Urban, otvorjen!**

Vaš užitek — naša dika, šalica dobrega »KVIK«!

Kvik

PROIZVAJA: UNION, ZAGREB

*** IV. izredni občni zbor Nabavljane zadruge tekst. uslužbencev, z. z. o. i. v Pobrežju pri Mariboru, se vrši na dan 2. julija 1939 ob pol 9. uri dopoldne v gostilni g. Pukla na Pobrežju, Aleksandrova cesta 8. — Dnevni red: 1. Volitev zapisničarja in dveh overovalcev. 2. Poročilo likvidatorjev. 3. Čitanje poročila revizorjev. 4. Odobritev likvidacijske bilance. 5. Po par. 78. z. g. z. prijava stečaja (konkurza). 6. Slučajnosti. — Če bi ob navedenem času ne bilo navzoče zadostno število članov, se vrši občni zbor pol ure pozneje z istim dnevnim redom in v istem lokalni ne glede na število navzočih. Samostojni predlogi se morajo staviti pisмено vsaj 3 dni pred občnim zborom predsedniku. — Odbor.**

*** Veliko vrtno veselico — Tomše, Pekre — priredi Filatelistični krožek »Magdalena« dne 24. junija 1939. Vstopnine ni.**

*** V Narodnem gledališču priredi ljudski oder v četrtak, 29. in v petek 30. junija obkrat ob pol 9. zvečer Cerar-Danilovo ljudsko igr. »Miklova Zala«. — Vstopnice se dobijo v predprodaji pri dnevnih blagajni Narodnega gledališča in v prodajalni tiskarne sv. Cirila na Aleksandrovi c. 6.**

*** Društvo Putnik organizira velike izlete z luksuznimi avtomobili po državi. V cenah izleta so upoštevani vsi stroški: vožnja, prenočišča v hotelih, ker se potuje samo podnevi, štirje dnevni obroki, stroški za prilagojene, lakse in druge, tako da lahko vsak udeležence brez skrbi potuje. Prvi tak Putnikov izlet bo vodil skozi najinteresnejše kraje naše države, od 2. do 15. julija. Potniki bodo z daljšim ali krajšim bivanjem obiskali: Kobiljaco, Tuzlo, Banjaluko, Plitvice, Šibenik, Split, Sinj, Makarsko, Metković, Dubrovnik, Hercegovino, Kotor, Cetinje, Podgorico, Nikšić, Trebinje, Mostar, Jablanico, Ilidžo, Sarajevo, Trebević, Romanijo, Višegrad, Užice, Čačak, Kragujevac, Oplenac. V večjih krajih se bodo odstopale ves dan in več noč. Cena izleta je od din 2.400 — do 2.700 — po izbiri mesta v avtomaru. Uradniki lahko pri prijavi položijo din 600 — a ostanek 1. julija. Prijave sprejema Putnik do 26. julija 1939.**

*** Za praznike — na izlete z udobnimi avtomobili »Putnik-a«: 28.—29. jun.: Logarska dolina din 120.—; 28.—29. jun.: Graz din 110.—; 29. jun.: Rogaska Slatina din 50.—; 1.—2. jul.: Maribor din 200.—; 2.—4. jul.: Dunaj din 200. Prijave le do ponedeljka Pohist!**

*** »Grif« vabi! Sončenje, prenočišča, avtomarže.**

m. Nočna lekarniška služba (od 24. do vključno 30. t. m.): Lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova cesta 1, tel. 21-79.

Kino

*** Grajski kino. Danes Rdeče orhideje, film lepe glasbe in napele vsebine. Olga Čehova, Albrecht Schoenhalns.**

*** Kino Esplanade. Do vključno ponedeljka veliki francoski film globoke vsebine »Gospodar Sahare«.**

*** Union kino. Do vključno torika »Plavalna pošast« veseli fantastični doživljaji z Constance Bennett in Gary Grant. Smeh in zabava!**

*** Zvočni kino Pobrežje. 24. in 25. junija »Hrabrost kapetana Kostalija«. Oglejte si ta film.**

Radio

Nedelja, 24. junija
Ljubljana: 8. Jutranji pozdrav; 9.15 Koncert RO; 10.30 Cerkevna glasba; 11. Promenadni koncert; 12. Ruske pesmi; 12.30 Za zabavo in odhiti; 17. Kmetijska ura; 17.30 Akademski pevski kvintet; 20. Pevski koncert; 20.40 Veseli napeti; 22.15 Veselih nog naokrog. — **Beograd:** 17.45 Slovenske pesmi; 18.55 Zabavni koncert; 20. Festival narodnih pesmi; 21.30 Prenos iz kavarne. — **Sofija:** 18. Lahka in plesna glasba; 19.30 Večerni koncert; 21. Odločki iz operet. — **Monako:** 20.15 »Meščanin« R. Strassera. — **Firenca:** 19.30 Stolzeva opereta »Ples sreče«. — **Bukaresta:** 20.15 Operetni večer. — **Praga:** 21. Popularni koncert.

Ponedeljek, 25. junija
Ljubljana: 12. Obisk pri južnih Slovanih; 13.20 Vsem v veselje, 18. Zdravniška ura; 18.20 Citraste točke; 18.40 Iz kulturnega življenja koroških Slovencev; 20. Sodobni plesni zvoki; 20.30 Koncert starih mojstrov; 22.15 Narodne pesmi. — **Beograd:** 18.20 Zabavni koncert s plošč; 20. Prenos iz opere »Andre Chénier« poje Zlata Gjurgjenac. — **Sofija:** 17.30 Pester spored; 19. Vokalni koncert; 21. Lahka glasba. — **Min:** 22.30 Odločki iz operet. — **Budimpešta:** 20.30 Velik večerni koncert.

TIHOTAPCI SAMI USTAVLJAJO VLAKE.

Tihotapci spravljajo na vse mogoče načine prepovedano blago v našo državo. Najrajši pomočejo vtihotapljenemu blagu pri prehodu skozi košaški predor, kjer

Moški!

za zdravljenje spolnih slabosti
seksualne impotence, za spolno slabost ter za okrepitev funkcij spolnih žlez poskusite hormonske neškodljive

„HORMO-SEKS“ pilule
Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 34.—, 100 pilul din 217.—, 300 pilul din 560.—. Zahtevajte le originalne »Hormo-Seks« pilule, ki so na škatlici z našo opremljeno za zaščitno znamkico. Po pošti razpisalja diskretno. LEKARNA BAHOVIC, LJUBLJANA. — Glavna skladišča: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT«, Zagreb; Langemirg št. 3. Ogl. reg. S. br. 1990-35

Prekmurje

Beseda o dvajsetletnici

Miško Kranjec

V binokostni številki »Novine« je izšel čudovit članek, ki skuša na vsak način dokazati, da se je dvajsetletnica osvobodjenja Prekmurja že praznovala in da je vse letošnje početje odveč in toliko da ne škodljivo. Anonimni pisec je v »Novinah« napadel celo vrsto ustanov in oseb, zavijal dejstva in jih potvarjal tako, da bi si lahko ljudje onstran Mure mislili bog ve kaj o prekmurskih prilikah. Pisec si je poleg vse proslave privoščil tudi Miška Kranjca, kar je samo po sebi umljivo. Na šegave duhovitosti in razprave o Mariji in Jezusu ne bom odgovarjal. Ne bom branil niti Sobote, ki da ni središče in pomembno mesto, a niti ne slovensko. Te stvari danes že vsak otrok drugače pojmuje. Glede tega, da Sobota ni slovensko mesto, je vendar nekoliko težko reči sodbno. Res je nekaj drugih narodnosti v Soboti, toda to je mesto, kamor se vsako leto zateče vsaj 50.000 Prekmurcev in tako dajejo mestu svoj značaj. Niti se ne bom na široko ustavljal o tem, v katerem okraju (ali prej županiji) je bilo rojenih več pomembnih ljudi, saj spada celo sam g. Klek v sobotski okraj. Večina duhovnikov, ki so kaj pomenili, je bila rojenih v tem kraju tako dr. Ivanec, Kužmič in še mnogo drugih, dočim jih je bilo v lendavskem okraju kaj malo. Da je lendavski okraj dal prvega odvetnika in sodobnega profesorja, še ni nikak svetovni, a niti slovensko pomembni dogodek. Poleg tega sta i prvi odvetnik i profesor delovala ali delujeta v — Soboti. A smešno je tudi odrekati Soboti kot trgovskemu mestu značaj, saj se Sobota razvija v osrednje mesto ne samo Prekmurja, temveč tudi pomurske Stajerske. Prav tako je s kulturnega vidika. Res je, da so Črenšovci mnogo bolj slovenski kakor Sobota, res je, da tu izhajajo »Novine«, a kakor ne bomo zapuščali Maribora zaradi nekaj Nemcev, ki tam žive, ter se selili v mnogo bolj slovensko Pragersko ali Poljčane, tako bo tudi Sobota morala ostati.

Poglejmo vprašanje dvajsetletnice same in nje upravičenost. G. Klek je praznoval dvajsetletnico lani, na dan devetnajsetnice osvobodjenja Prekmurja. Kdaj, klan in kje on praznuje dvajsetletnico in so ne glede na to, da je g. Klek lahko toliko uvidel, da bi pustil tudi drugim, da praznujejo obletnico po svoji uvidenosti. Potrebno je namreč vedeti, da je v Prekmurju mnogo organizacij, ustanov in kulturnih društev, ki niso navezana na g. Kleka in »Novine«, ki bi se na bile udeležile tudi nekoliko prezgodnje proslave, ako bi bile tja povabljene. Toda na črenšovski proslavi je bilo jasno in javno izrečeno, da oni ne potrebujejo drugih in sploh nikogar za proslavo, da jo lahko praznujejo sami. Če je temu tako, tedaj g. Klek res nima razloga, da bi se jezil, če drugi letos praznujejo obletnico in so neglede na to, da je g. Klek že praznoval, ga še nekatr povabile, da se udeležijo in raduje osvobodjenja Prekmurja v nekoliko širše zasnovanem krogu, kakor je bil lani v Črenšovcih. Glede dogodkov samih, ali je letos dvajsetletnica, ali je bila lani, naj navedem, kaj so pisale »Novine« 6. X. 1918: Slovenci, Srbi in Hrvati želijo eno državo. — Torej še nikako osvobodjenje. 3. XI. 1918. poročajo »Novine o Narodnem večju v Zagrebu. Poročalo o tem, kaj je bilo izklicano v Soboti: Čsak magyarak laknak itd... in da tu ni Slovencev. — 17. XI. 1918. poročajo »Novine o punktu, ki se je vršil 4. novembra v dolenjem Prekmurju, zlasti vasi: Beltinci Črenšovci, Polana. 8. XII. 1918. »Novine« ne poročajo, da se je že rodila enotna slovenska država na jugu. Čeprav pišejo: Ne damo te naše slovenske... Kda se pa mi gremo? Kde je naš slovenski narodni svet? In 29. XII. 1918: Zda je samo od sebe kriči pitanje (vprašanje), ka de z nami prekmurski Slovenci. Ka 12. I. 1919. prost vtdo ne odvisne države SHS, da vzame pod svoje okrilje slovensko Prekmurje. (Taktar se je že izvršil politizirane zasedbe Prekmurja) Istočasno pa zahteva samostojno samovlado (avtonomijo), s... zato, ar se ne

vzpamo vu vognrsko gospodje. — 9. II. 1919. pa je celo izdelal s pomočjo drugih prekmursko-slovenskih duhovnikov: Načrt all plan avtonomije... a vse to seveda pod madžarsko vlado in v madžarski državi. Prišla je doba »Novine« pod boljše viki in šele 12. avgusta 1919. je bilo za sedeno Prekmurje po jugoslovanskih četah. Leta 1919. pa je bila v Prekmurju še boljševiška republika in g. Klek je zbežal na Stajersko. — Našel in navedel sem ta dejstva, da bo tudi otrok videl, da o kakih osvoboditvi leta 1918. še ni govora, da se je to zgodilo šele avgusta 1919.

Mislím, da po teh dejstvih ni vredno še dalje ugovarjati g. Kleku, da ni vredno ovreči opravičila za njegovo proslavo. Zakaj na svetu ne bo mogel najti enega samega argumenta, zakaj jo je praznoval eno leto prezgodaj. Seveda bi moral lojalno vzeti na znanje, ako jo drugi, ki niso bili lani povabljeni, ali jim pa niti ni bilo dovoljeno udeležiti se proslave, proslavljajo letos. Z nekoliko dobre volje bi g. Klek lahko prebolel tudi to dejstvo. Saj naposled ni važno, ali je bila lani dvajsetletnica, ali je letos, važno je, da je Prekmurje res že dvajset let v slovenski državi, kamor po svojem prebivalstvu

Popotni vtisi iz Prekmurja

Aljož Šavora

Pred letom sem se podal v kolesom v Prekmurje, da si ogledam ta del Slovenije, ki je tako samonikel, ker je bil dolga leta pod madžarskim jarmom.

Kako je v Medmurju

Vozil sem se skozi del Medmurja, preko Stanetine in Strigove do Razkrižja. Ta obmejni del Medmurja je pod precejšnjim slovenskim kulturnim in gospodarskim vplivom. Pokrajina je podobna Jeruzalemskijm, ali Ormoško-Ljutomer-skim goricam. Ljudje se bavijo prav tako s poljedelstvom in vinogradništvom. Tudi sadja posebno češnji, dosti. Ljudje se tod mešajo z našimi, tudi narečje in naglas sta podobna onemu obmejnih Jeruzalemskih garic. Pojo večinoma slovenske pesmi. Neki odsek hrvatske »Seljačke Sloge« je pa smiotri v Nedeljšču pel, razen ene, same slovenske pesmi. In dobil bi po izvedbi in kvaliteti pesmi prvenstvo, pa so mu dopeli drugi nagrada. Člani odseka so dejali, da so to njihove narodne pesmi, drugih nimajo... Sicer je društveno življenje tod slabo. Nekateri Medmurci hodijo v bližnjo Slovenijo v šolo, pravijo, da so naše šole boljše. Mnogi so celo naročeni na slovenske katoliške in liberalne časopise. Zahajajo v slovenska društva, včlanjeni so v slovenskih kreditnih zadrugah ter si izposojajo in vlagajo v Sloveniji denar. Ljudstvo je narodno nezavedno, vzrok temu je, kakor v Prekmurju dolgoletna pripojenost k Madžarski. Starejši ljudje še danes čutijo madžarsko. Hrvatsko kmetijsko gibanje, posebno »Seljačka Sloge« jači zda narodno zavest.

Samo rože, rdeče rože

Pri Razkrižju me prepelje brod preko Mure, vstopim na kakor miza ravno prekmursko ravan. Od Srednje Bistrice do Beltince držijo kakor sveča ravna cesta, skozi samo žitno polje. Bila je nedelja. Ljudje so šli v Beltince k maši. Prvi vtis: Slovensko ljudstvo! Ljudje so videli precej slabotni, zgarani toda živili — delavni. Saj pravijo da so Prekmurci najbolj delavni ljudje.

Beltinci, precej velik, čeden trg sredi prekmurske ravnine. Prijatelj me je povabil na žeganje v bližnjo tipično prekmursko vas, z nizkimi, cimpranimi s slamo kritimi hišami. Na oknih, tako majhnih, da bi se v njih komaj maček pritegnil, je vse polno večinoma rdečih rož. Pridno ljudstvo je tud, skromni domovi so snažni in pobejleni.

spada. Tega pomena ee bo zmanjšalo dejstvo dveh proslav, nasprotno, še povečalo bo pomen osvobodjenja. Potrebno je vedeti, da je v Prekmurju mnogo ljudi, ki niso bili deležni lanske leto radosti to proslave, potrebno pa je vedeti še eno, kar g. Klek kot velik domovljan ne bi smel pozabiti: da je prav danes krvavo potrebno napraviti tako proslavo, kjer naj ljudje dobe vsaj malo vere v državo, v kateri živimo in naj se jim vžge ljubezen do nje. V položaju, v kakršnem živimo, nam ena proslava več ni škodovala. Famosni anonimni članek v »Novinah« je bil tedaj odveč. Potrebno je namreč vedeti, da narod ni stranka. Narod živi tudi tam, kjer stranka ne živi. Z malo dobre volje bi se g. Klek lahko strinjal z letošnjo proslavo in pokazal razumevanje za stvari splošno narodnega značaja. Nam

Prijatelj, ki je tudi bil v Franciji na poljskem delu, mi je pripovedoval, da je mnogo teh ljudi bilo v tujini.

Po Ravenskem

Prekmurska metropola — Murska Sobota. Ko sem bil pred petnajstimi leti tam, je bila Sobota še zapuščeno mesto, podobno večji vasi. Zda pa je Sobota lepo, precej modernizirano, čedno mesto, z dobrimi glavnimi ulicami in higijenski-mi modernimi hišami ter velikimi izložbami v središču mesta. Sobota ima okrog 3000 prebivalcev. Od tega je približno 3—4% Židov in 20% evangeličanov. Nekdaj so gospodarili tukaj grofje, sedaj je v njem precej močnikov.

Pri Soboti se prepeljem preko glavne prekmurske rečice Lendave, ki teče z Goričkega skozi prekmursko ravan v Muro. Do Martjanec je še ravina naprej proti Mačkovec se svet dviguje v nizko gričevje. Tu začne Goričko. Goričko ka-že čisto drugače pokrajinsko sliko. Tukaj so vasi redkeje, hiše raztresene po gričih. Pokrajina je zelo slikovita, majhne nižanske njive so kakor pisane krpe. Više gori na pobočjih so že precej redki gozdičji po vrhovih pa hiše in cerkvice. Zemlja je slaba. Pšenica in rž sta kakor malo večja trava. Travo vozijo iz hribov v nekajnih garah.

Tja, v Goričko...

Večji posestniki na Goričkem imajo glavni dohodek od lesa. Če prodajo kaj drugega, morajo pritrpati od ust. Posest-va so premajhna, ljudje si iščejo kruha kot sezonski delavci.

Prekmurje je najkosteje naseljena pokrajina v Sloveniji. Na 1 km² pride približno 100, v nekaterih občinah celo 170 ljudi na 1 km²! Petina Prekmurcev je stalno na delu zmag, 12—15% jih je začasno na sezonskem delu. 25 do 30% Prekmurcev je luteranov raznih narodnosti, večinoma so ti na Goričkem. Sploh je Goričko narodno in versko bolj pisani kraj. Židov je 2—3%, ki so po večjih mestih in vaseh, večinoma so trgovci, Madžarov je 5—6% in 1% Nemcev, večidel v obmejnih vaseh.

Katoliki in luterani

Katoliki so bolj pobožni, bolj praznovni kakor luterani. Pri mlajšem rodu se konservativnost izgublja. Katoliki imajo tudi dosti več otrok, posebno na ravnini. Luterani so liberalni, realni in

ni preostalo drugega, kakor da to proslavo spremljamo z dobrim, poštenim srcem, želeč ji uspeha. Saj narod ne živi samo, dokler žive stranke, niti samo tako dolgo, dokler žive oni, ki so zanj kaj dobrega storili. Pač pa narobe tisti, ki so za narod napravili kaj dobrega s čistim in poštenim srcem, bodo živeli v njegovem spominu tako dolgo, dokler bo živela narod. Zato se g. Klek nima za kaj bači; ostalo bo vse, kar je storil dobrega, kakor bo ostalo tudi vse, kar ni bilo dobro.

Pri resni zadevi, kakor je dvajsetletnica in v obrambi te, se ne morem spuščati v smešne očitke in napade, kolikor jih je bilo v »Novinah«. Komur to ni dovolj, naj ima svoje veselje nad stvarmi v »Novinah«. Mi gremo preko tistega.

gospodarski. Imajo svoja podporna društva »Gustav Adolfa«, ki pa slabo uspevajo, kakor vsa društva v Prekmurju, ker je večina ljudi od 16—40 leta na sezonskem delu.

Luteranski pastirji imajo samo ob nedeljah mašo. Sicer so večinoma posestniki, in se med tednom bavijo z gospodarstvom. Verski luteranski obredi so cenejši kakor katoliški. Pogreb stane 30—100 din, poroka 30—50 din, krst 20 din. Razen tega dobi pastor leino 50—60 mto žita. Vere in narodnosti se med sabo tolerirajo.

Prekmurci še niso politično toliko zavedni, kakor ostali Slovenci, bili so pač ločeni od bratov. Mlajša opozicijska struja prihaja do veljave. Pisatelj Miško Kranjec je v mladem rodu zelo priljubljen. Njegovi romani so verna, življenjska podoba tega ljudstva.

Po strminah nizdol

Od Gornjih Petrovcov vodi dobra cesta po grebenu hriba, blizu nemške meje, v Gornjo Lendavo. Desno in levo je prekrasen pogled na borove gozdove in goščave. Hiše ob cesti so majhne, s slamo krite, dim se kadil skozi leseno luknjo nad vrati.

Gornja Lendava leži na zelo romantičnem kraju. Od tod se spušča cesta po vrtoglavi strmini nizdol proti Bodoncem in Petarjem. To je tako zvani Goriški kot. Pokrajina je zelo lepa, toda revna.

Obiskal sem revno, delavsko hišo. Domačini so bili zelo prijazni, gostoljubni in iskreni. Pravili so mi, da so luterani. Ko pa sem vprašal, zakaj imajo katoliške svete podobe po stenah, so dejali, da je zel, ki dela v Vojudini, »papince« in da so moški otroci po njem papinci, ženski pa po ženi luterani... Ko sem jih vprašal, kaj so po narodnosti, so rekli: »Slovenci«. Narečje je težko razumljivo. Pri hiši so imeli Kleklove »Novine« ki so pisane v tem »jeziku«.

Revščina ob Muri

Niže od Bodoncev proti Muri začne spet dolina. Ze znanost velikih grun-tarskih zidanic kaže, da so tukaj bogatejši posestniki. Tudi ljudje so močnejši, vedrejši. Opazil sem dobro goječe in razvite krave simentalke pasme in obširne pašnike. Tu so večidel močne kmetije z 10—15 ha zemlje. V Skakovcih, Sodščinah in Petanjcih je dosti kmetov z 2—4 konji in 4—8 kravami repl. Od tod

Prekmurski teden podaljšan do 29. t. m. Kak je grački vitéiskačéi korouno fkradno

Kljub vremenskim neprilikam, ki so nekoliko motile obisk I. Prekmurskega tednika, je bilo že do četrtika prekoračeno predvideno število obiskovalcev. Število pa se je že v četrtak dvignilo na 26.000, ter ga bo verjetno sobotni in nedeljski obisk še močno zvišal. Življenje v Soboti je dobilo v teh dneh še dodaten nepoznan pulz, dasi je Sobota precej živahno mesto. Trg, pročelja hiš, izložbe trgovin, zastave, vse je slavnostno in je spremenilo zunanost tako rekoč preko

noči. V vseh kavarnah so godbe. »Central« si je omislil še »pevačice«, ki so za Soboto novost. Zabavišče na »tednu« je odprto in polno do zjutraj. Med tednom so napolnile ulice številne ekskurzije prekmurskih šol in tudi onih iz bližnje Priekije. Skupno je obiskalo razstavo okrog 6000 učencev. V sredo je bil »kolesarski dan« z žrebanjem nagrad za kolesarje. Zaradi velikega zanimanja je Prekmurski teden podaljšan do 29. t. m., zaključen bo v četrtek zvečer.

Uspela predstava „Veronike Deseniške“

„Prekmurski teden“ je priredil kot lastno prireditev na dvorišču nekdanjega Szaparijevega gradu županičev »Veroniko Deseniško«. Igrali so izključno soboški igralci, večinoma stalni znanci raznih društvenih odrov. Režiral je prof. Potokar, ki je odlično igral tudi vlogu Hermana ter je gotovo najboljša igralska moč. Med moškimi igralci so bili prav dobri Friderik (prof. Močan), Bonaventura (prof. Siška), Jošt (Ferjan), Deseničan (prof. Hvala), med manjšimi vlogami Nera (Antalič) in Vitez Ivan (Kukanja). Med ženskimi vlogami sta pred-

najali Veronika (ga Bergerjeva) in Jelisava (ga Ravnikarjeva). Zelo dobro igrivo je pokazala tudi Sida (gdč. Kranjčičeva).

Igra je v celoti dobro uspela. Predstava je tudi potrdila, da je prostor na grajskem dvorišču zelo primeren za podobne prireditve ter tudi akustičen. Molila pa je slaba organizacija ter močnejše pri razsvetljavi. Z odpravo teh nedostatkov bodo podobne prireditve vedno uspele in bi jih želeli še večkrat. Udeležba je bila odlična. Občinstvo iz Sobote in tudi oddaljenih krajev je dvorišče napolnilo.

Prekmurskemu kmetu manjka gozdov

Iz statistik razstavljenih na »Prekmurskem tednu« je razviden tudi pomen gozdarstva v prekmurskem gospodarskem življenju. Statistika pravi, da znaša normalna zaloga lesa v Prekmurju 4.210.000 m³, resnična zaloga 3.651.000 m³, normalni prirastek 75500 m³, resnični prirastek pa 68.300 m³. Letno se poseka v Prekmurju 85.000 m³.

Celoletna gozdna površina v Prekmurju znaša 22.884 ha ali 24,6% vse površine Prekmurja. Gozd ni star temveč so večinoma mlajša drevesa. Od 1—40 let starosti obsega 15582 ha gozda, od 41—80 let 6733ha, 439 ha pa je gozda od 81—120 let. Nad 120 let starega gozda v Prekmurju ni.

Privatnih gozdov je 17.738,5 ha ali 77,5%. Pod javnim nadzorstvom 5.129 ha ali 22,4%. Državni gozdovi pa merijo 16,5 ha ali 0,1% negozdne površine. Pri gozdni statistiki pa ne smemo prezreti, da agrarne reforme prekmurskih gozdov

praktično sploh ni zadela, temveč da so ostali še naprej v veleposestvih ali lasti industriji. Mali prekmurski kmet še danes nima gozda ali pa le prav malo in slabe kvalitete.

„Ukročena trmoglavka“ v francoščini

Francoski krožek v Soboti je priredil 4. junija v gimnazijali telovadnici Mollierovo igro »Ukročena trmoglavka« v francoščini. Igrali so jo sedmošolci soboške gimnazije. Režiral je izro prof. Milan Potokar. Igralci so pokazali primerno igralsko sposobnost ter tudi dobro izgovorjavo. Vlogo četa je igral Cisar, precizi sta bili M. Antanjerjeva in S. Perševa, lažni grof E. Kohn, prava grofica pa Derkač in Ogorevc.

Nagrade zunanega ministrstva francoske republike (vsak po eno knjigo) so dobili v VIII. rezr. Flegar Alojz, Milan Deškovič, v VII. Smei Jože (kolajno), Po-

Anton Vratuša

Idnook sčeta je živjo pr Gradi stari grof. Tej stari grof je mōu ednoga sinā šteri je trno veuti falout būu. Sedeno pa je te stari grof mlādoga nei idno mōu, leki njemi je sefeli vrgolne nemnosti dovoli. Zato, ka si je mislo, ka da njemi takši živji žrebec ečše idnook (nekoč) leko praš prijde. — Pa istina, V gračkon lesi se je eden veuki kač nestono, šteri je lidij gjo (žrl) pa staršon mlaiše ta noso (otroke odnašal). Te je pa nikak rastruob, ka je kačā mogouče prepraviti, leki somo f tou formo (način), če se kakš mladinec naide pa njemi da (ko) je

Za dobro voljo

— Moja babica je učakala 96 let.
— To ni nič, moja je bila stara 103 let, ko je umrla.
— Kaj se bosta špirila, moja stara mati pa živi še danes...

Profesor Treskavec je bil velik prijatelj kina, toda, še nikoli ni videl filma. Nekoga dne sem govoril z njim in mi je dejal:

— Veste, prijatelj, kino me stane vsak mesec pet slo din.
— Toda, saj nas zabajate v kino, gospod profesor!
— Jaz ne, toda žena in otroci.
— Pa to še ni vzrok, da cenite kino.
— To vi mislite! Toda — božanski mir, ko odidejo ženske z doma?...

Milostiva sedi na divanu in kadl.
Soprog: — Vendar bi se malo lahko pozanimala za Bertico, da ne bo tako jokala.
Milostiva: — Ah, kaj še. Ali ne veš, da otroku škodi dim...

Žegar Augusta; VI. Duh Helena (kolajno), Cisar Ludvik; V. Tivodar, Antaner Marjeta; IV. a Ferencek Kramar; IV. b Vesnik Ivan, Pinterič.

n. Tečaj za žensko telesno vzgojo. Da bi pospešilo in zboljšalo telesno vzgojo ženske mladine, bo priredilo ministvo za telesno vzgojo 29. avgusta t. l. tečaj za učiteljice in sploh vse vzgojiteljice. Tečaj bo v Beogradu in ministvo namerava sprejeti 25 gojenk od 18. do 35. leta. Prošnje je vložiti do 15. julija na imenovano ministvo.

kač v rijbnjeki ea kouponji, korouno fkradne. S te koroune prej tomi te lidil (temu hudici) mōuče pa bogastio s'aja (izhaja). Grof sin, ka je vitéiš būu se je fčasi za tou pōntido. Malo za toga volo ka ne bi kač vč njauvomi očevli (njegovemu očetu) maro ta noso, naičvč pa za toga volo, ka je būu tēi sin na peinaze perouven bole kač siia zemla na deš. — Da se kač pa idnook v rijbnjeki kōupo, je prpeketo na tam naibole friškon gračkon žrepci mladi vitéiš. Počako je teča ka se je bau - bau v rijbnjek na dno pogrouzdo (fan se prei s škojof ženouf pogovarglo). F fan megnejni kak se tou zgoudilo, pa je vitéiš popadno za korouno pa se gor po breigj pri gradi zagno. Na njauvo nesrečo pa je kač nei dugo pod vodouf būu. Malo je vč poglegno, ka bi si vodouf vč z ozimic (trpalnic) stisno. Te je pa zaglegno, ka koroune več nega. Pelisno je zrepān po vodēi, ka je ečše na Slāveče špincolo pa Breigašov ižo (hiša) z briga v dou ondeslo (zato se zdaj Podbreigaš zovēi). Te se pa te zlōndi zgizdo pa se sešēiron prej nijvaj za gēdecon spūisto. Mlado kukrco je se ta pošomato (polomastil) pa silge se doi pošamlau.

Pr gradi je takši viér vč vđaro, ka so se iža na glavou postavāle. [Klārga ečše zdai malo lūkōnjo na strēi, ka njn dešē notr tečēi]. Drevce je kapalo tak kak mlēi v mlēko. Zemla se je trossila, pa sum ce je potemlelo. Nijva se pa ženēita, ženēita gor po breigj, dōkei se do gradni ne prženēita. Somo za eden nočēi (noht) je ečše falijlo, ka bi kač konja za žince (žimo) popadno, da so za vitēizon dverī cut pelisnoli. Kač je pa stakšof sijlof v notr z glavouf repno, ka se je na mestī iteigno. Graf se pa ečše cēili den vogūito. Drūliti den so kačā na šteri s petimi pari koniēi f leis odpelati. Tan so pa že priēi meli zōnjega (zanj) edno veuko lūkōnjo skopano, pa so ga tan notr dūnoli. Na grački dverai se ečše gnezden pozna kāčova glava. V giboukōi kleiti pa eden lafē (sod) vijna stojgi, koma se skrila vitēizova žena, da se f tiston megnejni kak se kač bu f kačo spreobrōula. Bouk vari ka bi se štoi toga lagva tekno, ovak de fčasi sougnji den.

* Zapis je po prekmurskem narečju vasi Dolnja Slaveča.

gredo ljudje najmanj v tužno.

Ob Muri proti Veržetu so spet revnejši vasi. Tako je n. pr. Krog revna, zaostala, neurejena vas. Kmetje nimajo konj, vozijo s kravami. Katoliška vas ima dosti otrok. Že v Voljodini sem opazil, da so luteranski Nemci naprednejši in gospodarsko močnejši od katoliških. Ljudje pridelujejo lan, ga predejo in terejo. Poleti nosijo platnene hlače in srjace. Na zunaj so tako podobni Hrvatom. Samo rože, rdeče rože so po vseh oknih in škorklje po strehah...

Od zemlje se tod slabo živi. Dekleta hodijo delat v tovarne za perilo v Musko Soboto.

Ob Muri raste vrbovje, jelšje, akacija in slični obodni les, ki jim služi za kurivo. Po oh gozdovih kosijo travo, jo izvlčejo na travnike in posuše. Velika povodenj je lani tud uničila travo in mnogo poljskega pridelka. Mlatijo po domovih s cepiči. Za mlačvo dajo 5% žita in kurivo. Sejejo dosti rži in pšenice. Suša, pravijo, da njihovi zemlji bolj škoduje kakor močvara.

Dokležovje, ki je blizu Veržeta, je krog podobna vas, toda je videti še revnejše — dosti je bajtarjev. Lani je bila tukaj strašna povodenj, kakoršne še najstarejši ljudje ne pomnijo. Poplavila je del Dokležovja proti Muri. Voda je porušila pet bajtarskih hiš. Zalostna je bila slika na kupe ruševin. V neki nizki temni, zatohli lesenli bajti, prenatrpani s čunji in staro šaro je smrdelo po plesnivosti. Grozotni spačeni obrazi in obup ljudi sta me pretresla. Ljudje so pravili, da so dobili za porušene hiše in uničena polja 200—300 din podpore — torej miloščino.

Pri Dokležovju sem se prepeljal preko lesenega veržeskega mostu, zapustil Prekmurje ter prispel na Mursko polje in v štajersko Priekijo.

Zvonarjeva pokojnina

Fran Trdko.

Ivan Flegar je v temi poiskal ključ od zakristije in stopil na prosto. Zunaj je bilo neprijetno deževno vreme. Hladen veter, ki ga je objel, je prinašal mrzel dež. Osušeno listje kostanjev je šumelo, se trgalo in se v kupih zbiralo pred cerkvenimi vrati.

Odklenil je zakristijo, prižgal svečo in potegnil za vajeti. V cerkvi je zaječalo, zvon je mogočno zadonel, da je Ivanu streslo. Potem se je vsedel v župnikov naslanjač in se zamislil. Zunaj je bil še polmrak in veter se je neumljeno zaganzal v šipe. Rdečkasti prameni sveče so se usipali po podobah in pisali po oguljenih stenah pošastne sence.

Zdaj, ko je tako sedel se je trdno odločil, da bo ta dan gospodu župniku predložil svoje zahteve. Sam Bog ve, koliko desetletij je že služabnik svete cerkve. In kdo naj bi se spomnil vseh let, če ne on sam? Ves trd, vse življenje, je vsakdanji kruh je vživel v teh letih. Čutil je, da je star in da je potreben počitka.

Tako je mislil in zbiral besede s katerimi bo začel pogovor z župnikom s strani pokojnine. Saj vidite, da bi še rad, pa sem prestar, onemogel! Težko mu je bilo pri srcu, kajti zdelo se mu je, da se v tem trenutku poslavlja od te zakristije, od župnika in od vsega, kar je v teh dolgih letih tako nelzmerno vzljubil.

V srcu je čutil mehko, nelzmerno blaženost. Oči so mu tavalje po svetlih podobah, ustnice so se mu tresle, ko da bi se poslednjič rad vse pogledal, objel in se potlej za vedno poslovil. Prekrižal se je, pogled mu je počasi otrpel in zaspešal je tiho molitev.

Nenadoma so zaškripala vrata in v

zakristijo je stopil župnik. Visok, dobro rejen možakar, že ves siv se je nasmihal.

»No, za naju so kvečjemu še naslanjačji je dejal skoraj ironično, a je takoj popravil, ne da bi Ivan napačno razumel. Lepa pomlad se nam obeta letos!«

Ivan je vstal in se naslonil ob steno.

»No, da. Kaj pa ima človek od lepih in sončnih dni, če je star in bolan!«

»Tudi jaz sem tega mnenja, toda kaj hočemo!«

Župnik se je kakor mamut zvalil v naslanjač in se globoko odahnil. Iz žepa je vzel brevir in ga začel prelistavati.

»Tudi vid mi je opešal«, je dejal za nekoliko časa in si z rokavom obrisal oči.

»Eh, tudi meni. Stara sva gospod župnik, prestara. Čas je že, da se odpraviva v pokoj.«

Župnik se je nasmehnil. Pogledal ga je izpod čela in mu pokazal svoje brezzobe čeljusti.

»V kakšen pokoj?«

»V pokoj ali v penzijo,« je pojasnil Ivan.

»Ha, ha,« se je župnik davi v smehu.

»Morda ti hoče v penzijo?«

»Zakaj ne? Saj imam na to pravico.«

Zdajci se je župnik zresnil in zajvil starega zvonarja, kakor da bi ga hotel požreti. Bobnal je s prsti po breviru in je bil očividno v zadregi. Jasno mu je bilo, kam meri njegov sluga.

»Kdo pa je bil tisti osel, ki ti je to povedal?«

Ivana je to vprašanje hudo zadelo. Čutil je, da je z župnikom začel v prepir. Za trenutek je molčal, potem pa, ko da se ni nič zgodilo se je lagodno nasmehnil:

»Tako sem mislil. Kdor dela vse življenje na stara leta mora dobiti zadostneje. In če pomislite, da sem že kot petdeset let v službi cerkve, potem mi ta penzija pripada.«

Poslednje besede je izgovoril počasi, da je župnika potegnilo iz naslonjača. Ze se je dvignil in se spet onemogel zgrudil nazaj. Čutil je v sebi nekoliko jeze, vendar se je skušal premagovati. Naposled je plosknil dlan ob dlan, se nekam mladostno raztegnil in zaplčil pogled v Ivana.

»In kdo naj bi ti dal to penzijo?« Glas se mu je tresel in ystne so mu nemirno drgetale.

»Cerkve, fara, vi ali kakor hočete!«

Župnik je obsedel kot okamenel. Kot da bi se mu sam hudic preselil v možgane in ga hotel izkušati. Čutil se je do dna deže užaljenega. Kri mu je brizgnila v glavo in za trenutek ga je prevzela rahla omedlevica. Ko se je spet zavedel, mu je dušo dvignilo strašno ogorčenje.

»Bedake je zavpil na ves glas in z naglimi koraki odšel v oblačnico.

Ivan je odšel ne da bi počakal konec mase. Bedak mi pravi, je mislil. To mi do sedaj še nihče ni rekel. Ali je res bedak tisti človek, ki zahteva nekaj določenega, premišljenega in pravičnega? Skoraj se ni upal dotakniti teh misli. — »Ne«, je naposled odločno zagodrnjal, kot da bi celo stvar dobro premislil in pretehtal. »Tudi jaz sem človek, kakor oni!«

Stisnil je pesti, s pogledom ošinil Križanega na steni cerkve in morda prvič v življenju gromko zaklel.

Obiščite Prekmurski teden

Pravni svetovalec „Večernika“

»Dimnikar: V smislu pravilnika za izvrševanje dimnikarske obrta z dne 9. XI. 1932 št. 1. števil. 728-91 za dravsko banovino sme vse kurilne naprave in dimne odvođe ometati samo upravičeni dimnikar, ki mora opravljati dimnikarske posle osebno in je za delo osebno odgovoren. Če dela ne opravlja osebno, mora postaviti poslovođa po zakonu. Dimnikar, odnosno poslovođa, je odgovoren tudi za delo pomožnega oseba, ki ga uporablja. Iz tega sledi, da morate pustiti dimnik ometati po Vašem dimnikarju. Za dimnikarjevo delo pa se s posebno odredbo predpiše tako zvani maksimalni cenik. V sporih o obveznosti, roku ali načinu ometanja in o višini pristojbin odloča pristojno obče upravno oblastvo prve stopnje po določilih zakona o obrti. Izterjanje pristojbin se lahko vrši na zahtevo upravičenca po predpisih o upravnem postopku. Prekrški tega pravilnika pa se kaznujejo po določilih zakona o obrti.

J. B. v M. p. R. Vaša trditve, da je življenje puno skrivnosti, je resnična. Iz Vašega dopisa posnemamo, da ste bili v dotično dekle zestransko zaljubljen in da ste sedaj nesrečni, ker se je našel »nevoščljivce«, ki je na dekletu tako vplival, da Vas je zapustilo in z njim začelo ljubavno razmerje. Stara pesem pravi: »Če svetni Antoni pomagal bo, da dobim

možička, vsako leto mu zredim mastnega prasička. Po tem navodilu se je menda ravnalo tudi Vaše dekle in ji je sv. Anton pokazal v »nevoščljivcu« tistega moža, ki jo bo z zakonom osrečil. Treba se bo torej udati težki usodi.

J. K. Maribor K. 10: Na Vaše pismo z dne 5. VII. 1933 bi Vam mogli dati popolnoma zanesljiv nasvet samo tedaj, če bi nam bila znana vsebina pogodbe, s katero je Vaš brat izročil svoje posestvo svoji hčerki in njenemu možu. Ako tesarstvo, mizarstvo in sodarsko orodje ob času izročitve zemljišča še ni bilo na posestvu, potem tudi ni moglo biti prevzemnika izročeno in če si ga je brat šele polagoma nabavil z denarjem, ki ga je sam zaslužil, potem je to orodje seveda njegova izključna last in mu ga morala prevzemnika izročiti na njegovo vsakokratno zahtevo. Če ga pa zlepa početa izročiti, mora brat pač vložiti proti njima lastniško tožbo.

Pravni svetovalec „Večernika“

Odretek št. 22 24.-25. junija 1939.

Film

Trgovina z naravnimi kulisami

ČE SREDI POSNEMANJA GANJLIVE LJUBEZENSKE SCENE ZAMUKA KRAVA... DOMISLICA, KI JE REŠILA REZISERJE PRED PODOBNIMI TEŽKOTAMI —

Prod kakimi desetimi leti, ko je začel zvočni film s prvimi polkuzi, je prišla mrs. Turner na misel, ki jo je napravila danes za nepogrešljivo osebnost v Hollywoodu in napravila iz nje dolarsko milijonarko. V prvih časih filma so se nadadno posluževali barvnih in umetno v ateljih zgrajenih kulis. Potem, ko se je nemi film vedno bolj in bolj izpopolnjeval, so se režiserji odpovedali goram iz kartona in pročeljem hiš, ki za njimi ni bilo nikakih sob. Začeli so filmiti v pristnem okolju, in ekspedicije, ki so v la namen odhajale celo v daljne prekomorske dežele, so znane.

Z zvočnim filmom pa se je pojavil nov problem. Popoln mir, ki je potreben pri posnemanju, je moglo doseči samo v ateljuju, in posnetek vsake scene, napravljen v pristni vasi, je nemogoče že zato, ker se lahko pripeti, da sredi najzelojše ljubezenske scene zamuka krava, s čimer je vse pokvarjeno. In tako so se režiserji zopet vrnili k delu v ateljih. Toda tudi ta rešitev je ostala nezadovoljiva.

Režiserji iščejo za vsak film kolikor mogoče prikladno zunanjo okolico, najraje na privatnih posestvih, ki nudijo tisto, kar je za film neizogibno potrebno, hkrati pa izključujejo motnje, ki ne spadajo k stvari. In ko je znana režiserka mrs. Turnerjeva hotela posneti neki film v svoji hiši in na vrtu, je prišla pri tem na imenitno idejo. Ustanovila je urad, ki se ukvarja izključno s tem, da posreduje in posoja naravne kulise.

Ta režiserka ima okoli 3500 naslovov, ki jim odgovarja arhivsko gradivo z neštevitimi in natančnimi opisi pokrajin, hiš, rečnih obal, jezer in celo gorskih vrhov, ki jih ima takoj pri roki, če je potrebno. Leta dolgo je oglaševala, da je zbrala to gradivo, in iz deset tisočev pisem je strokovnjaško izbrala vse, kar pride v poštev pri filmih vseh vrst.

Pri vsem tem pa zahteva mrs. Lee Wray Turner samo 20 odst. provizije za svoje posredovanje, in tisti, ki ji za nekaj tednov posojajo svoja posestva, na katerih potem filmajo, lahko s tem obogatijo.

Modna novost: popoldanske obleke...

se nosijo zdaj krajše

V popoldanskih urah vidite povsod lepe, nežne obleke iz svile, crepe georgette in šifona, ki so prav tako lepe kakor so priprave. Te obleke so pa tudi praktične: v bogati, blagi peni milnih fusk Lux jih brez truda operete tako, da so spet kot nove, in pri tem njihove niti in barve prav nič ne trpe.

za vse poletne tkanine!

...se raztopi tudi v mrzli vodi!

Toda mrs. Turner gre še dalje. Poslužila se je tudi mestnih uradov in dobrodelnih ustanov. Če je treba filmati ubožnice, si najame tudi te, in tako zasluži denar tudi tisti, ki ga resnično potrebujejo. Celosno Los Angeles je zastopan v njeni kartoteki, in sicer z gasilci, odvaževalci mestnih smeti in podobnimi motivi, ki jih je umetno nenavadno težko rekonstruirati.

f Ginger Rogers brez Freda Astairea. Lepa blondinka Ginger Rogers, ki si je s svojo plesno umetnostjo pridobila lepo število oboževalcev, se je v svojem najnovšem filmu izkazala tudi kot odlična igralka, ki prav nič ne potrebuje partnerstva Freda Astairea, da se uveljavi. Njen partner je to pot George Brent. Film je vesela

zgodba razvajene filmske zvezde, ki si na nasvet zdravnika nadene zopremo maslo, da bi lahko preživela svoje počitnice nemoteno od oboževalcev. Iz tega pa nastanejo vse mogoče žaljive situacije.

f Zavidanja vredni Alan Marshal. Trenutno je v Hollywoodu Alan Marshal igravec, ki ga vsi najbolj zavidajo. V svojem novem filmu »Four Girl in White« (Stiri dekleta v belem) je namreč edini moški igravec. Razen njega igrajo namreč v filmu samo mlade, ljubke »usmiljene« sestre.

f Albert Prejean, znani francoski karakterni igravec, vrti film o biciklistični dirki okoli Francije.

Darujte za azilni sklad PTLI

Pomenki z mladino

Igo Adamič. Poslana dela pričajo, da dosti razmišljaš, da strogo presojaš dogodke okoli sebe in da si nezadovoljen sam s sabo. Vse to je največ vzrok, da nimaš potrebne razdalje do snovi, ki jo pripoveduješ. V bodoče bodi v svojih pripovednih delih manj »zamišljene« ter manj premišljene. Prodajaj črtice v dogodkih. Naj dogodki vedno sami izraziš, kar razmišljaš. Prizor in potek dejanja, ki ga opisuješ, mora sam povedati, kar hočeš. Zadnje velja tudi za vse mlade pisce, ki pridejo za pero, da bi kaj napisali. Primerjaj objavljena dela z rokopisom, v kolikor so predelana. Poslane črtice so razmeroma dobre ter pričajo, da boš lahko še napisal zelo dobre stvari. Opazovalec si dober. Pozdravljeni!

— Tinko Marec. Popravni izpiti so že mimo, a nič zato. Včasih preveč dovanju se nikoli za nič ne nadovanju se nikoli za ničesar ne navdušuj. Vse mora biti tako povedano, da samo zajame bralca. Te lepo pozdravljam!

Otroci se igrajo

Igralci se postavijo v vrsto. Prvi v vrsti začne šteti kolikor more hitro od ena do domenjene številke, recimo do 50. Pri šteju ne sme izgovoriti številke 7 in ne številke, ki imajo faktor številke 7; na pr.: 14, 21, 28. Namesto tega številka mora zaklicati: »Hop!« Da je igra še težja, lahko izpusti številke, v katerih je številka 7 ter se mora mesto nje zaklicati prav tako: »Hop!« Štelo bi se tako: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 itd. Kdor se zmoti, se ga primerno kaznuje.

Celica človeškega telesa tehta Stirmilijonti del grama.

Križanka



Vodoravno: 1. tlačil človeka v spanju; 5. predlog s 5. skl.; 6. nasip nad vinogradom (narobe: čuvaj!); 7. zlojed; 9. pridno; 10. suh; 11. del hiše, ki ga podpira mož.

Navpično: 2. tabor; 3. šola; 4. sredstvo za zidavo; 5. del kolesa; 8. slavnostna dvorana (4. skl.); 10. okrajšava.

Besedna uganka

Kraljuje v temnih in zaračunih gozdech. a rada se priklati k hišam do vasi, tam z budastim smehljajem gleda na ljudi, oblega jih, posnema v vseh rečeh. le v dobri stvari ne. Kako zverini le ime? — (Opica.)

Debelina kitove kože. Kitova koža je povprečno debela pol metra, teža pa 30 ton.

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. Kos; 4. bo; 5. uk; 7. aroma; 9. liter; 10. eto; 11. Tokio. Navpično: 1. korito; 3. sume; 4. balet; 6. Karlo; 8. otok.

Rešitev rebusa

Pet-clin.

Rešitev posetnice

Jelka R.

Rešitev posetnice

Možak je klepar.

»Večernik« za mladino

Leto 1

Maribor, 25. junija 1939

Štev. 26

Popravni izpit

TINKO MAREC

»Tinko.«

Nič.

Terca višje: »Tinko!«

V odgovor — smrcanje. Ali kakor da bi glas jutranjega obiskovalca povedenoma zašel v glavo in srce, smrcanje je postajalo hitreje, glasnejše, doseglo vrhunec in pričelo polagoma padati, postajalo je težje, pliskajoče in naposled utihnilo. Usta so se mehanično odprla. Pravkar sem sanjari, da sedim v vlaku. Neznosna je vročina, vode pa nikjer. — Tovariš mi ponudi polovico limone. Del sem jo v usta. Prijetenokus je prehajal polagoma v kislino in naposled v grenko. Vlak se je sunkoma ustavil. »Odpri sem oči. Za vrata, pa kaj je vendar tako kisló?« Globoko sem vdihnil in izpljunil — šetrnilo limone. V kotu pod omarico je pritrjeno hihlatlo.

Ozrl sem se — sestra. Nekaj trenotkov pozneje je cepetala in se drla kakor na ražnju — pod odejo. Za odejo je isto pot zarisala tudi blazina. Nato po vrsti: levi copat, desni copat, aktovka in končno še — moja malenkost, kajti neka »višja malenkost« me je pograbilna za hlače. In vrat, me z neznansko lahkoto dvignila v zrak, da sem z glavo zadel ob svetilko in se nazadnje našel na kupu ropotije.

»Sakrament, jaz ti pokažem, da

boš vedel vstajati, lump nemarnik!«

Ko je priletela zausnica z leve, potlej pa z desne strani, sem se spomnil pravila o reakciji: »Ako se premika gibanje v eno smer, sila pa deluje v nasprotno smer, govorimo o reakciji!« Nekaj podobnega se je zgodilo pri vratih, tokrat z nogo!

Kakor zamašek sem odletel skozi vrata na ulico.

Odpri sem knjigo in površno pregledal vsa pravila in zakone in Bog si ga vedi še kaj. Toda pot se mi je zdelo mnogo krajša kakor po navadi. Z utripajočim srcem in potnim nosom sem pritisnil na medepinasto kljuko. Nudil se mi je krassen prizor. Pri tabli je stal prav tako imeniten fizik kakor jaz, se čelil za usedom in gubal levo stran hlačnice, stiskal zobe in kočbaril z očmi, da sem mislil, zdaj zdaj mu skočijo iz jamic. V levem kotu razreda je stal učitelj matematike, krillil z rokama in venomer ponavljal:

»Tak, poslušajte; tikva nerodna, salament, tak...!«

V desnem kotu je znetel profesor srholtrvaščine mladiča, ki je znal tako sijajno z ušesi migati, da mu je to miganje pripomoglo k uspehu.

»Marec, c, e, fizika, kajne?«

»A, a, a, prosim, da, da, seveda fizika!«

»Vi mi — bo-de, te ra-zlo-žili, e-e-

Šah

Ce ne bi velemostri imeli sreče

Na turnirjih šahovske, ki sta bila pred tedni zaključena na Nizozemskem, se bivešemu svetovnemu prvaku dr. Maxu Euweju ni godilo prav prijetno. Obakrat je sicer s konkurenti delil prvo mesto, vendar pa bi se tega ne dosegel, če bi v par partijah ne imel izrazite sreče. Dobro se je odrezal zlasti v partiji proti Cortleveru. V popolnoma izgubljeni poziciji je svojemu rojaku ponudil remis. Cortlever je, ne da bi sploh kaj pomislil, remis gladko sprejel, dasi bi mogel čez nekaj potez slaviti zmago nad velemostrom. Pravijo, da je to neke vrste živčni šok, ki ob takih prilikah zadene male mojstre pred velemostri. Divji kraljevi gambit, ki sta ga naprotnika odigrala in ki bi moral veljati dr. Euweja celo točko, v celoti objavljamo.

99. KRALJEVI GAMBIT.

(3. kolo v Amsterdamu).

Bel: N. Cortlever. Crni: dr. M. Euwe.
1. e4, e5 2. f4, exf4 3. Sf3, h6 4. d4, g5 5. h4, Lg7 6. Lc4, d6 7. Dd3, g4 (grozilo je 8. h5g5, h5g5 9. Tg8, Lxh8 10. e5 in nato 11. Dh7) 8. Sg1, Df6 9. c3, Se7 10. h5, d5 (oba nasprotnika pričeta naravnost divjo igro) 11. exd5 Lf5 12. Dh1, Sbd7 13. Lf4, 0-0 14. Sa3, Le4 15. d6, Sd5 16. Lxd5, Lxd5 17. Se2, Td8 18. dxe7, a6 19. Df2, De6 20. Kd2, Lxh2 21. Tacl, Dd5 22. Kc1, Te6 23. Sg3, Te6 24. Sc2, Lb3 25. De2, Te6 (izsiljeno, ker

grozi mat) 26. Dxd4 (za črna nastopajo sedaj težki časi), Lf6 27. Txe6, fxe6 28. De2, Lg5 (rešilna bilka) 29. Lxg5, Dxd5 30. De3, Thg8! 31. Dxd5, Txd3 32. Th3, e5 33. Se3!, exd4 34. exd4, Le6? (potrebno je bilo 35. Se4, Txd2. Do tu je vse v redu. Končnica je nekoliko komplicirana, vsekakor pa mnogo ugodnejša za belega.

Dr. Euwe je čutil, da je izgubljen. Poskusil je zadnji adut: Cortleverju je naglo ponudil remis. Ta pa si je menda štel v veliko čast remis proti slavnemu nasprotniku ter je remis brez obotavljanja sprejel. Če pa si je malo pomislil, bi videl, da lahko forsinar zmago, in sicer:



36. Sxg2, Lxh3 37. Sf4, Lg4 38. Sd5!! (z uničujočo grožnjo 39. Sd6 mat. Dr. Euwe se je samo nasmešnil, kajti v šahu ni važna samo tehnika in znanje, ampak čestokrat tudi psihologija in obenem — sreča.

Podjetna šahovska amazonka Sonja Grafova

NA CRNO-BELEM POLJU JE MOJSTRICA GRAFOVA NEVARNÁ NASPROTNICA

Poleg poangležene Rusinje Vere Menšikov-Stevensone se je zadnja leta vidno uveljavila v kraljevski šahovski igri zlasti Nemka Sonja Grafova, ki je nastopila že v nekaterih prav dobro zasledenih turnirjih z lepimi uspehi. Grafova igra zelo podjetno; v njeni igri ni opaziti potez in navdušen kombinacij, ki so tako značilne za začetnike in zlasti za „mežni spol“ pri šahovski igri. Nevarna je Grafova zlasti v napadu, kot smo to že svojčas pokazali v partiji Heemskerck-Grafova (Večerniki, 6. III.), ko je Grafova v matihu v razmerju 4:0 premagala Nizozemko Heemskerckovo. Grafova vlaga v svoje partije dokaj sveže in originalne fantazije, pozicije gradi sicer nekoliko „nesolidno“, vendar pa zgolj zaradi napadalnega duha, s katerim skuša presenetiti svojega nasprotnika.

V rezervnem C. turnirju v Margateu je Grafova zasedla lepo mesto ter odigrala nekaj prav zanimivih partij, ki se zlasti odlikujejo po originalnosti, napadalnosti

97. SPANSKA OTVORITEV

Bel: Salomon. Crni: Sonja Graf.
1. e4, e5 2. Sf3, Se6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf6 5. De2, b5 6. Lb3, Le5 7. a4, Tb8 8. axb5, axb5 9. Se3, 0-0 10. Sxb5, Sxe4 11. Dxe4, Txb5 12. De4, Txb3! 13. Dxb3, e4! 14. d4, exd3 15. dx5, Te8+ 16. Kf1, Sd4 17. Dd5, Sxe4 18. Lg5, La6+! 19. Kgl, Sxal 20. gxd3, Lb7 21. Lxd5, Lxd5 22. Kg2, Txd5 in bel pred.

TURNIR V HARZBURGU

V nemškem kopališču Harzburgu bo od 25. t. m. do 2. julija večji mojstrski turnir, na katerem bodo igrali tudi 3 tuji mojstri, in sicer so povabljeni Cortlever (Nizozemec), Stahlberg (Švedski) in Paulsen (Danski). Poleg le-teh bodo igrali še naslednji nemški mojstri: prvak Elis-kases, Bogoljubov, Ahues, Lange, Reinhardt, Reilshab, Zolner.

Iz ruskega prvenstva

Letošnji turnir za prvenstvo Rusije je bil do zadnjega kola v neizvestni napetosti. Na čelu tabele sta vodila inž. Botvinnik in mladi mojster Kotov. Oba kandidata za prvenstvo sta se srečala v zadnjem kolu. Tu je Botvinnik z mirno in velemostro igro odinil nevarnega lekmeča in osvojil rusko prvenstvo za 1939 leto, kar smo že podrobneje poročali.

103. INDIJSKA OBRAMBA

(14. kolo za rusko prvenstvo)

Bel: Kotov. Crni: inž. Botvinnik.
1. d4, Sf6 2. e4, e6 3. Se3, Lb4 4. De2, Se6 5. Sf3, d5 6. e3, 0-0 7. a3, Lxe3+ 8. Dxe3, Ld7 9. b3, a5 10. Ld3, a4 11. Tf2, Tfe8 12. 0-0, e5 13. dx5, Sxe5 14. Lb2, axb3 15. Sxb3, Se4 16. De2, Sxe4 17. Lxe4, dxe4 18. Dxe4, Dg5 19. f4, Dg6 20. Tf1, Sd6! 21. Dd3, Lf5 22. De3, Le4 23. Td2, Le2 24. Dd3, Sf5 25. Le5, f6 26. Lxe7, Txe7 27. De4+, Kh8 28. Lb6, Txe8 29. Df1, h5 30. Sd4, Sx4 31. Lxd4, Te4 32. Tacl, Txe1 33. Dxe1, Txd3 34. Khl, Ta8 35. Te2, Kh7 36. h3, Te8!! 37. Df2, Dsg2+ 38. Dsg2, Txe2 in bel pred.

S Dansko prvenstvo. V Naestvedu je bil pravkar zaključen turnir za prvenstvo Danske. Prvo mesto so osvojili kar trije kandidati: Norman-Hansen, Knevelsdien in Paulsen s 6 in pol točkami. Björn Nielsen 5 in pol, Hage 4 in pol, Larsen 4 itd.

V Južni Afriki je bil v Durbanu v Natalu turnir za prvenstvo, ki ga je osvojil z 9 in pol točkami Heidenfeld. Prvenstvo Transvaala pa je dobil dr. Blieden v matchu proti Wolpertu, ki ga je porazil z 2 in pol proti pol.

Filatelija

KANADSKA ZBIRKA ZA ANGLEŠKEGA KRALJA

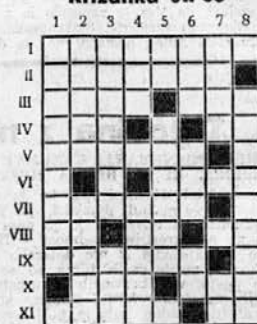
Kanadska poštna uprava je poklonila angleškemu kralju ob priliki njegovega poseta v Ottavi zbirko znamk, ki vsebuje vse doslej v Kanadi izšle znamke in predstavlja zato nenavadno visoko vrednost. Kakor znamo, je bil oče sedanjega britanskega kralja srarsen zbiralec znamk, ki je imel najbogatejšo zbirko doslej izišlih znamk na področju britanske imperije. To zbirko ima sedaj sedanji angleški kralj.

Z Mandžukuo je izdal spominske znamke ob priliki obletnice ustanovitve države. Teh znamk pa poštna uprava ne bo prodajala, temveč jih bo samo poklanjala uglednim obiskovalcem države.

z Napacen naglas na znamki. Francoski ministrski predsednik med svetovno vojno Georges Clemenceau je zmerom ljubosumno bedel nad tem, da je bilo njegovo ime pravilno pisano. Posebno je postal naravnost „divji“, če je pokrivala prvi e njegovega prilika ključica, tako imenovan accent aigu, kar se je v dnevnem tisku pogosto primerilo. — Kakor nalašč je pred kratkim izšla nova francoska znamka s podobno bivšega prezidenta in po njem imenovane oklopne ladje, na kateri je Clemenceaujev ime zopet napisano s tistim osvojenim naglasom. Francoski filatelisti se nad to pomoto deloma jezijo, deloma pa zabavajo, in francoska pošta je pohitela z izdajo znamke, na kateri bo ta zgodovinska in ortografska napaka popravična. Tako je pa prvotna izdaja te znamke postala že zelo redka in kmalu bo zaradi tega spadala med najdragocenejše francoske znamke.

I. Filatelistična razstava v Celju. V okviru obrtno-industrijske razstave bo v Celju tudi razstava znamk, ki jo priredi filatelistično društvo „Celca“ v času od 29. julija do 6. avgusta.

Križanka št. 38



Besede pomenijo:

Vodrovano: I. pregled; II. pravila vedenja na dvoru, tudi napisni listek; III. hrv. pokrajina; predplačilo; IV. čutilo; maza; V. letmiska; potrebščina; VI. prvi človek; VII. namen; VIII. števil; zaimek; zemljepisni izraz; IX. obred pred poroko; X. koristna rastlina; sijaj; XI. uradnik; pridržnica.

Navpično: 1. grški polotok; 2. grška pokrajina; letopis; 3. oseba iz sv. pisma; abesinski kralj; 4. turška maza; stara Ljubljana; 5. kvartski izraz; vladar iz dobe preseljevanja narodov; 6. oče; pesem; kvarta; 7. žensko ime; predlog; 8. kraj iz sv. pisma.

e, žepna baterija.

»Strela, to sem se najmanj učil!«
sem si dejal. »Žepna baterija, e, e, žepna baterija, e, e...!«

»Sestoji?«
»Žepna baterija, e se- e sestoji iz e e!«

»Nič iz e, e, ampak iz?«

»Ampak iz, e, e...!«

»Prvega vprašanja mi niste pozitivno odgovorili ni, Marec, ste razumeli? E-e, drugo vprašanje: generator za istosmerni tok?«

»Generator za istosmerni tok sestoji iz dveh delov in sicer: iz kotve, ki je pritrjena in iz vrtilivega ele!«

»Napačno! Pripišite si posledice! Ako mi tretjega vprašanja ne odgovorite za odlično, si kupite hlače za drugo leto! Ste razumeli? E-e-e!«

Telo mi je zadrževalo, z odprtimi očmi sem strmel v učitelja, se spomnil na očeta, na materine solze in postal mi je znenada silno vroče. Kakor iz daljave sem slišal glas, ki se mi je dozdeval kakor božji: »Odgov-

vorite mi na vprašanje: pravilo o rakaciji?«

Za Boga, prijel sem se za glavo, skočil bi bil k profesorju in ga poljubil prav na nos, skočil bi tudi k tovaršim in jih objemal vse po vrsti.

»Marec, ali bo kaj ali nič?«

»Ako deluje gibanje v eno smer, sila pa v nasprotno, govorimo o reakciji.«

»Narišite.«

Brž sem vzel kredo in s tresočo se roko narisal Segnerjevo kolo.

»Milostno vam dovolim, da odidete!«

»Tak pri Apolonu, predstavite x« na levo, ste razumeli? Vi, vi tikva!« je profesor matematike za mano še vedno gnjavil dijaka

Vihrajoč sem odprl vrata, jih s treskom zaprl, preskočil po pet stopnic, odprl vrata in stopil na plano. — Sonce ni še nikoli tako toplo in prijetno sijalo kakor ta dan.

»Ne beramč... Kdo beramč? Delal bi rad. Vi ne veste, kaka je z mano...« Obstal je, hotel je še nekaj povedati, Nazadnje se je le odločil in dejal: bolj tako mimogrede, kakor da ne bi to mene prav nič brigalo: »Ženo imam in tri otroke...« Hotel je še nekaj reči, a je znova obstal. Odsesano je rekel: »Zbogom!«, se obrnil in odšel iz dvorišča.

Sam ne vem zakaj sem se čutil zapostanega pred njim.

»Oprostite, naši piskri nimajo lukenj, sem pikro vrzel za njim in zaloputnil vrata za sabo.

V lžbi sem stekel k oknu in se postavil za zaveso. Piskrovez je stal pred ograjo in meril hlo. Oči so mu sijale v onemoglem gnevu. Znenada

Človek s ceste

Igo Adamič

Klče pred hišo me je pogljal iz sna.

»Piskre filikati!«
Razburjen sem stekel do vrat in jih z jezo odprl.

»Prosim, imate kaj...«

»Kaj? Berate? Ali ne vidite tablice, da je tu prosjačenje prepovedano? Sicer pa, tako mlad in zdrav človek... Zakaj ne delate?« Hotel sem zaloputniti vrata.

Ali nekaj me je presenetilo. Delavec je obstal negibno, kakor okamenel. Močne roke tridesetletnika so se povesele, kakor da bi se hotele skriti. Znenada pa se je v piskrovezu nekaj uprl. Stopil je naprej in trdo povedal:

Meja med življenjem in smrtjo?

Vsako živo bitje prenese gotovo količino temperature. Temperatura, pri kateri ostanejo živa bitja še pri življenju, se dviga nad 100 stopinj iznad ničle in pada do 70 stopinj izpod ničle. V okolici Venezuele v Južni Ameriki pa so odkrili živa bitja, ki še ostanejo pri življenju tudi pri temperaturi 140 stopinj nad ničlo.

Nekateri mrčesi prav lahko vzdržijo 50 stopinj izpod ničle, na svetu so pa tudi bakterije, ki jih ne more umreti niti hladnoča 250 stopinj pod ničlo.

Neki angleški učenjak je napravil nečesto polžkusov in ugotovil, da ima od vseh bacilov najbolj trdo kožo tako zvani megaterium bacil, ki vzdržijo v zaprti posodi brez vode in zraka tri leta.

Na svetu so mrčesi, ki jim ne more niti najmočnejša električna struja do živca. Taka struja bi v trenutku

pa — dobro sem videl! — so se trde poteze njegovega obraza zrahljale, čez obraz mu je spreletel nasmeh. Nato je piskrovez zavrnil glavo in s pokonci glavo in krenkim korakom nadaljeval pot. Preteklo je nekaj minut, in znova sem zaslišal njegov zaglegli glas:

»Piskre filikati!«

Sesedel sem se, po obrazu pa me je obilila rdečica. Dolgo sem tako strmel v prazno, piskrovezov glas pa me je mučil, dokler ni pri neki hiši utihnil. Najbrže so mu dali dela... zani in za otroke. Vleget sem se nazaj a zaspal nisem več... Čez nekaj dni sem se na cesti ognil nekemu piskrovezu.

Kdor je zdrav, ta je tudi lep.

ubila slona, mrčes pa živi še naprej. Kakor živijo bakterije na zemlji, prav tako živijo tudi v stratosferi. Neki profesor je izkopal v Rusiji kosček oglja iz globine 150 metrov ter našel na njem bakterije, ki lahko živijo brez svetlobe, zraka in vode.

Nekatere bakterije lahko živijo sploh samo v brezračnem prostoru. Kar pomeni torej za druga bitja življenje, pomeni zanje gotovo smrt. Vidimo torej, čim bolj človek spoznava svet, tem manj ve o njem. Na vsakem koraku se mu odpirajo novi problemi, ki se jih pa človeštvo ne straši, ampak stremi k temu, da jih odkrije.

Na zemlji 2.134.000.000 ljudi

Društvo narodov je izdalo statistiko o prebivalstvu na naši zemeljski krogli. Po teh podatkih živi na svetu 2 milijardi in 134 milijonov ljudi. V Afriki živi 153 milijonov, v Severni Ameriki in na Antilih 40 milijonov, v Južni Ameriki 90 milijonov, v Aziji (brez Rusije) ena milijarda in 124 milijonov, v Rusiji (v evropski in azijski) 178 milijonov, v Evropi (brez Rusije) 396 milijonov in v Avstraliji 11 milijonov prebivalcev.

ZANIMIVI RACUNI

(4-3) × (2-1) = 1
(4-3) + (2-1) = 2
(4-3) × (2+1) = 3
(4-3) + (2+1) = 4
(4+3) - (2×1) = 5
(4+3) - (2-1) = 6
(4+3) × (2-1) = 7
(4+3) + (2-1) = 8
(4+3) + (2×1) = 9
(4+3) + (2+1) = 10

Dobri računarji na delo! Sestavite podobne račune (z drugimi številkami) in jih pošljite v objavo!

Zanimivosti

Tajna smrti carja Aleksandra I.

Legenda o „oficielni“ smrti carja Aleksandra in sibirskem samotaru Fedoru Kuzmiču

Ruska zgodovina je polna legend. Med temi je gotovo najbolj znano tajno izročilo o carju Aleksandru I., znamenitcu Napoleona, ki se je naskrival kot preprost samotar Fedor Kuzmič umaknil v Sibirijo in umrl daleč od dvorskega sijaja leta 1864.

Mnogi ruski učenjaki so se že bavili s tem vprašanjem in hoteli prodreti v tajno „oficielno“ proglašene smrti carja Aleksandra v Taganrogu ob Aralskem jezeru. Zgodovinar Ivan Lukaš je napisal več važnih momentov o tej smrti, redka, le v 25 primerih tiskana knjižica barona Korfa: „Stopanje carja Nikolaja I. na prestol“, ki je izšla leta 1887 za člane carske družine, in delo ožega poznavalca dobe carja Aleksandra, kneza Barjatinskega: „Le Mister d'Alexandre I.“ prinašajo zanimive zaključke k trditvi, da je ruski car Aleksander živel po odpovedi prestola dalje kot „živi mrtveci“, Fjodor Kuzmič. Do istega zaključka so prišli K. Valisevski, veliki knez Nikolaj Mihajlovič in mnogi francoski pisce povojne dobe, ki so na podlagi dostopnih carskih arhivov iznesli v listih senzacionalna odkritja iz tajnosti ruskega carskega dvora.

Veliki knez Nikolaj Mihajlovič je iskal potrebne dokumente v carski knjižnici, toda Nikolaj II. mu ni dovolil, pogledati v listine iz dobe Aleksandra I. Znano je tudi bilo, da je car Nikolaj I., naslednik Aleksandra I. sežgal velik del važnih listin. Po vojni je znanost že dobro prodrla v tajno in zmerom bolj se utrjuje domneva, da sta bila Fedor Kuzmič in Aleksander I. ena in ista oseba.

Dokazov, da se je Aleksander večkrat bavil z mislijo, odpovedati se prestolu, je dovolj. Kmalu po l. 1812 je car zapadel v mističizem, čital je sv. pismo in po l. 1815 je postal brezbrizen za posvetne stvari. Malo prej je pisal Napoleonu Meternichu:

— Težko je biti umnejši od imperatorja Aleksandra I., toda jaz mislim, da v njem manjka nečesa, a je težko reči kaj...

Leta 1821 je odkril grof Benckendorf tajne sestanke zarotnikov, ki so pripravljali atentat na vladarja. Opozoril je carja s pismenim poročilom, kaj se pripravljalo, toda Aleksander je napisal na robu aktov:

— Moja stvar ni, da jih kaznujem. Kazen odklanjam!

Tudi Meternich piše, da je za časa kivanja Aleksandra I. v Veroni opazil na njem znake utrujenosti in nasličnosti življenja. Na dan 8. septembra 1817 je car na gala kosilu v Kijevu nezadoma vzkliknil:

— Kadar poglavar države fizično slabi, je dolžan, da odide.

Mesec dni kasneje je car pri polaganju temeljnega kamna svetišča v Vorobjevih gorah dejal inženirju:

— Prav gotovo ne bom učal konca te gradnje!

Prisotni so bili presenečeni, saj je bila carju tedaj šele štirideset let. Poleti 1819 je car po veliki vojaški paradi v Krasnojarsku selo obdeval pri bratu, knezu Nikolaju Pavloviču. Nikolajeva žena piše v spominih:

— Imperator Aleksander I. je sedel med nami, s spremenjenim glasom: je pa nenadoma dejal mojemu možu: „To se bo zgodilo dim svojega naslednika. To se bo zgodilo dim za mojega življenja. Brat Konstantin se bo odrekel v korist Nikolaju.“

Jeseni 1819 je omenil Aleksander v Varšavi svojemu bratu Konstantinu Pavloviču:

— Moram ti reči, brat, odločil sem se za abdikacijo. Nimam več moči, nositi breme vladarja. Kadar bo prišel čas, te bom obvestil, da boš lahko ukrenil vse potrebno...

V spominih carice Aleksandre Feodorovne z dne 15. avgusta 1826 stoji: — Kako se bom radostil, ko vas bom videl, kako se vozite kakor carji mimo mene, kaj vam bom pa mahal s klobočem in klicati: hurra!

Car Aleksander se je poslovil od Petrograda ponoči 1825. Odhod je bil nenavadno tajinstven. Ob 4. jutraj je stopil car v Aleksandro-Neviski samotarni, kjer ga je pričakal metropolit Serafim. Zaprl so vrata, brala se je služba božja, med katero je car pla-

kal. Ko je odhajal voz iz prestolnice, je car dolgo stal v njem in gledal na mesto, ki ga je zapustil — za vedno.

Na poti v Taganrog so bili opovedani vsi sprejemi in parade. Car je potoval s skromnim spremstvom, carica je prišla za njim deset dni kasneje. O poslednjih dneh carjevega bivanja v Taganrogu je polno protislovij. Iz listin se izve, da je prišla carica k vladarju dan po njegovi navidezni smrti. Znano je tudi, da so istočasno, ko je v Taganrogu „umrl“ car, izginilo truplo carjevega kurirja Moskova, ki se je bil ponesrečil. V carjevo krsto so položili Moskova in ko so jo prepeleli v Petrograd, je ni nihče smel odpreti, češ „da je carjev obraz tako počrnel, da ga ni spoznati...“

Dva meseca je potovala „carjeva“ krsta iz Taganroga v Petrograd. Oblastva so se bala uporov, ker se je po vsej Rusiji bliskovito razširila vest, da car ni mrtev... Na Kremlju so postavili topove za primer revolucije. Zanimivo je tudi, da k carskemu bolniku niso klicali duhovnika, kar bi

se vsekakor zgodilo, če bi Aleksander res umiral. Prav tako ni bilo niti črke o tem, za kakšno boleznijo je umrl...

Družina Moskovskih, ki je vedela za stvar, je morala molčati. Iz dokumentov se razvidi, da je car Nikolaj I. določil vdovi Moskova polno plačo, plačeval je tudi vse dolgove družine do smrti.

Medtem ko je živel car kot samotar Fedor Kuzmič v Tomsku v Sibiriji, je ležala „krsta z njegovim truplom“ v carski grobnici v Petrogradu. Knez Nikolaj Mihajlovič je dobil dovoljenje, da sme pogledati v krsto, toda tik pred odkritjem so mu dovoljenje odvzeli. V javnost je zmerom bolj prodirala vest, da je Aleksandrova krsta prazna. L. 1926 so v carsko grobnico vrli moskovski vampirji, krsto Aleksandra I. so res našli prazno... Po zapisnikih sodeč, je bilo telo Moskova kmalu po svečanem pokopu vzeto iz krste in zakopano na malem petrograj-skem pokopališču. Vojaki, ki so pri tajnem pokopu sodelovali, so dobili

O ljudeh, ki se jim nasmehe sreča...

Prvič po dolgem času je lani podjetje igralnice v Monte Carlu utrpelo precejšnjo izgubo. To pa zato, ker je bilo mnogo srečnikov, ki so po vrsti dobivali. Ali — sreča ni bila vsem dobitnikom enako v korist.

Neka Angležinja miss Gould je po nasvetu zdravnikov iskala zdravlja v majhnem penzionu, nedaleč od Monte Carla. Imela je malo denarja, toda ko jo je nekdo zaneslo mislo igralnice, je vendarle poizkusila srečo. Začela je s 25 franki in dobivala. Vselej je stavila na številko višje, kakor je malo prej zadel — in spet je dobila. Elegantni croupier se ji je moral končno oparčiti, da nima več denarja v svoji miznici. Hladnokrvna Angležinja ga je bila obrala, pospravila denar in

ostala na rivieri več mesecev...

Drugeče je bilo z mistrom Apletom, lastnikom tovarne perila. Može je tudi igral, si nabral velikih vsot, a li ko je imel že celo premoženje, je bil izgubljen. Obrali so ga do zadnjega jela razsajati. Vrgli so ga iz igralnice. Može ni znal o pravem času končati, strast in vera v srečo sta mu vzeli vse.

Neki Rus si je nedaleč Nice postavil kolibo za letovanje. Vanj se je zaljubljal vročokrvna Italijanka. Hotela je zaigrati veliko kokoto in spravila je Rusa, Demidova v Monte Carlo. Stavila je številke, on pa je zaporedoma dobival. Poročila sta se, toda še istega dne jima je obrnila sreča hrbet. Izgubila sta vse, se naselila v podstrešni sobici Marseillea. Toda — nekega dne

se je prikazala prava žena in hotela Demidova zase. Italijanka je morala popustiti šla je spel v Monte Carlo iskati moža, ki bo imel srečo tudi v zakonu...

Znani angleški pisatelj Sax Lohmer je napisal knjižico, ki je izšla v milijonski nakladi. V njej je bila tudi taja na igranja na skriven, kitajski način. Prišel je s knjižico v Monte Carlo — in dobival. Uprava se ga je hotela iznebiti. Vedela je, da potrebuje Lohmer pred vsako stavbo tri minute za računanje „svojege sistema“. Zato so pri vsaki mizi, kjer se je on pojavil, skrajšali pavze. Može ni mogel množiti in deliti svoje tabele, zato se je umaknil v London za svojo pisalno mizo.

100.000 dolarjev za glavo dominikanca — generala

Leta 1900 je prišel na Kitajsko 20-letni misijonar, Belgijec Vincent Lebbe, po rodu iz severne Francije. Dominikanski pater je vodil 20 let apostolski vikariat v Ankuo, ki je obsegal skoro vso severno Kitajsko. Ustanovil je prvi katoliški list na Kitajskem, „Yi Shih Pao“, l. 1937 si je pridobil kitajsko državljanstvo in ime Lei Ming Yuan.

Naturalizirani Kitajec je bil s srcem in dušo pripravljen žrtvovati se za novo domovino. Ko je izbruhnila državljanska

vojna, se je posvetil oskrbi ranjenecov. L. 1937 je bil dodeljen sanitetnemu zboru kot stotnik. Kmalu nato so razpisali Japonci na njegovo glavo visoko nagrado, ki je narasla zdaj na 100.000 dolarjev. Toda, tudi Kitajci niso pozabili nanj, napredovali je naglo in danes je že general-lajtnant Cankajsko severne armade.

Lei Ming Yuan je 62 let star, toda redki so mladeniči, ki bi se mogli meriti z njegovo glavo. V puščobnih pokrajinah severne Kitajske je organiziral letече ko-

lone po 250 strelnikov, ki ob pomanjkanju zdravnikov skrbje za ranjence in bolnike. Dominikanski pater v častni uniformi je v kitajski armadi napravil krščanstvu več uslug, pridobil več privržencev kot mnogi misijoni stoletja. Prišasti vseh ver ga spoštujejo in ko je bil določen, da bo v posebni misiji potoval v Ameriko in Evropo, je Lei Ming Yuan dejal Cankajšku, da raje ostane pri svojih četah, ker jih ne bi mogel zapustiti.

Potegavščine s krokodilom v Pirenejih

Prebivalce v Ossumu in meščane v Tarbesu je strašila predpotopna zver, ki so jo nekateri opazili v skalovju Pirenejov. Prvi jo je zagledal neki kmet v gozdu, kako je nepremično, s široko odprtim žrelom zrla vanj. Može se je silno prestrašil in zbežal v vas. Kmalu nato sta „strašno zver“ videli dve ženski na bregu potoka.

Orožniki so se odločili, da pošljejo pošast in jo ustrelje. Pridružilo se jim je 100 lovec in vsa odprava je šla v gozd. Preiskali so vse gozdove in grmovje, slišati je bilo mnogo puškarjenja, najbrž so strastni lovci preganjali zajce. Čeprav je bilo tedaj pre-

povedano loviti, so orožniki zatisnili oči v nadi, da so morda le našli zver.

Toda nič. Dva dni je trajal pogon, končno so le opazili pošast, skrito v grmu. Zagrmelo je več strel, toda žival je ostala nepremična. Lovci so se previdno približali — glej, pošast,

Brez spanja ni volje ne zdravja

Mnogi ljudje težko zaspe. Podnevi so zaspani, ko pade noč ožive kakor netopirji. Pravilno spanje je človeku neobhodno potrebno. Spanec izpod sedem ur je navadno običajno v trajnem zaporedju škodljiv za starost. Sicer spi vsak človek drugače, kdor ima rahlo spanje, potrebuje daljši počitek. So ljudje, ki hitro globoko zaspe in po kratkem počitku so spet sposobni za delo.

Treba je vedeti, da tudi pri naglobljem spancu zavest ne preneha popolnoma. Z raziskovanjem so dosegli, da je zgodnje spanje najkoristnejše. Kožnični žarki imajo baje pred polnočjo največji vpliv na koristno spanje. Organi se najbolj odpočijejo med drugo in četrto uro po polnoči. To se pravi, noč je določena za spanje.

Bolhni ljudje, deca in starčki mo-

velik krokodil, s široko odprtim žrelom je stal tam. Bil je nagačen. Nekdo si je privoščil šalo, da je prestavljal krokodila na razne kraje in strašil ljudi. Kljub temu so lovci naložili zverino na nosilnico in jo nesli v slavnostnem pohodu v mesto, kjer so jo razstavili. Hudobneža, ki si je privoščil tako kruto šalo z ljudmi, pa je prejel orožniki.

rajo spati dalje časa, pa tudi kadar so utrujeni. Zdravim ljudem je kratek počitek po kosilu zelo koristen. Živčno slabotni naj po jedi počivajo najmanj eno uro.

Hudo je za tiste, ki ne morejo zaspati. Dogodi se, da ljudje, ki na zunanji zdravi, bodisi zaradi brezspanosti ali premalo spanja začno hirati in podežejo. Mnoge bolezni izvirajo zaradi pomanjkanja spanja. V tem primeru se je treba držati prirodnega načina življenja po Hipokratovem pravilu: „Delaj, jej, pij, sanjaj in ljubi, toda vse le zmerno!“

Dva tolovaja med seboj:

— Vse bi bilo dobro v našem poklicu, če bi ne bilo vešal.

— Prismojencel odgovori drugi, vešala so prav edino sredstvo, ki vzdržuje naš poklic. Če bi jih ne bilo, bi imeli toliko konkurentov, da bi sploh nič ne zaslužili.



Proizvaja: UNION, Zagreb

Ženske kotiček

Roka roko umije...

Me ženske smo res uboge pare. Močnejša polovica vseh skoraj ne najde drugega opravka, kakor da išče in zbira naše napake, jih v svoji domišljiji neverjetno poveča in trobi v svet, poleg tega jih pa tako posploši, da je večina takšnih napak, ki so jih zagrešile poedinec, prešla že na ves ženski spol in se sedaj že iz navade te slabe lastnosti pripisujejo ženskam tako, kakor na primer: mačk hinavščina, lisici zvitost itd. Te razne tu-kaj miselnje ženske lastnosti se v slovarjih označujejo s temi besedami: klepetavost, domišljavost, zadržanost, prepirljivost, prekanjenost, muhavost, nezvestoba, ljubosumnost in Bog vedi, kaj še vse.

Me reve pa moramo to krivico tiho pre-

našati, kajti sicer še nam kaj hitro servirajo nadaljnjo slabo lastnost, namreč da hočemo imeti vedno zadnjo besedo.

Zdi se torej, da so naši strogi opazovalci in sodniki brez vseh omenjenih napak, kajti sodnik bodi vedno v zgled onim, katere sodi in obsoja. Me smo pa v vsej nesreči vsaj toliko srečne, da se imamo v bližini svojih ostrih kritikov vsaj priliko popoljšati. Z verno in trudom bomo mogoče dosegli, da bodo počasi izginile iz govorice podobne pripombe, kakor: oh, ti nesrečni ženski jeziki, ali pa: danes sem med potjo na lov srečal žensko in sem se obrnil, ženski klopote, ženska radovednost je zvita kakor kača itd.

Zgodovina kopalnice

V današnjih dneh velja vsaka hiša brez kopalnice za starinsko zgradbo, četudi je bila zgrajena komaj pred par leti. Vsakdo, ki danes išče stanovanje ali opremljeno sobo, vprašuje za kopalnico. Sedaj najdemo kopalnice že v vsakem hotelu, pa tudi v mnogih šolah, tovarnah, raznih drugih podjetjih in javnih poslopih.

Nekoč je bilo pa popolnoma drugače. Pri večini današnjih kulturnih narodov je bilo umivanje telesa nekaj popolnoma nepotrebnega. V Združenih državah Amerike, kjer danes težko najdemo hišo brez kopalnice, so zgradili prvo kopalnico kad. Šele l. 1842 in sicer v mestu Cincinnati. Povzročila je seveda med ljudstvom velik hval, kajti smatrali so jo za nezasišano razkožje ter jo označili kot aristokratsko ničemurnost. V Filadelfiji na primer, je izšla prepoved, s katero je bilo pozimi prepovedano umivanje po vsem te-

lesu. Za današnje pojme vsekakor nekaj nezasišane. V Virginiji so l. 1850 obdružili vse kopalne kadi, v Bostonu pa si moral celo najprej pokazati zdravniški predpis, šele potem si dobil dovoljenje, da se smeš kopal.

Angleška kraljica Elizabeta je izdala odredbo, ki se je glasila: Kraljica si je dala zgraditi kopal, v kateri se bo vsak mesec enkrat kopal, ne glede na potrebo. Ko je prišla nekoč cesarica Friderika v Berlin, je z ozirom na dolgo potovanje zahtevala kopal. Ves dvor je bil v silni zadregi, kajti v celem cesarskem gradu niso imeli takšne naprave. Cela vstaja pa je nastala, ko si je dal kralj Leopold Bavarski zgraditi v svojem gradu kar pravo rimsko kopalnico.

Na srečo je danes drugače. Vsakdo se zgraža, če vidi v današnjih dneh novozgrajeno hišo — a brez kopalnice.

ZDRAVA PIJACA ZA VROČE DNI.

V vročih dneh že skoraj ne vemo več, kako bi si pogostili željo, katere zlasti nekatere ljudi silno muči. Alkoholne pijače ne pridejo v poštev, ker smo po njih še bolj žejni, a tudi marmeladna hladilna pijača je samo hladilna, moreče žeje pa ne ugasi, ker je navadno preveč sladka. Zoper željo zelo dobro deluje tale pijača, ki je poceni in okusna:

V 12 litrsko posodo, ki pa mora biti dobro polščena ali pa v sodček (najboljša je seveda steklena posoda) nalij 1 l vode in četrt litra vinskega kisa. Dodaj 1 kg sladkorja, eno na koščke zrezano citróno ter 10–12 lepih bezgovih cvetov ali ipa 1 kg jagod, borovnic ali ribizlj. Kdor ima rad okus po lipovem cvetju, lahko nasuje v tekočino izrez. To mešanico pustimo 8 dni na mrazem prostoru in jo vsak dan premešamo. Nato preločimo tekočino skozi krpo in jo spravimo v steklenico, katere rahlo zamašimo in postavimo na hladno.

KAKO JEMO RAKE

Sedaj smo v sezoni rakov. Rak je jed, ki je marsikdo v celotni življenju ne okusi, so pa na belu ljudje, ki sploh ne vedo, kako rak od celozrno izgleda in ako jih slučaj zanese na pojedino rakov, ne vedo kako bi se ga lotili, kaj pojedli in kaj pustili.

Pravilneje je, če serviramo rake suhe,

to je, brez obare, obaro pa posušje. Raka si položimo na krožnik in mu odolimo skarje, če pa po posameznih členkih razločimo v manjše dele. Z vilicami ali nožem odluščimo meso o dnjih. Ako se servira poseben nož za rake, v taknem skarje v noževu luknjico jih nalomimo, da oklep malo zajame, naka se dajo skarje lepo izpuliti. Najboljše meso je v repu. Rep odločimo, ga po strani prerežemo, odstranimo črvesje in z vilicami izluščimo meso.

Sočivje v kisu in slani vodi

Fizol v kisu. Zeleno ali rumeno, še mlado fizolovo stročje otrobi in operi. Nato ga kuhaj v dobro slani vodi, pa ne premešaj. Potem ga odcedi in polij z mrzlo vodo, stresi v prsteno skledo, polij z zavretilim kisom ter pusti, da se v njem ohladi; potem ga zopet odcedi. (Kis porabi za čiščenje rekuh.) Zavri v dobro položenico kozici ali loncu vinskega kisa, v katerega deni še prej nekaj zrn celega popra, da skupaj zavre. Nato ga odstavi, da se ohladi. Fizol naloži v steklenico s širokim vratom tako, da so obrnjeni vsi stroki prazni v steklenici; vmes pa deni sem in tja malo solotko, zrno česna in lorberjev listič. Ko je steklenica napolnjena, jo nalij z prej zavretilim hladnim kisom. Na vrh steklenice deni čez fizol navzkriž dva snazna klinčka, vrh teh lahko vlijes malo olja, vendar neobhodno potrebno ni. Po-

polnoma mrzlo sočivje zaveži s pergamentnim papirjem ter shrani na suhem in hladnem prostoru. Če se kis v steklenici osuši, ga dolij.

Gorčične kumare. Otupi popolnoma dorasle kumare, prereži jih po dolgem, odstrani pečke, razreži na tri prste dolge koščke, dobro nasoli ter pusti v soli 24 ur. Potem jih obriši, tesno zloži v steklenice ter potresi na vsako vrsto kumar pol žlice rumene gorčice, par solotk, koleščke hrena, par vršičkov pehtrana in nekaj zrn celega popra. Na to se položi druga vrsta in tako naprej, da so vse vlozene. Zalij jih z zavretilim in ohlajenim močnim vinskim kisom ter zaveži s pergamentom.

Opazka: Dobro je če vlijes v steklenico malo kisa-esenca, prej ko začneš vlagati kumare.

Kisle kumare. Majhne kumare umij, posuši, potem nasoli ter pusti, da stoji 24 ur; medtem jih enkrat prepolij, da se bolje razsolje. Nato jih obriši, zloži v steklenice kolikor mogoče tesno; med vsako vrsto deni par zelenih paprik, vršiček pehtrana, par koleščkov hrena in zalij z zavretilim in ohlajenim vinskim kisom zmešanim z esencem toliko, da stoji čez. Gotove zaveži s pergamentom ter shrani.

Zeleni paradizniki s kisom. Zelenim paradiznikom odstrani pečke ter jih razreži na rezance. Iste polij z vrelo dobro slano vodo, potem jih poplakni še z mrzlo in pusti, da se ohladi. Medtem pa zavri vinskega kisa z esencem zmešanega, ga osoli in shladi. Naloži potem paradiznike v steklenico, vrzi zraven par strokošastih čebulic (šalot) in par lorberjevih lističev ter nalij s kisom, da stoji čez. (Dobro je, če vlijes na vrh malo olja, a neobhodno potrebno ni.) To se rabi k mesu, k solati.

Gobe v kisu. Osnaži majhne in trde gobe; ako nimas dovolj majhnih, smeš vzeti tudi večje, a biti morajo trde. Vsaki gobi odreži stebel in ga prekolji na pol. Pri klobuku pa odstrani spodnje meso, ako je že rumeno. Če je pa še belo in trdo, tedaj lahko ostane. Tako pripravljene gobe operi in kuhaj v vreli, primerno slani vodi 7–10 minut; nato jih sprostimo na rešetko, da se odteko. Medtem pa zavri vinskega kisa zmešanega z esencem, deni vanj nekaj poprovih zrn, lorberjev listič in malo muškatoevega cveta. (Kisa bodi toliko, da bo lahko pokrili gobe v steklenici.) Deni v kis odcejene gobe in jih pusti, da se par- karat prevro. Nato jih odstavi; nekoliko ohlajene deni s kisom in dišavami vrzi v steklenico ter vlij na popolnoma mrzlo mamo funega namiznega olja ali malo raztopljenejojo loja. Naposled jih zaveži s pergamentom.

Kuhinja

Prosta majoneza. Zmešaj v lončku 5 dkg presnega masla, ali 1–2 žlici moka in četrt litra mleka, postavi na štedilnik in mešaj, da se zgosti v testo; nato odstavi in v mrzlo testo zamešaj 2 rumenjaka, eno šestnajstino litra olja, žlico gorčice, malo popra, malo kisa, soli, sok 1 limone in žlico fino sesekanih kaper ter po okusu malo sladkorja; vse mešaj na ledu ali vsaj v mrzli vodi najmanj 10 minut. To majonezo lahko daš poleg letne paste ali kake klobase, ali kakega drugega.

Rumene kolerabe. Olupi in razreži rumene kolerabe na kocke ter skuhaj. Deni v kozico masli, košček sladkorja in malo moka; ko je rumeno, prideni odcejene kolerabe, zalij z vročo vodo, še malo osoli in ko še malo zavre, je gotovo.

Korenje. Olupi rumeno korenje, zribaj ga na rezine, skuhaj v vreli vodi; naredi potem prežganje iz presnega masla ali masli in moka, prideni zdaj odcejeno korenje, premešaj kot repo, zalij z juho, osoli, pa skuhaj.

Spargeljava potica. Skuhaj spargeljavo vrščice v slani vodi na pol meklo.

Namaži primerno kozico ali podolgovato pločevino s presnim maslom, potresi z droblinami, naloži na dno spargeljno drugo poleg drugega, potresi nanje nekoliko masla, nato pa z vrhu deni poleg smetane tudi košček presnega masla ter postavi v pečico, da se speče.

Pražen grah. Zberi izluščen zelen grah in ga operi v mrzli vodi. Razpreži liter graha za juke presnega masla ali masli in deni noter drobno zrezanega zelenega peteršilja. Ko se malo precvete, prideni grah, prilij dve žlici juhe, osoli ga in pokrij ter tako počasi praži, večkrat ga prepolij, da se ne prime in da je povsod mehak. Kadar se posuši in je mehak, ga potresi z moko, premešaj in zalij z juho. Če se ni dosti sladke, potresi ga s sladkorjem in ga še malo praži. Preden ga daš na mizo lahko pridenes malo odzgoraj kisle smetane.

Pražene buče. Olupi še mlado bučo, razreži jo z zobčastim nožem na prst dolge koščke in jih malo posoli. Deni v kozico žlico masli, košček sladkorja in par koleščkov čebule; ko zarumini deni noter buče, žlico kisa in nekaj zrn kumare, dobro jih pokrij ter praži počasi. Ko so že mehke, potresi nanje pol žlice moka, jih rahlo premešaj in prilij še par žlic juhe; ka zavro, jih daj k mesu na mizo.

Zeleni fizol v stročju. Osnaži stroke, to je na koncih jih obreži ter niti pristrani kolikor mogoče poberi; potem prereži stroke dvakrat posev, da dobiš iz enega stroka 3 koščke; skuhaj mehko v slanem kropu ter stresi na rešetko. Razpreži presnega masla, deni noter drobno zrezane čebule, zelenega peteršilja pa malo moka ter naredi bledorumenom prežganje, zalij z vodo od fizola in juho pa osoli. Ko se malo kuha, deni noter fizol in ga rahlo premešaj, preden ga daš na mizo. Dodati smeš malo kisle smetane, popra, česna in žlico kisa.

Praktični nasveti

Kako spoznamo strupene gobe. Gobo potresi na spodnji strani s soljo, če postane goba na tem mestu rumena, je strupena, če postane pa črna, je užitna. Gobe, ki postanejo zelene ali sive, sicer niso strupene, vendar jih ne uživaj.

Madež od češenj izperemo iz perila na sledeč način: Kakor hitro madež nastane, izperemo onesnaženo perilo v mlačni, milnati vodi, potem ga namočimo v moko in ga pustimo tam nekaj ur. Na ta način madež popolnoma izgine. Madež od črnih češenj osnažimo tudi lahko tako: Osnaženo perilo namočimo za 24 v kislom mleku in ga potem operemo v mlačni, pozneje v gorki vodi. Če madež še ne izgine, jih skušajmo odpraviti z žveplenim dimom, oziroma z žvepleno soklino.

Gumbi pri pranju. Preden namočimo razno perilo in obleko, moramo pregledati vse gume. Kovinate in lesene ter razne pobarvane gume moramo za čas pranja odstraniti, ker nam sicer pokvarijo tkanino. Le beli, koščeni gumbi lahko ostanejo, toda če so veliki, jih je tudi dobro odstraniti, sicer nam pri ožemanju predejo tkanino.

Pranje svilnenih nogavic. Preden svilene nogavice praviš operiš, jih namoči v okisljeni vodi in jih nekoliko pomencaj. Šele potem jih operi v mlačni milnici in izplni v čisti vodi. K zadnji vodi dodaj za nožev konico galuna. Po ikoni pranju se nogavice lepo svetijo in postanejo trpežnejše.

Namizni prti se na oglih ne bodo preluknjali, če pritrudimo na vsak mizni vogal prav tesno mehko krpo.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

»Upam. Če je Beek dobre volje in če se z ljudmi šali, pomeni to, da še ničesar ne ve.«

Beek je izpregovoril šele takrat, ko je sedel s svojim pomočnikom v avtu.

»Mislite, da ste pametni, kajne?« ga je vprašal.

»Ne razumem ves...«

»Kako ste mogli biti tako neumni in namigniti siru Philipu, da sem na pravi sledi, je zagodel nadzornik.«

»In vi? Zakaj ste se šli z ubogim Nashom slepe misli?« je odvrnil Eustace.

»Zakaj mu niste povedali, da ste Piperja že zaprli? Saj vendar dela z vami! Čemu je potrebno to skrivanje? Nash bo jutri zjutraj zvedel...«

»Ali je to kaj hudega?« je zagodel Beek in natlačil pipo.

»Jutri bo voda spet tekla po pravi strani.«

»Zavzdihnil je.«

»Vsa zadeva je hudo umazana, Eustace, Čemu, hudiča, se obdržali sobi? Rekel sem vam, da ju ne bova potrebovala.«

»Kaj govorite! Tudi če danes vse odkrijete, bova morala ostati tu zaradi pre-

iskave in zaslišanja. Vraga, kako sem lačen! Naročil sem dva pečena piščanca...«

»Kaj vam ne bi bil eden dovolj?«

»Nisem tako sebičen. Tudi na vas sem mislil.«

»Name? Ali ste znoreli? Saj veste, da zvečer ne smem jesti mesa, Kvečjemu mlečen zdrob ali riž...«

Eustace se je posmejal.

»Kaj pa je tako smešnega, je užajten vprašal Beek.«

»Misel, da bi vas videl pri skledici mlečnega riža?« je odvrnil Eustace.

»Res ste posrečeni. Beek! Rečem vam pa, da bom planil na piščanca kakor izstradan volk. In vi tudi. — o tem sem prepričan.«

Pustila sta avto v garaži, toda namesto v gostilno je Beek zavil na policijo.

Nadzornik Gibbons, ki se mu je na obrazu brala utrujenost, je še čakal.

»Nash bo prišel,« je povedal Beek.

»Ali še veste, kaj sem vam naročil, gospod Gibbons? Ničesar mu ne recite o Piperju. Niti besede! Sploh nikomur! Za-

51

nesel se bom na vas.«

»Moja dolžnost je, da poslušam vaše ukaze, gospod Beek,« je odvrnil nadzornik, »toda vsako odgovornost odklanjam.«

»Dobro,« je mirno dejal Beek. »Ali ni bilo nikogar?«

»Sam sir Bertram Tenbury in doktor Archer sta prišla, Sir Bertram je želel govoriti z vami, in je vprašal, zakaj ga niste prišli obiskat. Bil je zelo slabe volje.«

»Zdi se mi, da mora biti slabe volje vsakdo, ki pride z vami v zvezo,« je pripomnil Eustace.

»Ali mislite, da utegnem hoditi se klanjati ljudem?« je odvrnil Beek. »Ali je šel?«

»Da, nekakšen sestanek je menda imel.«

»Stavim, da je potrdil moje domneve.«

»Da, v splošnem,« je povedal Gibbons.

»Dejal je, da je bil možak ustreljen v hrbet, in zobje so tudi njegovi.«

»Poceni služi vsjo plačo,« je odvrnil Beek.

»Torej velja, Gibbons. Ostali boste tu in ne boste rekli nikomur niti besede. Čakajte mojih novih ukazov! Eustace, pojdiva!«

Šla sta. Eustaceu se je Gibbons nekoliko smilil, a tega ni maral in smel pokazati.

»Piščanca se že pečeta,« je dejal in

zamlaskal z jezikom. »Lačen sem kakor volk.«

»Pa zdajle še ne boste jedli. Napraviti morava še kratek izprehod.«

»Izprehod?« je ves obupan ponovil Eustace. »Ali danes še niste dovolj odkrili? In čemu naj bi še jaz hodil z vami?«

»Večer je čudovito lep,« je nelzproсно odvrnil Beek. »Sodim, da mora biti okoli vasi nekaj prav prijetnih stzev.«

Kmalu sta bila sredi polja. Beek je ves zasopel skakal čez ograjo, kakor bi bil pozabljen, da ima bolno srce. Naposled, ko je bilo že temno kakor v rogu, se je ustvaril za neko živo mejo in oprezno pogledal skozi njo.

»Kaj pa mislite zdaj?« je z utrujenim glasom vprašal Eustace. »Ali pojdete na drugo stran?«

»Mislim, da ne.«

»Kako?«

»Poglejte na drugo stran!«

Eustace je ubogal. Onstran žive meje je opazil majhno vilo.

»Vraga, ali ne stanuje tu tisto deklet?«

»Seveda. Poiščite si udoben prostor. Morda bova morala precej dolgo čakati, in pametno bi bilo, če ne bi kadili in govorili.«

»Ne razumem vas več, Beek. Zdaj na stara leta mislite igrati vloge dona Juana.«

(Dalje sledi.)

Celje

Seja mestnega sveta

Celje, 24. junija.

Celjski mestni svet je imel sinoči svojo redno sejo. Uvodoma je podal svoje poročilo mestni predsednik, ki je omenil, da so bili vsi sklepi zadnje seje izvršeni. Sklenilo se je, se med drugim sledeče zadeve: Zgradi se na prostoru mestnega zavetišča v Medlogu sadna sušilnica, ki bo na razpolago vsem občanom. — Razpravljalo se je o premostitvi bolniškega pokopališča. Tehnični oddelek naj najde za premostitev tega pokopališča primeren prostor. — Nabavi se škroplilni avto in stroj za kataniranje cest. — Popravi se cesta Medlog-Lopata. — Določilo se je najemnine v novi delavski stanovanjski hiši v Novi vasi. — Namestijo se nove orientacijske table na križiščih in potih. — Zamenja se zemljišče s cinkarno, ki je potrebno za regulacijo Voglajne nad železniškim mostom. — Sklenilo se nabavi padomir in teodolit za tehnični oddelek. — Dobava kuriva za mestne šole se odda Trboveljski premogopkopni družbi, družbi »Bohemija« in mestni planini. — Revnejšim kmetovalcem se bodo razdelila za sajenje orehova drevesa. — Odobri se elektrifikacija vasi Polul, Košnice in Tremerja. Interesenti morajo prispevati k stroškom 45%. — V Liscach se razširi cestna razsvetljava. — Cenili za industrijski plin se primerno prilagode uporabi plina. — Sklene se preložitve vodovodnega voda v Škofji vasi. — Tovarnarju Westenu se dovoli napeljava vode k njegovi hiši na Miklavškem hribu. Pod cerkvijo sv. Miklavža se bo naredil javni iztok. — Odobri se pravilnik mestnega pokopališkega

vrtnarja in pravilnik grobarjev na mestnih pokopališčih. — Za četrto etapo pri regulaciji Savinje manjša je 800.000 din. Najdejo naj se primerni krediti in razpisalo naj se tudi dela za poto otapo. — Mestna občina naj pokrene akcijo za gradnjo manjših stanovanjskih hišic v zvezi s celjsko industrio in socialnimi ustanovami. V Celju je še vedno veliko pomanjkanje zdravih malih stanovanj. — Odobril se je pravilnik za obvezno telesno vzgojo in izvolil petčlanski odbor za obvezno telesno vzgojo. — Razpravljalo se je o potrebi novega tržnega prostora in o dolžnostih mestnega tržnega nadzornika. — Pri slučajnostih se je sklenilo enoglasno intervenirati na merodajnih mestih radi naprave zapornice pri železniškem prelazu v Medlogu, da se preprečijo eno se množice nesreče na tem prelazu. Govorilo se je o potrebi novega kapucinskega mosta, ker je sedanji zasloni most v takem stanju, da je to škandalo in da se je bati, da se bo zgodila na tem mostu, ki ni več sposoben za prevoz težkih težin, enkrat velika nesreča. — Tudi zadeva na pol dograjene stavbe pri Celjski koči zahteva nujne rešitve, župan je obljubil v tej stvari dokončne rešitve. — Razpravljalo se je o podpori II. celjskemu kulturnemu tednu. Ta zadeva bi morala priti na dnevni red že v zadnji seji, iz neposrednih razlogov pa ni prišla na dnevni red tudi v današnji seji, vsled česar je m. sv. Roš dandanes ponovno pokrenil to vprašanje, ki pa se je zopet odložilo do prihodnje seje. Javni seji je sledila tajna.

Kronika s celjske policije

Celjski policiji se je posrečilo izslediti vlomilsko družbo, v kateri so bili sami mlajši mladoletniki iz Celja in okolice. Najstarejši član vlomilske družbe je star komaj 15 let. Otroci so izvršili celo vrsto vlomov in tatvin ter pokradli v Celju in okolici iz stanovanj in cerkev mnogo blaga. Nekaj plena je policija že našla. — Policija je aretirala delavca J. K. iz Celja, ker se je hotel pregrešiti nad svojo 15 letno hčerko. Bil je izročen okrožnemu sodišču. — Policija je aretirala neznanega, okrog 30 let starega možkega, ki je imel pri sebi kolo iz ljubljanske evidenčne števila. Aretiraneč noče povedati svojega imena in tudi ne more dokazati, da je kolo njegova last. Pravi, da je bil pred kratkim izpuščen iz prisilne delavnice v Stari Gradski. — Sumljiv mladenič se je večerj dopolne pripeljal z avtomobilom iz Maribora. Bil je to 26 letni S. iz Maribora. Celjska policija, ki jo je bila mariborska policija obvestila, da išče tega

mladeniča, je mladeniča v Celju aretirala. Pri sebi je imel 4.800 dinarjev in nov kovčec z novimi, modernimi oblekami in perilom. Fanta so izročili mariborski policiji.

JUBILEJ STAREGA CELJANA

V torek, 27. junija bo dopolnil 9. Ivan Likar v Celju, eden najstarejših celjskih Slovencev, 85. leto svojega plodonosnega življenja. V Celju je takoj po svojem prihodu 1876 pričel delovati v narodnih in kulturnih društvih. Ko so se leta 1883 v Celju in okolici pričele narodno politične borbe, vidimo jubilarca vedno v ospredju teh borb. To delo mu je nakopalo veliko pravdo, saj sta v tej pravdi spregovorila zadnja beseda avstrijski cesar Franc Jožef in takratni rimski papež.

G. Ivan Likar spada med fiste zaslužne meje, ki so se pred vojno odlično udejstvovali v borbi za slovenski značaj občin v celjskem okrožju, ki so

žele delno pod nemagatskim vplivom zaradi zvez s tedanjimi celjskimi mogotci in celjskim mestnim gospodarstvom. Za zasluge za delo na narodnem polju ga je Nj. Vel. kralj Aleksander leta 1932 odlikoval z redom sv. Save V. stopnje.

OBRTNA RAZSTAVA V CELJU 1940

Na skupni seji predsedstva so vsi predstavniki obrtnih združenj iz celjskega okraja izrazili željo in podčrtali potrebo po obrtni razstavi, ki naj bi bila leta 1940. Nameravana razstava bo zopet prava obrtna razstava, kakor je bila leta 1935. Ta razstava se ne sme istovetiti s »Celjsko razstavo«, ki je bila leta 1937 in ki bo tudi letos. Razstava prihodnje leto bo v najširšem obsegu in se obrtništvu opozarja že sedaj, da se na razstavo temeljito pripravi, da bo dosegla isti uspeh, kakor leta 1935.

OBDOBJANJA VREDNO POČETJE

Ko je zvečer vozil celjski mestni avto prot. št. Petru pod Sv. gorani, so neki brezvestneži na vrhu klanca, nekoliko 300 metrov od Kodernove gostilne v Sodni vasi, položili preko ceste velik hlo in ga pokrili s senom. Šofer g. Jager Ludvik je to pravočasno opazil, zapeljal avto ob stran ceste ter hlo odstranil. Ako bi se to ne bilo zgodilo, bi se bil avto, če bi zavozil v hlo, na strmeh klanec lahko prevrnil in nesreča bi bila neizogibna. Tako početje je vsega obsojanja in eksperimentalne kazni vredno.

c. Most čez Mestniščico v Sodni vasi še vedno ni popravljen in se popravlja sploh še niso pričela. Želeži, da pride čimprej do popravila. Ves promet proti Zagrebu je sedaj usmerjen preko št. Petra in Bizeljskega.

c. Vojaška godba v Celju dobi nove instrumente v teku meseca julija.

c. Dežurno zdravniško službo za člane OUZD ima v nedeljo, 25. t. m., g. dr. Cerni, Prešernova ulica 1.

c. Smrtina kosa. V Trnovljah je umrla posestnica Marija Kocmur. Pokopali so jo danes na pokopališču v Voljniku. — V bolnišnici sta umrli 65-letni posestnik Zgank Jožef iz Dolenje vasi pri Sv. Pavlu pri Prebolu in 5-letna hči posestnika Marija Lebič iz Smartnega v Rožni dolini.

c. Aleksandrov dom v Logarski dolini dobi električno razsvetlavo. Električno napravo, ki jo bo poganjala voda s slapa Palnika, gradi Savinjska podružnica SPD v Celju. Električna luč bo zasvetila na Vidov dan.

c. V bolnišnici umrlega, pri karambolu v Medlogu ponesrečenega Franca Kudra, so prepeljali v št. Pavel pri Prebolu, kjer so ga večerj ob veliki udeležbi občinstva pokopali.

c. Mestna občina razpisuje napravo ograje ob Voglajni v Zavodni. Ponudbe je vložiti do 4. julija.

c. V bolgarske planine popelje SPD planince v času od 17. do 31. avgusta. Za udobnost potovanja je vsestransko poskrbljeno. Čas prijave je do 30. t. m. Program potovanja in poljsnika dobi pri podružnici SPD v Celju.

c. Za knjižnice v obeh krajih na naši severni meji zbira SPD slovenske knjige. Darujte knjige in jih oddajte podružnici SPD v Celju, ki jih bo preko mariborske podružnice Sv. plan. društva poslala v obsejne kraje.

c. Priročnik za planince, lično knjižico, v kateri najde planince vse potrebno, dobi pri podružnici SPD v Celju.

c. Nesreči. 10-letna hči kočarja Peckar Hermina iz št. Petra v Sav. dol. je doma padla in si zlomila desno roko v rame. — 36-letni cinkarnski delavec Pangerl Martin iz Začreta pri Škofji vasi se je peljal z vozom. Med vožnjo je skočil z voza in si zlomil desno nogo pod koleno. Oba se zdravita v celjski bolnišnici.

c. Sprememba posesti. Hišo g. Königa na Trgu kralja Aleksandra je v četrtek na ponovni dražbi izdražalo Hranilno in pos. društvo v Celju za 950.000 din.

c. Nočno lekarniško službo ima od 24. do 30. t. m. lekarna »Pri Mariji Pomagaj«.

c. Sokolsko društvo Štore-Teharje bo priredilo svoj letni nastop v nedeljo 2. julija.

c. Umrl je v Ljubljani 78 letni posestnik Andrej Vizjak. Bil je 30 let občinski odbornik in prav toliko let odbornik krajevnega šolskega sveta. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo mnogo občinstva.

c. Otvaritev Sokolskega doma v št. Jurju ob Taboru bo v nedeljo 2. julija.

c. Mestna knjižnica bo zaprta od 1. do 25. julija.

c. Diplomiran je bil na pravni fakulteti ljubljanske univerze g. Ignac Ferdiž iz Celja.

c. Pregled motornih vozil za drugo polletje 1935 bo 3. julija pred mestno garažo na Sp. Lanovžu. Pregledna bodo tudi tista vozila, ki letos še sploh niso bila pregledana. Vrtni red je sledeč: za srez Celje od 15.15 do 16.15, nato pa za motorna vozila s področja predstoještva mestne policije ter iz šmarnskega, konjškega in gornjegrajskega okraja.

c. Uboj v Novi cerkvi pred sodiščem. Dandanes je zagovarjal zaradi uboja v Novi cerkvi pri Celju, o katerem smo takrat poročali, 19 letni posestnik sin Konrad Crepišek iz Novak pri Novi cerkvi, ki je 4. maja zvečer na cesti v Novi cerkvi zabodel pos. sina Ivana Sivko z nožem v srce in ga usmrtil. Zaradi prekoračenja silobrana je bil obsojen na 1 leto zapor.

TOVARNIK ZGRMEL V GLOBOK TOLMUN.

Pod naloženim tovarnim avtomobilom šoferja Mihaela Vrhnaca se je podrl most čez Soro v Železnikih. Avto je zgrmel v globino na kraju, kjer je voda globoka 5 metrov. K sreči so bili v bližini ljudje, ki so takoj prebrili vrata kabine in rešili šoferja gotove smrti. Most je bil lesen in zgrajen pred 20 leti.

VACLAV PROKÚPEK:

Žena in zemlja

(Roman dvojno ljubezni)

In vendar so po vasi govorili, da je z njegovo ženo vedno slabše in slabše. Že mesec dni ni vstala in šla na vrt, vedno je samo doma in doma. Zdravnik prihaja k Podboškovi pogosteje, ni tedna, da bi ne prišel vsaj dvakrat. Martin ga vedno spremlja do vrat, se tam z njim razstaja, potem pa nekako dolgo ostaja med vrati in nemo zre za zdravnikom. O čem premišljuje, zakaj se obnavlja prestopiti prag lastnega gospodarstva?

Ah, premišljuje. Premišljuje o tem, kaj mu zdravnik svetuje. Odpeljati bi moral Marijo v sanatorij. Vse pred njim cvete v upanju. In kolikor preje jo odpelje, toliko boljše bo, tako mu pravi zdravnik. Zdravnik je sanatoriju tudi že pisal. Martin mora samo še počakati na odgovor.

»To bo stalo denarja,« je spregovoril nekoč pri odhodu zdravnik, ko je opazil, kako naglo se je Martin razveselil. »Da bi vas to ne privedlo še globlje, gospodarje!«

Mogoče je čakal, da se bo Martin branil. Ko je mladi kmet molčal, je dodal: »Mogoče več kakor računate.«

Toda Martin zopet nič.

Samo malo dal kakor drugače je postal med vrati. Gleda nekam proti poljem. In proti hribom. Zdaj je moral pogosteje gledati navzgor, zdaj je moral pogosteje iskati pogled proti nebu, zdaj je imel bliže do večnosti kakor do Zapotoka in do zemlje.

Ko se tako ozira na daljavo in še naprej, tako daleč, kakor je samo mogel zreti, vidi, da je edino, kar ga veže k življenju tu na zemlji, njegova žena Marija.

»Mogoče več, kakor računate, si ponavljajo zdravnikove besede. — Ali računam? Ne, ne računam, življenje je več kakor vse tukaj in če bi prišli in rekli: daj vse, kar imaš, bi dal. Dal bi vsa polja in celo hišo, tudi brezico. To že ni bil več razum niti preudarnost, topil se je ves v čustveni vznemirjenosti.

Ce bi tu pri vratih ne stal sam, če bi mogel tu stati z Marijo! Ko bi mogla skupaj gledati po poljih in gozdovih, ko bi mogla spet skupaj hoditi med drevesi in okoli voda, ustavljati se, si gledati v oči — ne, moram domov, se je zdržnil hipo-

26 ma a vendar se ni mogel odločiti, da bi šel zdaj k Mariji, mogoče bi še ne mogel skriti svojih čustev, kakor se je bil namnil.

In delal je tako, da bi se ne srečal z očetom ali z materjo. Srečanja se je začenjal bati, kakor omama j začela hoditi z njim ta bojazan. Ve, od katerega dne se jima mora izogibati. In če oče kljub temu izve, da je brez njegovega soglasja prodal del polj? Kaj poret gospodaru, ki je posestvo razširil, gospodarju, ki ga drobi. Toda Martin se je mogoče vendar bal po nepotrebnem.

Oče in mati sta se že močno postarala. Mati je vselej, kadar je hotela stopiti iz preužitkarske izbe, naprej pogledala skozi okno na dvorišče, da bi ga ne srečala. Čeprav je z vso svojo dušo hotela biti pri njem in z njim, se je srečanju vendarle branila. In oče, brez čigar pomoči bi hiša hiral, je vedno trenutek rajši počakal, četudi za hlevskimi vrati, da je Martin odšel.

Tako je bilo pri Podboških ta čas, ko je mlada, nekoč vesela vaščanka ležala. Na stolu pri postelji je imela rože, vrtno in poljske, Martin jih je trgal za zgodnjih jutraj, preje, kakor je vzšlo sonce. In kadar je šopke dajal v svežo vodo, je Marijo pogladil, bolj z očmi, kakor z rokami, in se sklanjal nad njo. Vsa njegova nežnost in ljubezen se je izražala

le z vlažnimi očmi, dušenjem v grlu in bolečino v sencih.

Biti moraš možak, se je opominjal, toda temno brnjenje v glavi je prevladovalo nasvet, šel je zopet, da bi skuhal zajtrk in potem obed, odhajal v hlev, da bi dal telatom pit...

Po sobi hodi bos in še po prstih, posodo pomiva tako tiho, da se ni izgubili niti ženin dihi, posodo je polagal s tako previdnostjo, kakor bi dajal dete v zibel, vse to samo zato, da bi Marije ne prebudil, kadar je še spala. Okna je odpiral počasi in zlahka, vrata niso smel škripati. Tišina, cerkveno tišina je ustvaril Martin v hiši in že ne ve, kaj bi počel, da bi privabil na dvorišče in na vrt še več ptic. Lastovke gnezdiijo letos povsod, kamor so mogle obestiti gnezdo. Gredice pred okni goji tako, kakor jih je lani spomladil in poleti Marija, tudi tam vse cvete in on se vrača Mariji s cvetjem.

Prinaša ga Mariji vsako jutro.

Kako natanko že pozna trenutek, ko se prebudi. Usmiljena sestra bi se ne mogla primerjati z mladim gospodarjem iz Zapotoka.

V Zapotoku so pripovedovali, da mlada vaščanka niti ne vstaja več, Marija pa se je videla v vseh bodočih dneh, čez leto dni, čez deset let, videla se je tudi kot mater, ki bo mogoče nekoč možila hčer.

(Nadaljevanje v sobotnem tedniškem številu)





Najbolj varna naložba denarja,

ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo - Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Hranilnica dravske banovine Maribor

Centrala Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gospeske in Slovenske ulice

Podružnica Celje
nasproti pošti, prej Južno-
štajerska hranilnica

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Posest

Krasne
STAVBENE PARCELE
poceni na prodaj. Maribor.
Težno, Ptujška cesta 87.
5052-2

PRODAM HIŠO
v centru mesta, letni donos
36.000 din. Ponudbe na upra-
vo pod »Maribor«. 5644-2

Kupim
RENTABILNO HIŠO
v Mariboru z vrtom v bližini
centra od 300-550 tisoč. Po-
nudbe z opisom, donosom in
ceno pod »Solidsna hiša« na
upravo lista. 5700-2

PRODAM PARCELO
v mestu in štiristanovalniški
hišo na periferiji v Pobrežju.
Nasipna ul. 80, nasproti upra-
vi. 5781-2

DVODRUŽINSKO HIŠO
prodam. Dober promet za obrt
ali zamenjam za malo pose-
stvo v okolici Maribora. Zg.
Radvanje, Pohorska ul. 36.
5782-2

V NAJEM
oddam novo hišo z zemlji-
ščem v Slivnici. Naslov v
upravi. 5794-2

POSESTVO
pri Sv. Marijeti ob Pesnici bli-
ju Maribora, 24 oralo, sku-
pal ležanje, njive, travniki,
gozdi, vsiljaki sadovnjak in vi-
ničarje. Poslopja v dobrem
stanju, se ugodno prodaja. Ma-
rija Golob, Močna 21.
5784-2

SOBO
mehlrano, lepo, sončno, po-
seben vhod, za eno ali dve
boljši osebi, oddam 1. julija.
Štirarjeva ul. 5-1. 5784-7

HIŠA IN MLIN
s 13 orali ob glavni cesti na
Štiku pri Ptulju se prodaja po
dogovoru. Vprašati: Štuki.
Potrč. 5785-2

2 STAVBENI PARCELI
na prodaj, po 500 m². Nova
vas pri Mariboru. Vprašati
Bojlenkova cesta 11. 5710-2

PARCELE
na lepem in prometnem pro-
storu. Zraven tovarni poceni
na prodaj. Vprašati: gostilna
Sever, Težno, Ptujška cesta.
5725-2

PARCELE
na prodaj. Bojlenkova 3, No-
va vas. 5729-2

2 STAVBENI PARCELI
pri Koroškem kolodvoru na
prodaj. Dopise pod »Dinara
50.000« na upravo. 5735-2

Novo
ENODRUŽINSKO HIŠO
s parcelo prodam. Sp. Do-
brava 188 pri Mariboru.
5738-2

NOVOZGRADBA
soba, kuhinja, vrt, periferija,
10.000. — Novozgradba, Stu-
denci, 2 stanovanji, vrt,
75.000. Trgovska hiša na pro-
metni cesti, 2 lokala, 8 stano-
vanj, 240.000. Krasna vila, 5
sob, kopalnica, veranda, nri
parku, 250.000. Trgovska hiša,
s trgovino, gostilno, 10 oralo-
zemlje, 150.000. Dobičkanos-
no posvetilo, 30 oralo, hiša
3 sobe pri mestu, 115.000. Po-
sredovalnica »Rapid«, Mari-
bor, Gospeska 28. 5758-2

Novo
4-STANOVALNIŠKA HIŠA
se ugodno prodaja. Studenci,
Maribor, Prečna 9. 5768-2

Štite »Večernik«

Kupim

Mladega
VOLČJEGA PSA
kupim. Ponudbe: Pavalec,
Koroševa ulica 50. 5739-3

**Naročajte
blago
po pošti!**

**Kadar pošljete
denar po pošti, ni
sledu o bojazni—**

zakaj bi se torej bali na-
ročiti blago po pošti?
Ako blago, ki ga vam bo-
mo poslali, ne bi ustrezalo,
vam ga zamenjamo ali
vrnemo denar.
Zahtevajte naš brezplačni,
bogato ilustrirani katalog
najrazličnejšega blaga pri
zelo nizkih cenah.

Veleblagovnica
Kasner & Opler
Zagreb, Illica 4 in 6
Dopisi: Zagreb II., poštini predi

Kupim
MODERNO SPALNICO
ter sprejemno sobo in razpo-
ložitveno pisarno. Ponudbe
na upravo pod »Cvetovina«. 5741-3

Prodaj
PRODAM KOZO
Studenci, Cvetična ulica 16.
5598-4

PRODAM
5 let staro kobiljo z vozom in
celo opremo. Pripravna tudi
za jahanje. Naslov v upravi.
5635-4

Poceni prodaj
ŠTIRISTANOVALNIŠKO HIŠO
z velikim vrtom. Pobrežje,
Štravska 8. 5681-4

RADI SELITVE
prodaj pohištvo po ugodni
ceni. Tržaška c. 82. 5786-4

JEDILNICO
steno za predsoho valjar za
perilo in razne druge predme-
te prodam. Maistrova ul. 13-1
levo. 5788-4

PRODAM
pult, stelažo, omaro za led
ter stelažo s predali zelo po-
ceni. Vprašati Smetanova 38,
II. nadst. vrata 6, od 1-2
ure popoldne. 5708-4

MOTORSKO KOLO
»Puche«, 250 cm. prodam.
Vpraša se Vetrinjska 13, Lah.
5734-4

Poceni prodaj dobro
ZENSKO KOLO
in radio-aparat. Betnavska c.
136. 5749-4

Stanovanje
LOKAL, STANOVANJE IN
KLET
v centru mesta se da v na-
jem. Vprašati v pisarni Zdru-
ženja trgovcev, Vetrinjska ul.
11/1. 5699-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, se odda. Na-
slov v upravi. 5705-5

STANOVANJE
dve sobi in kuhinja, se odda.
Pobrežje, Gregorino ulica
13, iz Nasipne ulice. 5713-5

STANOVANJE
se odda. Bojlenkova 3, Nova
vas. 5730-5

SOBA IN KUHINJA
in soba s štedilnikom se od-
da. Sp. Radvanjska 63, Nova
vas. 5742-5

SOBO IN KUHINJO
Studenci, Cankarjeva 5.
5759-5

V novi zgradbi
2 KRAŠNI STANOVANJI
eno soba in kuhinja, drugo 2
sobi s kopalnico za oddati.
Blizu tezenskega kolodvorja,
vprašati Ptujška cesta 40.
5761-5

SOBA Z 2 POSTELJAMA
in kuhinja, samo 350 din. Bet-
navska cesta 48. 5773-5

ULIČNI LOKAL
z izlobo takoj oddam. Mlin-
ska & frizer. 5779-5

Soba odda
Oddam
SEPARIRANO SOBO
enemu gospodu ali starejši
osebi, Delavska 53. 5707-7

DVA NIZJESOLCA
se sprejmeta na stanovanje
in hrano. Pomoč pri učenju.
Konverzacija slovenska, nem-
ška ali madžarska. Kneza
Kocila 15, vrata 2. 5712-7

Lepo
OPREMLJENA SOBA
se odda s 1. VII. Maistrova
ulica 13, pritličje, desno. 5717-7

PODSTREŠNA SOBA
s štedilnikom se odda eni
osebi. Zelena ulica 7, Nova
vas. 5719-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
se 1. julija odda. Betnavska
39. 5715-7

ODDAM SOBO
takoj dvema gospodoma ali
zakoncema. Kocileva 19, vrata
3. 5720-7

ODDAM SOBO
enemu ali dvema gospo-
doma Barvarska 3/1. 5723-7

2 OPREMLJENI SOBI
sončni, čisti, z vso oskrbo ali
brez, se poceni odda. Trdi-
nova 9. 5733-7

SOBA V CENTRU
se odda. Cankarjeva 1/II.
5736-7

Sprejmeta se
DVA GOSPODA
na stanovanje in hrano. Bet-
navska 68. 5740-7

KABINET
se odda. Palača Pokojninske-
ga zavoda. Vrstovškova 41/1.
desno. 5743-7

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhomom »za eno
ali dve osebi event. za trik, v
centru, Markovič, Trubarjeva
5. 5745-7

OPREMLJENO SOBO
s prostim vhomom. Kremplo-
va ulica 2 (vhod s Trdinove).
Melje. 5746-7

S 1. VII. se sprejmeta
DVA GOSPODA
ali 2 gospodini na hrano in
stanovanje. Ruška cesta 5/1.
levo. 5748-7

GOSPODIČNO
sprejmem na stanovanje. —
Vprašati Milinska 5. dvorišče.
5754-7

SOBO S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
Vprašati Mesarski prehod 5.
5756-7

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Aleksandrova 7, v
špeceriji. Krčevina. 5765-7

GOSPODIČNA
se sprejme na lepo stanovanje
na željo tudi hrano. Aleksan-
drova 55, pritličje. 5776-7

OPREMLJENA SOBA
se odda. Sodna ul. 32-II.
5777-7

Službo dobi
Sprejem
PROVIZIJSKE ZASTOPNIKE
kateri obiskujejo podeželske
biše, za razprodajo najnovej-
ših patentov. Ponudbe na
oglasni oddelek pod »Prizna-
no«. 5684-9

GOSPODINJO
samostojno v starosti nad 30
let sprejemim; istotam do-
stavljam za dnevno eno uro
Predstaviti se ponedeljek do
poldne. Lorber, Maribor, Ale-
ksandrova 43/II. 5716-9

Sprejemim marljivca
KROJAŠKEGA VAJENCA
ali vajenka. Orožnova 5.
5718-9

FRIZERSKA POMOČNICA
se sprejme s 3. julijem, plača
dobro. Berko Edmund. Nova
vas pri Mariboru. Bojlenkova
cesta 2. 5728-9

UCENEC ALI UCENKA
se sprejme v trgovino z me-
šanin blagom. Vpraša se v
Jerovškovi cesti 32. 5731-9

Iščeta se dve dobro izurjeni
PRODAJALCI
v delikatesni in prekalevalski
stroki, za Celje. Nastop takol.
Naslov v upravi. 5750-9

KROJAŠKEGA POMOČNIKA
sprejem takol modno kroja-
stvo. Aleksandrova 24, Ma-
ribor. 5753-9

Išče se
UCENKA ZA KUHINJO
Vprašati v upravi »Večerni-
ka«. 5769-9

SLUŽKINJO
veščo boljše kuhe, sprejemim.
Kopališka 4/II, desno. 5766-9

IX 1828/39-6

Dražbeni oklic

Dne 31. julija ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi šte. 11
dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: Bohova. VI. št. 33.
Cenilna vrednost: din 83.634.
Vrednost pritlikin: din 3125.—, ki je že upoštevana pri cen. vred-
nosti zemljišča.

Najmanjši ponudek din 55.770.—
Vadij znaša din 8366.—
Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču
najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se
jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo združitelja,
ki je razvaln v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni
deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 25. maja 1939.

Zahvala
Vsem, ki so izkazali zadnjo čast mojemu možu, gospodu
Francu Repolusku
se iskreno zahvaljujem. Posebna zahvala oč. frančiškanski duhovščini, hišnemu
gospodarju in strankam v hiši za čevljenje. Ravno tako vsem prijateljem in
znancem za cvetje in spremljavo ob nje govi zadnji poti.
MARIBOR, 24. junija 1939.

Globoko žalujoča soproga
REPOLUSK ROZA.

Kopalne obleke

nogavice,
svilene bluže



Rožar!

original. francoska
KOLESA

imamo na zalogi
Kademas 1.

Maribor - Mella
Kraljeva Marka 13. 4281

Stanovanje išče

DVOBOBNO STANOVANJE
iščem za 1. september. Po-
nudbe pod »Trgovce« na
upravo. 5701-6

SOBO IN KUHINJO
po možnosti kabinet in vse
pritlikine iščem s 15. julijem
ali 1. avgustom. Ponudbe na
upravo pod »Točen plačnik«. 5751-6

Iščem dvo. ali trosobno
SONČNO STANOVANJE
s kopalnico za 1. avgust. Do-
pise se prosi poslati na upra-
vo pod »Državni unokolenec«
5760-6

ZAKONSKI PAR
brez otrok išče karantirano
čisto komfortno enosobno
sončno stanovanje z vrtom.
Po možnosti v bližini centra
— v vilski četrti. Ponudbe na
upravo pod »Točen plačnik«. 5763-6

Dopisi

M. P.
Veselim se svidenja. Milja.
5783-12

DAMA SREDNIH LET
želi znanja z boljšim gospo-
dom s stalno službo v svrhu
ženitve. Pomudbe s sliko na
upravo »Večernika« od »Po-
štenosti«. 5755-12

Ljubljana Inteligentna
STAREJŠA GOSPA
išče boljšega unokolenca za
skupno gospodinjstvo. Po-
nudbe pod »Simpatija« na
upravo »Večernika«. 5757-12

Pouk

TEČAJ ZA NEMŠČINO
(početniški tečaj), konverza-
cija, pravopis, koresponden-
ca. Začetek: 3. julija. Trgov-
ska 50a, Kovač. Maribor,
Tyrševa 14. 5702-13

NEMŠČINA, FRANCOŠČINA
ITALIJANSČINA
po lahki, hitri metodi. Indivi-
dualen pouk, zajemčen uspeh.
Aleksandrova 14/I. levo. 5764-13

POSOJILNICA NARODNI DOM V MARIBORU

NARODNI DOM

Z. Z. O. A.

TELEFON 1-6

Deležna glavnica nad 600.000 din, lastne rezerve 11 milijonov din, hranilne vloge 56 milijonov din.

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 3—5%.

Daje posojila na vknjižbo in na menice pod najugodnejšimi pogoji.

Najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru — Vse hranilne vloge so proste in se izplačujejo neomejeno.

Vse za kopališče

Priporočamo

damske trikoje od din 25.— dalje
 pikčaste volnene obleke din 68.—
 lasteks-trikoje pisane od din 110.— dalje
 kopalne obleke s 1/4 krilom din 130.—
 dolge, volnene hlače za plažo din 130.—
 shorts din 65.—, 40.—
 volnene moške kopalne hlače din 30.— dalje
 kopalne čepice, čevlje itd.

C. Büdefeldt, Maribor
 Gosposka ulica

Za potovanje



IVAN KRAVOS
 Maribor, Aleksandrova 13

**Najboljše
 kosovno
 apno**

Apnenice Ant. Birolla, Kresnice
 pisarna: Ant. Birolla, Ljubljana,
 Dalmatinova ulica 10



**Dva mala
 pisalna stroja**

poceni na prodaj Sofra,
 Maribor, Gregorčičeva 24

Prodajalka,

pridna, vestna in vpljudna
 se išče za trgovino. Pis-
 mene ponudbe s sliko in
 navedbo dosedanjega služ-
 bovanja ter zahtevami pod
 »Trgovina« na upravo
 »Večernika« 5754

Zlato in srebro,

briljante, zastavljane listke
 išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,
 Maribor, Gosposka ulica 15.

IX t 416/39-6

Dražbeni oklic

Dne 4. septembra ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11
 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: Sober, Vložna št. 57.

Cenilna vrednost 125.329,30.

Vrednost pritliklin din 2355, katera vrednost je že upoštevana v cenil.
 vrednosti zemljišča.

Najmanjši ponudek din 83.553.—

Vadij znaša din 12.533.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču
 najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se
 jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja,
 ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni
 deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru. odd. IX.,
 dne 9. junija 1939.

5695

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se
 ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva šte. 25-67 in uprave šte. 28-67. — Poštni čekovni račun šte. 11. 499.

Razpis nagradnega natečaja

Podpisana tvrdka razpisuje nagradni natečaj za naslov in osnutek reklamnega napisa
 za novo modno in konfekcijsko trgovino v Mariboru, Jurčičeva ulica 4. Naslov naj bo
 po možnosti kratek. Biti mora nevtrarno ime (brez navedbe imena). Priložiti je treba
 skico izvedbe na fasadi. — Skupna vrednost nagrad din 3000.—

I. nagrada din 1000.—

II. nagrada din 500.—

Nadaljnjih šest osnutkov bo odkupljenih po din 250.— Upoštevali se bodo osnutki,
 poslani do vključno 4. julija 1939. — Informacije pri

JAKOB LAH, modna in konfekcijska trgovina, Maribor, Glavni trg 2

GRAJSKI KINO

TEL.
 22-19

Od sobote 24. do vključno torka 27. t. m.

predvajamo prekrasni velefilm

Rdeče ohideje

Očarujoče operne melodije, razkošni
 baleti, divni ognjemeti izpopolnjujejo ta
 zanimiv in napet igrokaz, ki ga boste
 dobesedno doživljali

**Kamila Horn, Olga Čechova,
 Albrecht Schönhals**

Od srede, dne 28., dalje predvajamo

najveličastnejšo filmsko delo vseh časov

Kralj vseh kraljev

veličastno epopejo krščanstva

IX. l. 756/39-6

Dne 2. septembra 1939 ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi
 št. 11 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: Dogoš, celota vl. št. 140 — 1/2 vl. št. 108. — Zr-
 kovci 1/2 vl. št. 8.

Cenilna vrednost din 239.515.—

Vrednost pritliklin din 150.—, katera vrednost je že upoštevana pri ce-
 nilni vrednosti zemljišča.

Najmanjši ponudek din 159.676,75.

Vadij znaša din 23.951,10.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpo-
 zneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo
 več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v
 dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski
 sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru. odd. IX.,
 dne 6. junija 1939.

5696